



Lauku atbalsta dienests

Informatīvais materiāls par platību un dzīvnieku maksājumiem 2026



SATURS

SAĪSINĀJUMI	4
1. AKTUALITĀTES, IZMAIŅAS UN ATGĀDINĀJUMI 2026. GADĀ.....	6
1.1. PLATĪBU UN DZĪVNIIEKU ATBALSTA VEIDI 2026. GADĀ	7
2. PIETEIKŠANĀS MAKSĀJUMIEM	8
2.1. Svarīgākie datumi un termiņi	8
2.2. Ģeotelpiskais iesniegums	8
3. KOPĪGIE ATBALSTA SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI PAR PLATĪBĀM	9
3.1. Pienākums apliecināt apsaimniekošanas tiesības	9
3.2. Atbalsttiesīgas LIZ noteikšanas kritēriji.....	9
3.3. Deklarētā kultūrauga labošana, ja to pārņēmušas nezāles vai tas neatbilst biežībai	10
3.4. Nepārvarama vara un ārkārtas apstākļi.....	10
3.5. Maksājumi par īscirtmeta atvasāju platībām	11
3.6. Maksājumi par kaņepju platībām	11
3.7. Atbalsttiesīgas LIZ nosacījumi.....	12
3.8. Kultūraugu deklarēšanas nosacījumi	14
3.9. Atbalsta veidu savienojamība viena lauka ietvaros Ģeotelpiskajā iesniegumā 2026. gadā vai dzīvnieku atbalsta veidu savienojamība.....	15
4. AKTĪVAIS LAUKSAIMNIEKS	16
5. NOSACĪJUMU SISTĒMA	17
5.1. LLVS un TANPP veidi un Kompetentās kontroles institūcijas (KKI), kas atbildīgas par pārbaudi	17
5.2. Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa standarti	18
5.3. Kā noteikt, vai saimniecībai attiecināma LLVS7 prasība?.....	22
6. SOCIĀLO NOSACĪJUMU SISTĒMA.....	23
7. ILGTSPĒJU SEKMĒJOŠAIS IENĀKUMU PAMATATBALSTS (ISIP)	24
8. ILGTSPĒJU SEKMĒJOŠAIS PĀRDALOŠAIS IENĀKUMU PAPILDATBALSTS (PAR).....	24
9. ILGTSPĒJU SEKMĒJOŠĀ IENĀKUMU PAMATATBALSTA MAKSĀJUMA MAKSIMUMA NOTEIKŠANA UN SAMAZINĀJUMS	24
10. MAKSĀJUMS MAZAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM (MLS).....	25
11. IENĀKUMU PAPILDATBALSTS GADOS JAUNIEM LAUKSAIMNIEKIEM (JAL).....	26
12. KLIMATISKĀS UN VIDISKĀS SHĒMAS – EKOSHĒMAS	28
13. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR VIDEI UN KLIMATAM LABVĒLĪGU LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSI (EKO1)	28
14. AGROEKOLOĢIJAS PRAKSES BIOLOĢISKĀS SAIMNIECĪBĀS (EKO7).....	28
15. PRASĪBAS EKO1 UN EKO7.....	29
15.1. Kultūraugu dažādošanas prasība aramzemē EKO1 un EKO7	29
15.2. Atkāpes no kultūraugu dažādošanas prasībām EKO1 un EKO7 ietvaros	29
15.3. EKO1 un EKO7 augsnes seguma prasība periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026.....	29
15.4. EKO1 un EKO7 augsnes seguma prasība aramzemē	30
15.5. EKO1 un EKO7 augsnes seguma prasība ilggadīgo stādījumu rindstarpās	30
16. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR EKOLOĢISKI NOZĪMĪGU PLATĪBU (EKO2).....	31
16.1. Ekoshēmas atbalsts par ekoloģiski nozīmīgu platību	31
16.2. Ekoshēmas atbalsts par augsnes kvalitātes un reakcijas optimizāciju (pamatkaļķošana) (EKO2.1).....	32
17. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR AINAVAS ELEMENTU IZVEIDI UN SAGLABĀŠANU (EKO3).....	33
18. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR SAUDZĒJOŠU LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSI (EKO4).....	34
19. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR SLĀPEKĻA UN AMONJAKA EMISIJU UN PIESĀRŅOJUMU MAZINOŠU LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSI (EKO5)	35

20. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR ZĀLĀJU SAGLABĀŠANAS VEICINĀŠANU (EKO6)	36
21. SAISTĪTAIS IENĀKUMU ATBALSTS PAR DZĪVNIEKIEM.....	37
21.1. Saistītais ienākumu atbalsts par slaucamām govīm (SSG)	38
21.2. Saistītais ienākumu atbalsts par liellopiem (SLM)	38
21.3. Saistītais ienākumu atbalsts par aitām (SAI)	38
21.4. Saistītais ienākumu atbalsts par kazām (SKZ)	38
22. SAISTĪTAIS IENĀKUMU ATBALSTS PAR PLATĪBĀM.....	39
22.1. Saistītais ienākumu atbalsts par dārzeņiem (SDA).....	39
22.2. Saistītais ienākumu atbalsts par miežiem (SMI)	40
22.3. Saistītais ienākumu atbalsts par augļiem un ogām (SAU).....	40
22.4. Saistītais ienākumu atbalsts par cietes kartupeļiem (SKC)	40
22.5. Saistītais ienākumu atbalsts par proteīnaugiem (SAP)	40
22.6. Saistītais ienākumu atbalsts par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	41
22.7. Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētu labības sēklu (SLS)	41
22.8. Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	42
22.9. Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	42
22.10. Saistītais ienākumu atbalsts par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	42
23. LAUKU ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI	43
23.1. Lauku attīstības pasākumu kopīgie nosacījumi	43
23.2. Nosacījumi par platībām (lielumi, garumi)	44
23.3. Vispārējie nosacījumi par saistībām	44
24. ZAĻĀS JOSLAS (ZJ)	45
25. VIDĪ SAUDZĒJOSĀ DĀRZKOPĪBA (VSD).....	47
26. PAAUGSTINĀTU LABTURĪBAS PRASĪBU UN EMISIJU MAZINOŠĀ LOPKOPĪBA (EMLA)	48
27. BIŠKOPĪBAS VIENĪBU APSAIMNIEKOŠANA APPUTEKSNĒŠANAS VAJADZĪBĀM (BAA)	50
28. BIŠU GANĪŠANAS PIEMĒRI	51
29. ZĀLĀJU BIOTOPU APSAIMNIEKOŠANA (BDUZ).....	52
30. BIOĻOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA (BLA).....	54
31. NATURA 2000 MAKSĀJUMS MEŽIEM (NIM).....	56
31.1. Grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes.....	57
31.2. Atbalsta likmes	57
32. DZĪVNIEKU BLĪVUMA NOTEIKŠANA.....	58
33. ATBALSTA APRĒĶINA BĀZE UN SAMAZINĀJUMI	59
34. DĪZEĻDEGVIELA AR SAMAZINĀTO AKCĪZES NODOKĻA LIKMI	62
34.1. Pieteikšanās ADE	62
34.2. Galvenie nosacījumi	62
35. KULTŪRAUGU UN ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDU KODU SARAKSTS.....	64
36. NORMATĪVIE AKTI	76
36.1. Ministru kabineta noteikumi.....	76
36.2. Regulas	76

SAĪSINĀJUMI

Saīsinājumi	Skaidrojums
Atbalsta veids	Normatīvajos aktos – arī kā intervence
ISIP	Ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts
PAR	Ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts
MLS	Maksājums mazajiem lauksaimniekiem
JAL	Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem
Ekoshēma	Klimata un vides shēma
EKO 1	Ekoshēmas atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi
EKO 2	Ekoshēmas atbalsts par ekoloģiski nozīmīgu platību
EKO 2.1	Papildatbalsts par augsnes kvalitātes un reakcijas optimizāciju – pamatkaļķošana
EKO 3	Ekoshēmas atbalsts par ainavas elementu izveidi un saglabāšanu
EKO 4	Ekoshēmas atbalsts par saudzējošu lauksaimniecības praksi
EKO 5	Ekoshēmas atbalsts par slāpekļa un amonjaka emisiju un piesārņojumu mazinošu lauksaimniecības praksi
EKO 6	Ekoshēmas atbalsts par zālāju saglabāšanas veicināšanu
EKO 7	Ekoshēmas atbalsts par agroekoloģijas praksi bioloģiskās saimniecībās
SA	Saistītais ienākumu atbalsts
SSG	Saistītais ienākumu atbalsts par slaucamām govīm
SLM	Saistītais ienākumu atbalsts par liellopiem
SAI	Saistītais ienākumu atbalsts par aitām
SKZ	Saistītais ienākumu atbalsts par kazām
SDA	Saistītais ienākumu atbalsts par dārzeniņiem
SAU	Saistītais ienākumu atbalsts par augļiem un ogām
SKC	Saistītais ienākumu atbalsts par cietes kartupeļiem
SSK	Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem
SLS	Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētām labības sēklām
SSA	Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām
SVR	Saistītais ienākumu atbalsts par vasaras rapsi un vasaras ripsi
SMI	Saistītais ienākumu atbalsts par miežiem
SRP	Saistītais ienākumu atbalsts par rudzu populācijas šķirnēm
SAP	Saistītais ienākumu atbalsts par proteīnaugiem
ZJ	Zaļās joslas
VSD	Vidi saudzējošā dārzkopība
BDUZ	Zālāju biotopu apsaimniekošana
BDUZ_G	Zālāju biotopu apsaimniekošana noganot ar sava ganāmpulka dzīvniekiem
EMLA	Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība
BAA	Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām
BLA	Bioloģiskā lauksaimniecība
NIM	<i>Natura 2000</i> maksājums mežiem
NS	Nosacījumu sistēma
LLVS	Labā lauksaimniecības un vides stāvokļa standarts
LLVS 1	Ilggadīgo zālāju saglabāšana
LLVS 2	Mitrāju un kūdrāju aizsardzība lauksaimniecības zemē
LLVS 3	Aizliegums dedzināt rugājus vai sauso zāli
LLVS 4	Aizsargjoslas (buferjoslas) izveide gar ūdensobjektiem
LLVS 5	Augsnes apstrāde, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, ņemot vērā nogāzes slīpumu
LLVS 6	Minimāls augsnes pārklājums, lai izvairītos no kailas zemes sensitīvākajos periodos
LLVS 7.1	Augu maiņa aramzemē (35 % no viengadīgajiem kultūraugiem aramzemē)
LLVS 7.2	Augu maiņa aramzemē (ne vairāk kā 3 gadus pēc kārtas vienā vietā)
LLVS 7.3	Kultūraugu dažādošana

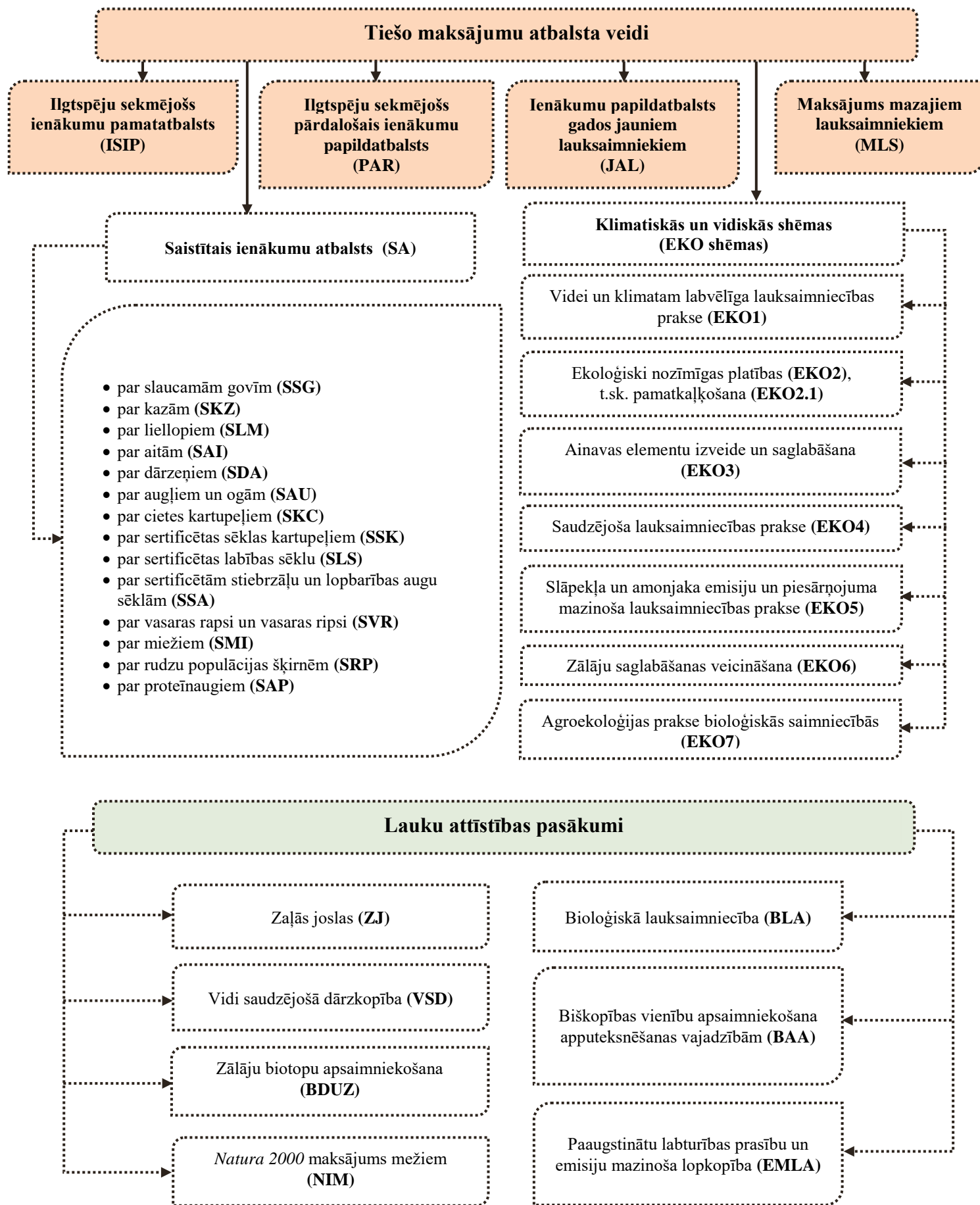
Saīsinājumi	Skaidrojums
LLVS 8.2	Dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju saglabāšana
LLVS 8.3	Aizliegums griezt dzīvžogus, cirst kokus (putnu vairošanās, ligzdošanas laikā)
LLVS 8.4	Invazīvu augu (latvāņu) izplatības novēršana
LLVS 9	Aizliegums pārveidot vai apart ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotni
LLVS 10	Meliorācijas sistēmu uzturēšana
SNS	Sociālo nosacījumu sistēma
AAL	Augu aizsardzības līdzekļi
ADE	Dīzeļdegviela, kam piemērota samazināta akcīzes nodokļa likme par kārtējā gada atbalstam deklarēto un apstiprināto ISIP vai MLS platību
ADE MKN	Ministru kabineta 14.04.2015. noteikumi Nr. 194 “Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
EK	Eiropas Komisija
EPS	Elektroniskā pieteikšanās sistēma
ES	Eiropas Savienība
GPS	Globālās pozicionēšanas sistēmas
ĢIS	Ģeogrāfiskā informācijas sistēma
ha	hektārs
I&R	Dzīvnieku identificēšana un reģistrēšana
k.k.	kultūrauga kods
KKI	Kompetentā kontroles institūcija
Lauku attīstības pasākumi (LAP)	“Zaļās joslas”, “Vidi saudzējošā dārzkopība”, “Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība”, “Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām”, “Zālāju biotopu apsaimniekošana”, “Bioloģiskā lauksaimniecība”
LAD	Lauku atbalsta dienests
LAP MKN	Ministru kabineta 18.04.2023. noteikumi Nr.197 “Atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai platībatkarīgo un dzīvniekatkarīgo saistību īstenošanai”
LDV	Lauksaimniecības darbaspēka vienība
LielV	Liellopu vienība
LIZ	Lauksaimniecības zeme
MK	Ministru kabinets
ĪJT	Īpaši (nitrātu) jutīgā teritorija
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
TANPP	Normatīvajos aktos noteiktās pārvaldības prasības
THC	Tetrahidrokanabinols
TM	Tiešie maksājumi
TM MKN	Ministru kabineta 18.04.2023. noteikumi Nr.198 “Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem”
ŪSIK	Ūdensobjekts, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru un ūdenstilpju klasifikatoru
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VID	Valsts ieņēmumu dienests
Agromež-saimniecības elementi	Koki, kas aug atsevišķi, grupās vai rindās, ja koku skaits uz hektāru nepārsniedz 100 vai koku grupu, rindu vai joslu aizņemtā kopējā platība nepārsniedz 500 m ² , ar mērķi nodrošināt zemes ilgtspējīgu izmantošanu, novērst augsnes eroziju un palielināt oglekļa piesaisti

LAD tīmekļvietne – www.lad.gov.lv

1. AKTUALITĀTES, IZMAIŅAS UN ATGĀDINĀJUMI 2026. GADĀ

Aktīvais lauksaimnieks	Prasības tādas pašas, kā 2025. gadā. Tajā skaitā, ja LIZ ≤ 20 ha (ieskaitot bez atbalsta pieteikto platību) – aktīvs lauksaimnieks	Skat. 16.–17.lpp.
Nosacījumu sistēmas izmaiņas 2026. gadā	Bioloģiskās saimniecības automātiski izpilda LLVS1, LLVS4, LLVS5, LLVS6 un LLVS7	Skat. 18.–22.lpp.
	NS jāievēro visiem, bet kontroles un sodus nepiemēros saimniecībām, kurās LIZ ≤ 10 ha, MLS un attiecībā uz LLVS7, ja LIZ ≤ 30 ha	
	2026. gada Ģeotelpiskajiem iesniegumiem – LLVS5 (par augsnes segumu slīpumā 01.10.2025. līdz 15.03.2026.), LLVS6, LLVS7 atkāpes, ja paziņots par lietavu postījumiem 2025. gadā	
LLVS7 no 2026. gada	Var izpildīt arī ar kultūraugu dažādošanu	Skat. 20. un 22.lpp.
Augsnes seguma platība	Nosakot platību LLVS6, EKO1, EKO7 izpildei, tajā neiekļauj iepriekšējā gada dārzeni, kartupeļu, biešu platības neatkarīgi no ražas novākšanas datuma	Skat. 20., 29.–30.lpp.
Kultūraugu dažādošana	Kultūraugu dažādošanā (EKO1, EKO7, LLVS7.3) par atšķirīgiem uzskatāmi arī vienas sugas vai apakšsugas kultūraugi (noteiktām dzimtām)	Skat. 20., 22. un 29. lpp.
EKO2	Nektāraugus pēc ziedēšanas var sasmalcināt vai nopļaut, vairs nav obligāti jānovāc	Skat. 31.lpp.
	Zaļmēslojuma augam papuvē ir jādominē un jābūt atšķirīgas sugas nekā iepriekšējā gadā audzētajam kultūraugam, starpkultūrai vai zālāju pasējai. Vairs nav prasība par obligātiem 2 kultūraugiem.	
	Zaļmēslojuma augu papuves platība nepārsniedz 20 % no saimniecības aramzemes platības	
	Starpkultūras var sēt arī pirms galvenā kultūrauga ražas novākšanas, piemēram, ja izmanto dronus, izklīdētājus utml.	
EKO4 par minimālo apstrādi	Lai saņemtu EKO4 maksājumu par minimālo augsnes apstrādi (<i>min till</i>), lauksaimniekam obligāti jāsaģatavo ģeomarķētie fotoattēli ar laika un vietas atzīmi. Aicinām attēlus uzņemt un iesūtīt, izmantojot LAD mobilo lietotni, lai pierādītu minimālo augsnes apstrādi un nodrošinātu drošu informācijas uzglabāšanu!	Skat. 34.lpp.
EKO6	Turpinot pieteikt EKO6 atbalstam platību, kurā izpildītas EKO6 divu gadu saistības, netiks piemērots jauns saistību periods. Trešajā gadā šo platību var pieteikt atbalstam, arī mazākā apjomā. Iepriekšējos gados saņemtais atbalsts nebūs jāatmaksā. Atgādinām, ka EKO6 nevar pieteikt 2026. gada pavasarī sētos zālājus!	Skat. 36.lpp.
SDA par ķirbjiem	Neatkarīgi no ķirbju platības lieluma, kultūraugi ir jāstāda, nevis jāsej. Ja ķirbju platība pārsniedz 3 ha, izmantojot LAD mobilo lietotni, lauksaimniekam līdz 30.06.2026. jāatsūta ģeomarķēti fotoattēli, kuros redzams, ka ķirbji laukā ir stādīti	Skat. 39.lpp.
SDA un SAU	Ja SDA vai SAU platība pārsniedz 3 ha, jāizveido uzskaites sistēma (lauku vēsture)	Skat. 39.–40.lpp.
	Par mākslīgiem apstākļiem uzskatīs arī gadījumus, kad lauksaimnieks nevar pierādīt saražotās produkcijas realizāciju, pārstrādi vai piegādi izglītības iestādēm. Šādos gadījumos SDA un SAU par konkrēto platību noraidīs!	
Saistību nodošana/ pārņemšana Agrovidē	Iesniegums par saistību nodošanu/ pārņemšanu obligāti vairs nav jāiesniedz, ja LAD konstatēs, ka cits klients lauku turpina pieteikt uz attiecīgo Agrovides atbalstu	Skat. 44.lpp.
ZJ	4 m platās buferjoslas var ierīkot starp savu un cita lauksaimnieka lauku, ja robeža starp tiem ir identificējama dabā. ZJ4 nevar ierīkot starp saviem laukiem!	Skat. 45.–46.lpp.
	Lai ierobežotu vējauzu, rudzuzmilgu, citu ekspansīvo un invazīvo sugu izplatību jebkuros sējumos, buferjoslas var pļaut biežāk nekā vienreiz līdz 15. septembrim	
	Buferjoslām jābūt izveidotām ne vēlāk par 25. jūniju, nodrošinot attiecīgās prasības par platumu – vismaz 4 m platumu (ZJ4) un vismaz 8 m platumu (ZJ8)	

1.1. PLATĪBU UN DZĪVNIEKU ATBALSTA VEIDI 2026. GADĀ



2. PIETEIKŠANĀS MAKSĀJUMIEM

2.1. Svarīgākie datumi un termiņi

Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšana bez atbalsta apmēra samazinājuma	līdz 22. maijam
Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšana ar atbalsta apmēra samazinājumu	no 23. maija līdz 15. jūnijam
Labojumu iesniegšana Ģeotelpiskajā iesniegumā	līdz 15. jūnijam
Ģeotelpiskā iesnieguma labošana, sazinoties ar LAD	no 16. jūnija

2.2. Ģeotelpiskais iesniegums

Provizoriskais iesniegums	<ul style="list-style-type: none"> iespēja pakāpeniski uzsākt Ģeotelpiskā iesnieguma aizpildīšanu pirms jaunās sezonas provizoriskais iesniegums nav iesniedzams un tajā attēlotā informācija norādīta atbilstoši 2025.gada ĢIS slāņiem un nosacījumiem 2026.gada aprīlī informācija tiks atjaunota un provizoriskais iesniegums kļūs par Ģeotelpisko iesniegumu, un tas jāiesniedz LAD
Ģeotelpiskā iesnieguma izveidošana	<ul style="list-style-type: none"> jānokopē iepriekšējā gada Ģeotelpiskais iesniegums <i>vai</i> jāizveido jauns Ģeotelpiskais iesniegums
Ģeotelpiskā iesnieguma aizpildīšana	<ul style="list-style-type: none"> nokopējot iepriekšējā gada iesniegumu, jāapstiprina vai jāprecizē katra lauka robežas (iezīmētā platība automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību) un jānorāda visa pieprasītā informācija par laukiem (piemēram, kultūraugs, atbalsta veids) <i>vai</i> jāizveido jauns iesniegums, kartē jāiezīmē lauku robežas (iezīmētā platība automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību) un jānorāda visa pieprasītā informācija par laukiem (piemēram, kultūraugs, atbalsta veids) nepieciešamības gadījumā jāiesniedz papildu informācija un dokumenti
Kultūrauga koda deklarēšana	<ul style="list-style-type: none"> Ģeotelpiskajā iesniegumā jādeklarē kārtējā gada 25.jūnijā laukā augošā kultūrauga kods vai tā kultūrauga kods, kurš laukā iesēts vai iestādīts līdz kārtējā gada 25.jūnijam
Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšana	<ul style="list-style-type: none"> līdz 22. maijam bez atbalsta apmēra samazinājuma no 23. maija līdz 15. jūnijam ar atbalsta apmēra samazinājumu 1 % apmērā par katru nokavēto darbdienu par iesniegšanas datumu tiks uzskatīts Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšanas datums EPS
Labojumu iesniegšana Ģeotelpiskajā iesniegumā	<ul style="list-style-type: none"> līdz 15. jūnijam: <ul style="list-style-type: none"> piesakot jaunus atbalsta veidus (ar samazinājumu 1 % apmērā par katru nokavēto darbdienu periodā no 23. maija līdz 15. jūnijam) pievienojot jaunas platības vai precizējot informāciju par laukiem no 16. jūnija: <ul style="list-style-type: none"> jāsazinās ar LAD nepalielinot atbalstu apmēru (t.i., nedrīkst palielināt atbalstam pieteiktās platības apmēru vai pieteikt jaunus atbalsta veidus)
Ģeotelpiskā iesnieguma atsaukšana	<ul style="list-style-type: none"> pilnībā vai daļēji jebkurā brīdī līdz dienai, kamēr LAD nav: <ul style="list-style-type: none"> informējis par neatbilstībām Ģeotelpiskajā iesniegumā vai iesniegtajos papildu dokumentos vai paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas, vai pārbaudē uz vietas konstatējis neatbilstības
Deklarēto platību pārklājumi un to labošana	<p>EPS priekškontroles sistēma brīdina atbalsta pretendentu, ja deklarētie LIZ gabali vai NIM platības telpiski pārklājas ar cita atbalsta pretendenta deklarētajiem LIZ gabaliem vai NIM platībām. Atbalsta pretendentam ir jāizvērtē situācija un Ģeotelpiskajā iesniegumā:</p> <ul style="list-style-type: none"> labojumi nav jāveic, ja iezīmētā platība sakrīt ar reāli dabā apsaimniekoto un tā ir tiesiskajā valdījumā labojumi ir jāveic, ja iezīmētā platība nav pareiza, pārzīmējot platību tā, lai pārklājums neveidotos
Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšanas ierobežojumi	<ul style="list-style-type: none"> tā kā fiziska persona, individuālais komersants, individuālais (ģimenes) uzņēmums un zemnieku saimniecība veido vienotu saimniecību, šai saimniecībai ir tiesības iesniegt tikai vienu Ģeotelpisko iesniegumu ja 2025. gadā zemnieku saimniecībai bija savs Ģeotelpiskais iesniegums un tās vienīgajam īpašniekam savs, 2026. gadā ir pienākums apvienot platības vienā, izvēloties formu, kādā turpmāk pretendēt maksājumiem. Ja šādas apvienošanas ietvaros tiek pārreģistrēti arī lauksaimniecības dzīvnieki, par to Ģeotelpiskajā iesniegumā iesniedzama papildu informācija

3. KOPIĢIE ATBALSTA SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI PAR PLATĪBĀM

Atbalsta maksājumus par platībām piešķir par lauksaimniecības zemi (LIZ), kur lauks (lauksaimniecības zemes nogabals) ir vienlaidu lauksaimniecības zemes platība, ko pieteicis viens lauksaimnieks un kurā audzē vienu kultūraugu vai kuram ir ne vairāk kā viens zemes izmantošanas veids. NIM piešķir par meža platībām.

Ģeotelpiskajā iesniegumā atbalsta pretendents:

- jādeklarē visa apsaimniekotā LIZ, kā arī platība, ko apsaimnieko, bet nepiesaka atbalstam;
- nav jādeklarē LIZ, kuru iznomā citai personai (to nedrīkst deklarēt arī kā platību bez atbalsta).

3.1.tab. Atbalstu platību un bloku lielumi, īpašumtiesības

Atbalsta veidi	Kopējā atbalsttiesīgā LIZ platība ir vismaz:	Katra lauka platība ir vismaz:	Minimālais lauku bloka lielums ir:	Ģeotelpiskajā iesniegumā deklarētās platības:
ISIP, MLS, JAL, SA par platībām, BLA, VSD, BAA	1 ha	0,1 ha	0,3 ha	ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskā valdījumā (lietošanā) 2026. gada 15. jūnijā
BDUZ	0,3 ha			
ZJ, Ekoshēmas, NIM	0,1 ha			

Atbalsta pretendents jāievēro noteiktās Nosacījumu sistēmas (NS) prasības, ko veido LLVS un TANPP, kā arī Sociālo nosacījumu sistēmas (SNS) prasības.

3.1. Pienākums apliecināt apsaimniekošanas tiesības

Lauksaimnieks pēc LAD pieprasījuma uzrāda apliecinājumu par to, ka atbalstam pieteiktā LIZ platība 2026. gada 15. jūnijā atrodas tā tiesiskajā valdījumā (lietošanā), ja to neapliecina ieraksts zemesgrāmatā.

Lauksaimniekam ir tiesības platību maksājumiem pieteikt viņa apsaimniekotās LIZ kopīpašuma platību, kas atbilst tā īpašumā esošajai kopīpašuma domājamai daļai. Piesakot maksājumiem lielāku platības daļu par īpašumā esošo, pēc LAD pieprasījuma jāiesniedz pārējo kopīpašnieku rakstiska piekrišana rīkoties ar to.

Tiesības rīkoties ar LIZ pierāda zemes nomas līgums, patapinājuma līgums, mantojumu apliecinājošs dokuments, zemes īpašnieka rakstisks apliecinājums, pašvaldības lēmums attiecībā uz pašvaldības īpašumā esošo zemi, u.c. dokumenti.

Ja ar zemes īpašnieku ir noslēgta mutiska vienošanās, pēc LAD pieprasījuma par šo vienošanos jāiesniedz zemes īpašnieka rakstisks apliecinājums.

LAD tīmekļvietnes sadaļā [Atbalsta veidi/Platību maksājumi/Rokasgrāmatas un veidlapas](#) ievietoti kopīpašnieku un zemes īpašnieka rakstisko apliecinājumu paraugi.

Uzmanību! Ja par LIZ ir noslēgts nomas līgums, tad nomnieks šo platību drīkst nodot apakšnomā tikai ar zemes īpašnieka rakstisku piekrišanu, ja šāda atļauja nav jau atrunāta noslēgtajā zemes nomas līgumā.

3.2. Atbalsttiesīgas LIZ noteikšanas kritēriji

Atbalsta maksājumus piešķir par LIZ platību, ko aizņem **aramzeme, ilggadīgie zālāji** vai **ilggadīgie stādījumi**, ja tā ir uzturēta kultūraugu audzēšanai vai noganīšanai piemērotā stāvoklī (skat. [3.7. apakšnodaļu](#)) un ievērojot, ka:

- atbalsttiesīgajā platībā var iekļaut objektus, kas nav platāki par 2 m – koptus grāvjus, dzīvžogus un koku rindas;
- atbalsttiesīgajā LIZ platībā neiekļauj cilvēka radītas konstrukcijas un objektus, īpaši būves, ēkas un ceļus;
- ISIP, PAR, JAL, MLS atbalsttiesīgajā platībā var ietvert aramzemes ieskaitus ainavas elementus (skat. 17. nodaļu), t.sk. agromežsaimniecības sistēmas elementus, ja to kopējā platība nepārsniedz 20 % no lauka bloka platības.

Atbalsta maksājumus **nepiešķir** par LIZ platību, ja:

- to izmanto pārsvarā nevis lauksaimnieciskai darbībai, bet gan mežistrādes vajadzībām, ceļu būvei, telšu novietošanai, auto un tehnikas stāvvietām, izstāžu, gadatirgu, sporta, atpūtas pasākumu rīkošanai un citām nelauksaimnieciskajām darbībām vai pasākumu rīkošanai laikposmā no 15. maija līdz 15. septembrim ilgāk nekā četras nedēļas pēc kārtas vai tai nepieciešama augsnes virskārtas atjaunošana un izlīdzināšana vai zālāju zelmeņa atjaunošana;
- uz tās atrodas lidlauks (izdota apliecība saskaņā ar normatīvajiem aktiem par civilās aviācijas lidlauku izveidošanu, sertifikāciju un ekspluatāciju), pastāvīgs sporta laukums, tostarp golfa laukums, lauki vai nogāzes, kurās ierīkotas slēpošanas un citu sporta veidu trases ar aprīkojumu, zirgu izjāžu laukums ar aprīkojumu, atpūtas un kempingu laukums, siltumnīcas ar grīdas segumu, izvietoti saules paneļi vai ceļi;
- nogabalā pārsvarā ir invazīvo latvāņu ģints augi, kam izveidojušās ziedkopas;
- tajā aug vilkvāļītes vai tā ir mitrzeme, kas laikposmā no 15. maija līdz 15. septembrim ir klāta ar ūdeni ilgāk nekā četras nedēļas pēc kārtas, ja vien šāda platība neaizņem daļu no lauka un nav deklarēta kā biodaudzveidības sala, kas uzskatāma par aramzemes ieskaitu ainavas elementu un atbilst atbalsttiesīgas aramzemes platības definīcijai;
- nogabals ir mauriņš vai piemājas zemes zālājs, kas regulāri tiek nopļauts vai smalcināts;
- to aizņem Ziemassvētku eglīšu stādījumi.

3.3. Deklarētā kultūrauga labošana, ja to pārņēmušas nezāles vai tas neatbilst biežībai

Lauksaimniekam nekavējoties jāprecizē deklarētais kultūraugs gadījumos, ja konstatē, ka kārtējā gadā pēc 25. jūnija līdz 31. augustam nav izpildītas aramzemē augošu kultūraugu audzēšanas prasības un LAD nav paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas vai pārbaudē uz vietas atklājis neatbilstību.

Piemēram, deklarētais kultūraugs jāprecizē līdz kārtējā gada 31. augustam, ja:

- nezāles aizņem vairāk nekā 25 % no kultūrauga platības, kas deklarēta kārtējā gada Ģeotelpiskajā iesniegumā;
- dārzeņu kultūraugu skaits vienā m² ir mazāks par TM MKN [2.pielikumā](#) noteikto skaitu un dārzeņu platībā nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību.

Deklarēto kultūrauga kodu nomainot uz:

- k.k. 792 – attiecīgajās platībās augošie kultūraugi vai kultūraugu maisījums jānokuļ vai jānopļauj, vai jāiestrādā augsnē līdz 15.10.2026.
- k.k. 610 – apsaimnieko kā papuvi (skat. [3.7. apakšnodalu](#)).

3.4. Nepārvarama vara un ārkārtas apstākļi

Par nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļiem uzskatāmi šādi gadījumi:

- smaga dabas katastrofa vai smagi meteoroloģiski apstākļi, kas būtiski ietekmē saimniekošanu;
- dzīvnieku radītie postījumi;
- lauksaimniecības dzīvnieku novietņu nejauša nopostīšana saimniecībā;
- epizootija, augu slimības uzliesmojums vai augu kaitēkļu klātbūtne, kas skar visus atbalsta saņēmēja lauksaimniecības dzīvniekus vai lauksaimniecības kultūraugus vai daļu no tiem;
- visas saimniecības vai tās lielas daļas ekspropriācija (piespiedu atsavināšana valsts vai sabiedrības vajadzībām), ja minēto ekspropriāciju nevarēja paredzēt Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšanas dienā;
- atbalsta saņēmēja nāve;
- atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja;
- u.c. no atbalsta saņēmēja neatkarīgi iemesli.

Ja iestājušies nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļi, ne vēlāk kā 15 darbdienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, LAD jāiesniedz:

- detalizēts apraksts par nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu iestāšanos;
- nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļus apliecinoši dokumenti.

3.5. Maksājumi par īscirtmeta atvasāju platībām

ISIP un MLS var saņemt par īscirtmeta atvasāju platībām, ja:

- tiek stādītas un audzētas viena vecuma īscirtmeta atvasāju sugas: apse (*Populus spp.*) vai baltalksnis (*Alnus incana*) – vismaz 1000 stādu uz 1 ha, kārkls (*Salix spp.*) – vismaz 4000 stādu uz 1 ha;
- ievēro 5 gadu maksimālo cirtes aprites laiku;
- platībās saskaņā ar meliorācijas kadastra datiem nav reģistrētas meliorācijas sistēmas 2011. gada 1. jūlijā vai nav no jauna izveidotas meliorācijas sistēmas pēc 2011. gada 1. jūlija;
- kopā ar Ģeotelpisko iesniegumu iesniedz īscirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājumu (kopiju).

3.6. Maksājumi par kaņepju platībām

Kaņepju platība ir atbalsttiesīga, ja:

- tā ir iekļauta THC monitoringā;
- izaugušajos kaņepju augos THC saturs nepārsniedz 0,3 %.

TM un Lauku attīstības pasākumu atbalsts, ko var saņemt par kaņepju platībām:

- ISIP, PAR, JAL, SAP, EKO1 vai EKO7, EKO4, EKO5, ZJ, BAA, BLA vai
- MLS, ZJ, BAA, BLA.

Nosacījumi par kaņepju platībām:

- kaņepju lauks jāapsēj ar vienu atbalsttiesīgu šķirni (ja kaņepju platību sēšanai izmanto dažādas šķirnes, tad katra lauka platība ar atšķirīgu šķirni jādeklarē atsevišķi ar k.k.170);
- minimālā izsējas norma – 15 kg/ha;
- līdz 15.06.2026. VAAD par visu kaņepju platību jāiesniedz “Iesniegums platības iekļaušanai kaņepju THC monitoringā”:
 - VAAD informēs lauksaimnieku par plānoto pārbaudi;
 - VAAD pārbaudes īstenošanai, lauksaimniekam jāinformē VAAD par kaņepju ziedēšanas sākumu 10 dienu laikā pēc tā;
- līdz 30.06.2026. jāapmaksā VAAD izsniegtais rēķins dalībai THC monitoringā.

Papildu sniedzamā informācija Ģeotelpiskā iesnieguma solī “Kaņepju sējplatības”:

- informācija par kaņepju laukos iesēto šķirni un izsēto sēklu apjomu (kg/ha);
- jāiesniedz iesēto kaņepju šķirnes sertificētas sēklu iepakojumu oficiālās etiķetes oriģināls vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklu iepakojuma etiķetes oriģināls.

Sertificētu sēklu iesaiņojuma oficiālās etiķetes vai zīmogojuma saturs: 1) atsauce uz ES tiesību aktiem (var lietot norādi “ES tiesību akti”); 2) sertificētāj institūcijas un valsts nosaukums vai to abreviatūra; 3) ražotājvalsts nosaukums; 4) oficiāli piešķirtais sērijas numurs; 5) sēklu partijas numurs; 6) deklarētā sēklu neto vai bruto masa vai sēklu skaits iesaiņojumā; 7) suga (norāda botānisko nosaukumu (var saīsinātā formā) latīņu burtiem bez atsaucēm uz autoriem); 8) šķirne (norāda latīņu burtiem); 9) kategorija; 10) saņošanas mēnesis un gads vai pēdējā parauga noņemšanas mēnesis un gads.

Atbalsttiesīgas kaņepju šķirnes, kuras kārtējā gada 15. martā ir iekļautas Kopējā lauksaimniecības augu šķirņu katalogā:

Agrovalus, AMX, Anka, Arizona Dream, Armanca, Asso, Austa SK, Auto Power 1, Balaton, Bialobrzeskie, Cannakomp, Carma, Carmagnola, Carmaleonte, Carmanova, CBD HEAVEN, CFX-2, Chamaeleon, Codimono, CRS-1, CS, Dacia Secuieni, Delta-405, Delta-Ilosa, Dioica 88, Djumbo 20, Earlina 8 FC, Eletta Campana, Enectaliana, Enectarol, Epsilon 68, Estica, Fedora 17, Felice, Felina 32, Felina 34, Felsinea, Férimon, Fia, Fibranova, Fibrante, Fibrimon 56, Fibrol, Fibror 79, Finola, Finola 2, Fiona, Fortuna, Fukal, Futura 75, Futura 83, Glecia, Gliana, Glyana, Helena, Henola, Ivory, Katani, KC Bonusz, KC Dora, KC Virtus, KC Zuzana, KCA Borana, Kompolti, Kompolti hibrid TC, Lipko, Loja, Lovrin 110, Mara 21, Marcello, Marideea, Marina, Markant, Matrix, MGC 1013, Midwest, Mietko, Mona 16, Monoica, Morning Glory, Muka 76, Nashinoide 15, Nordria 3, Northwest, OGC, Olivia, Orion 33, Ostara 9, Pain killer, Rajan, Rak, Ratza, Rodnik, Santhica 23, Santhica 27, Santhica 70, Sanziana, Secuieni Jubileu, Silvana, Sofia, Stara Prekmurska, Strawberry H, Strawberry K, Succesiv, Sylviči 26, Teodora, Tiborszallasi, Tisza, Troyanka I, Tygra, Uniko B, Uso-31, Vega, Villanova, Western Cherry, Wielkopolskie, Wojko, XTAZ, Zenit, Adzelveiši un Pūriņi – Latvijas izcelsmes kaņepju saglabājamās šķirnes.

3.7. Atbalsttiesīgas LIZ nosacījumi

LIZ veids	LIZ definīcijas skaidrojums	Atbalsttiesīgās LIZ nosacījumi
Aramzeme	<p>LIZ, ko izmanto kultūraugu audzēšanai. Kultūraugi var būt viengadīgi (sēj katru gadu) vai daudzgadīgi</p> <p>Ja aramzemē sētos zālājus aramzemē audzē vairāk nekā 5 gadus, tad no sestā gada LIZ neuzskata par aramzemi (skat. ilggadīgie zālāji)</p> <p>Platība var ietvert aramzemes ieskaitus ainavas elementus (skat. 17. nodaļu), t.sk. agromežsaimniecības sistēmu elementus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • augsnes virsma ir: <ul style="list-style-type: none"> ➢ līdzena, atbilstoši lauksaimniecības apsaimniekošanas veidam un vietas mikroreljefam ➢ piemērota pirmssējas apstrādei vai zālāja un citu augu nopļaušanai vai novākšanai • tajā nav krūmu dzinumu, kas vecāki par 1 gadu • tai nav nepieciešams uzklāt augsni vai nolīdzināt augsnes virsmu, izmantojot šķūrēšanas vai iekrāvēju tehniku
Aramzeme	Papuve	<p>Aramzeme, kuru izmanto kā papuvi ar k.k. 610 vai k.k. 612 (ja nepiesaka EKO2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kārtējā gadā līdz 15. jūlijam neizmanto ražas novākšanai vai dzīvnieku ganīšanai • jānodrošina nezāļu iznīcināšana, nepieļaujot sēklu nogatavošanos • līdz kārtējā gada 30. maijam mehāniski jāapstrādā, ja papuves platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs, aramzemē sēts zālājs, papuve vai arī platība nav bijusi deklarēta (ja vien papuvē kārtējā gadā netiek sēti zaļmēslojuma augi, izmantojot tiešo sēju vai joslu apstrādes metodi)
	EKO2 papuve: zaļmēslojuma augu papuve (k.k. 612), kurā zaļmēslojuma augs dominē un ir atšķirīgas sugas augs nekā iepriekšējā gadā audzētais pamatkultūraugs, starpkultūra vai zālāju pasēja	<ul style="list-style-type: none"> • neizmanto ganīšanai, lopbarības ieguvei vai ražas novākšanai • aizliegts lietot ķīmiskos AAL līdz zaļmēslojuma iestrādei augsnē vai zaļmēslojuma pieveļšanai pirms tiešās sējas vai joslu apstrādes • papuves platība nepārsniedz 20 % no saimniecības aramzemes platības
	Kaņepju platības	<p>LIZ, kurā iesētas kaņepju šķirnes, kas kārtējā gada 15. martā ir iekļautas “Kopējā lauksaimniecības augu šķirņu katalogā”</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaņepju platībām jābūt iekļautām THC monitoringā • izaugušajos kaņepju augos THC saturs nepārsniedz 0,3 % (LAD vērš uzmanību uz to, ka kaņepju šķirnei CFX-2 vidējais THC līmenis 2025.gadā pārsniedza pieļaujamo normu!)
	Aramzemē sētie zālāji, tīrsējā sēti tauriņzieži	<p>Zālāji, ko veido stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu maisījumi, t.sk. kuros tauriņzieži ir vairāk par 50 %, un kas augsekā ir iekļauti līdz 5 gadiem (ieskaitot)</p> <p>Zālāji sēklaudzēšanai savā saimniecībā (par kuriem ir iesniegts iesniegums LAD reizē ar Ģeotelpisko iesniegumu) vai kuri kārtējā gadā ir pieteikti lauku apskatei VAAD (vai nākamajā gadā, ja kārtējā gadā iesēti bez virsauga)</p> <p>Zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra iegūšanai (t.sk. par kuriem ir dota piekrišana apputeksnēšanas pakalpojuma saņemšanai) vai ārstniecības augu vākšanai</p> <ul style="list-style-type: none"> • līdz kārtējā gada 15. augustam: <ul style="list-style-type: none"> ➢ jānopļauj (t.sk. drīkst smalcināt) vai ➢ jānogana (nepietiekami noganītās platības jāapļauj) • līdz kārtējā gada 1. oktobrim jānokul
	EKO2 nektāraugi	<p>Tīrsējā vai savstarpējos maisījumos sētus nektāraugus neuzskata par aramzemē sētu zālāju vai ilggadīgo zālāju</p> <ul style="list-style-type: none"> • jānopļauj vai jāsmalcina pēc ziedēšanas • aizliegts lietot ķīmiskos AAL visu kalendāro gadu

LIZ veids	LIZ definīcijas skaidrojums	Atbalsttiesīgās LIZ nosacījumi
Ilggadīgie zālāji	Zālāji, ko veido stiebrzāles vai lopbarības zālaugi. Var ietvert agromežsaimniecības sistēmu elementus. Aramzemē sētie zālāji no sestā gada tiek uzskatīti par ilggadīgajiem zālājiem, t.sk., ja zālājs ir atjaunots vai platība apstrādāta, vai iesēti citi zālāji.	<ul style="list-style-type: none"> līdz kārtējā gada 15. augustam: <ul style="list-style-type: none"> ➤ jānopļauj (t.sk. drīkst smalcināt) vai ➤ jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj) līdz kārtējā gada 15. septembrim, ja pieteikti BLA: <ul style="list-style-type: none"> ➤ jānopļauj (t.sk. drīkst smalcināt) vai ➤ jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj)
	ES nozīmes zālāju biotops vai putnu dzīvotne Citi ekoloģiski nozīmīgi zālāji īpaši aizsargājamā dabas teritorijā Detalizētu informāciju par BDUZ zālājiem skatīt 29. nodaļā	<p>Ja NAV pieteikti BDUZ, tad līdz kārtējā gada 15. septembrim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jānopļauj (t.sk. drīkst smalcināt) ➤ jānogana, nepietiekami noganītās platības jāappļauj <p>Ja IR pieteikti tikai BDUZ vai BDUZ un BLA, tad <u>ekstensīvi jānogana</u> ar ganību dzīvniekiem – zālēdājiem, nodrošinot optimālu ganīšanas režīmu (ganību sezonā no 15. maija līdz 15. septembrim nosacītais dzīvnieku blīvums nepārsniedz 0,9 LielV uz 1 ha)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ līdz 15. septembrim VAI ➤ līdz nākamā gada 1. aprīlim ar īpašumā esošiem ganību dzīvniekiem, ja izmanto pagarināto vai vissezonas ganīšanu un par to ir iesniegta informācija LAD EPS ➤ nepietiekami noganītās platības jāappļauj <p><u>VAI vismaz vienu reizi sezonā jānopļauj un jāsavāc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ līdz kārtējā gada 15. septembrim zālāju biotopi ➤ no 1. jūlija līdz 15. septembrim zālāji putnu dzīvotnēs ➤ pēc nopļaušanas un novākšanas atālu var noganīt
	Zālāji, ko aizņem enerģijas ieguvei audzēta klūdziņprosa un miežubrālis	<ul style="list-style-type: none"> līdz kārtējā gada 1. maijam jānopļauj un jānovāc, kuru ziedēšanas fāze ir sasniegta iepriekšējā gadā
	Zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra iegūšanai (t.sk. par kuriem ir dota piekrišana apputeksnēšanas pakalpojuma saņemšanai) vai ārstniecības augu vākšanai	<ul style="list-style-type: none"> līdz kārtējā gada 15. septembrim jānopļauj (t.sk. drīkst smalcināt)
Ilggadīgie stādījumi	<p>LIZ platība, kurā kultūraugus neaudzē augsekā un kurā audzētie kultūraugi dod ražu vairākas reizes (augļu dārzi, stādaudzētavas u.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> var ietvert agromežsaimniecības sistēmu elementus stādaudzētavas stādi tiek audzēti dzīvā augsnē, kas ir saistīta ar augsnes apakškārtu un pamatiezi 	<ul style="list-style-type: none"> līdz kārtējā gada 15. septembrim: <ul style="list-style-type: none"> ➤ rindstarpas, kuru platums pārsniedz 1 m, jāizpļauj vai mehāniski jāapstrādā ➤ nokaltušie ilggadīgo stādījumu koki vai krūmi jāaizvāc
Īscirtmeta atvasāju sugu platības (ilggadīgie stādījumi)	LIZ platība, kurā saskaņā ar meliorācijas kadastra datiem nav meliorācijas sistēmas un kurā stāda un audzē viena vecuma īscirtmeta atvasāju sugas – apsi, kārklu vai baltalksni	<ul style="list-style-type: none"> 5 gadu maksimālais cirtes aprites laiks

3.8. Kultūrauga deklarēšanas nosacījumi

Kultūrauga koda deklarēšana	Ģeotelpiskajā iesniegumā jādeklarē kārtējā gada 25.jūnijā laukā augošā kultūrauga kods vai tā kultūrauga kods, kurš laukā iesēts vai iestādīts līdz kārtējā gada 25.jūnijam
Aramzemē tīrsējā sēti kultūraugi (k.k. 872)	Ja saimniecības aramzemē tīrsējā tiek sēti un audzēti kultūraugi, kas nav atrodami kultūraugu sarakstā, Ģeotelpiskajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Pārējie kultūraugi, sēti tīrsējā aramzemē” (k.k. 872), piemēram, lēcas u.c. Deklarējot kultūraugus ar k.k. 872, lauksaimniekam pēc LAD pieprasījuma būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru kultūraugu atsevišķi
Aramzemē sēti kultūraugu maisījumi (k.k. 873)	Platību, kurā iesēts sēklu maisījums, uzskata par platību, kas aizņemta ar vienu kultūraugu, neatkarīgi no maisījumā iekļauto kultūraugu skaita. Ģeotelpiskajā iesniegumā kultūraugu maisījums jādeklarē kā “Pārējie citur neminētie kultūraugi, sēti kā kultūraugu maisījums aramzemē” (k.k. 873)
Maisījumi, kuros vairāk nekā 50 % ir slāpekli piesaistoši kultūraugi (piemēram, k.k. 445, 446, 447)	Deklarējot maisījumus, kuros vairāk nekā 50 % ir slāpekli piesaistoši kultūraugi, lauksaimniekam pēc LAD pieprasījuma būs jāiesniedz apliecinājums par izmantoto sēklas daudzumu. Ja LAD informāciju nesaņems, LAD pārbaudēs uz vietas saimniecībā noteiks slāpekli piesaistošo kultūraugu pārsvaru, pamatojoties uz augu skaitu vai zaļmasas īpatsvaru
Dārzeni nelielās platībās (k.k. 871)	Ja vienā laukā (vienlaidu platībā) augoši saistītajam ienākumu atbalstam atbalsttiesīgi dārzeņu kultūraugi katrs aizņem mazāk par 0,1 ha un kopējā saimniecības aramzemes platība nav lielāka par 10 ha, Ģeotelpiskajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Dārzeni, ja vienlaidu platībā augošas SA atbalsttiesīgās dārzeņu kultūraugu sugas katrs aizņem mazāk par 0,1 ha un kopējā saimniecības aramzemes platība nav lielāka par 10 ha” (k.k. 871)
Ilggadīgie stādījumi (k.k. 952)	Ja saimniecībā tiek audzēti kultūraugi ēdamo augļu un ogu ieguvei, kas ir ilggadīgie stādījumi un nav atrodami kultūraugu sarakstā, Ģeotelpiskajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Citur neminēti ilggadīgie stādījumi ēdamo augļu un ogu ieguvei” (k.k. 952). Piemēram, persiki, aprikozes, korintes, kizili, aktinīdijas, citronliānas, lazdas (ēdamo augļu šķirnes) u.c.
Kultūraugi, kas iesēti kā pasēja zem virsauga	Ja galvenajam kultūraugam pasējā tiek audzēts otrs kultūraugs, uzskata, ka platību aizņem tikai galvenais kultūraugs un Ģeotelpiskajā iesniegumā jādeklarē galvenā kultūrauga kods
Sējumi ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	Sējumi ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju Ģeotelpiskajā iesniegumā jādeklarē ar speciāli šādiem gadījumiem izveidotiem kultūrauga kodiem, piemēram, “Mieži vasaras ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju” (k.k. 133), “Facēlija ar tauriņziežu pasēju” (k.k. 716) u.c.
Kultūraugi nelielā platībā (piemājas dārzi) (k.k. 811)	Ja saimniecībā vienā laukā tiek audzēti dažādi kultūraugi nelielā platībā un katrs no kultūraugiem aizņem mazāk par 0,1 ha, piesakoties atbalstam, Ģeotelpiskajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā jeb vairāki kultūraugi, audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,1 ha, vai platības, ko izmanto ziedu audzēšanai” (k.k. 811). Ar šo kodu var deklarēt piemājas dārzus, kā arī ziedus, ko audzē pavairošanai un griešanai, ja platība nepārsniedz 1 ha. Deklarējot kultūraugus ar k.k. 811, lauksaimniekam pēc LAD pieprasījuma būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru kultūraugu atsevišķi
Ilggadīgie zālāji (k.k. 710)	Kā ilggadīgos zālājus deklarē platību, kura piecus gadus pēc kārtas ir deklarēta kā aramzemē sētu stiebrzāļu un (vai) lopbarības zālaugu (āboliņa, lucernas, vīķu, amoliņa, esparsetes, lupīnas, austrumu galegas, ragaino vanagnadziņu) maisījums vai kā stiebrzāles tīrsējā, vai kā lopbarības zālaugi tīrsējā. Kā ilggadīgos zālājus deklarē arī ES nozīmes zālāju biotopus vai putnu dzīvotnes un citus ekoloģiski nozīmīgus zālājus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās
LLVS 7.2	LLVS 7.2 prasība ir, ka tās pašas kultūraugu grupas viengadīgo kultūraugu vienā un tajā pašā laukā neaudzē ilgāk kā trīs gadus pēc kārtas. Ja trīs gadu periodā, katru gadu vienā un tajā pašā laukā tiek audzēti dažādi viengadīgie kultūraugi, piemēram, vasaras auzas, vasaras kvieši un vasaras mieži, prasība par viengadīgo kultūraugu maiņu ir nodrošināta
Kukurūza (skatīt piemēru LAD tīmekļvietnē)	Ģeotelpiskajā iesniegumā norāda: k.k. 791 “Kukurūza biogāzes ieguvei” – ja kukurūzu audzē biogāzei, kuru kārtējā gadā nesēj ar zālāju pasēju un pēc tās novākšanas nesēj starpkultūru k.k. 741 “Citur neminēta kukurūza” – ja audzē cita izmantošanas veida kukurūzu (neaudzē biogāzei), kuru kārtējā gadā nesēj ar zālāju pasēju un pēc tās novākšanas nesēj starpkultūru. k.k. 742 “Citur neminēta kukurūza ar starpkultūru” – ja audzē cita izmantošanas veida kukurūzu (neaudzē biogāzei) un pēc tās novākšanas kārtējā gadā sēj starpkultūru k.k. 743 “Citur neminēta kukurūza ar zālāju pasēju” – ja audzē cita izmantošanas veida kukurūzu (neaudzē biogāzei), ko kārtējā gadā iesēj ar zālāju pasēju Svarīgi! LLVS 7.1 un kultūraugu dažādošanas prasības (EKO1, EKO7 un LLVS 7.3) izpildei k.k.791, k.k. 741, k.k. 742 un k.k. 743 – uzskata par vienu kultūraugu, t.i., ja Ģeotelpiskajā iesniegumā būs deklarēti šie četri k.k., uzskatīs, ka saimniecībā ir tikai viens kultūraugs. LLVS 7.2 prasības izpildei tikai k.k. 791 un k.k. 741 uzskata par vienu kultūraugu, bet k.k. 742 un k.k. 743 katru uzskata par atšķirīgu kultūraugu.

3.9. Atbalsta veidu savienojamība viena lauka ietvaros Ģeotelpiskajā iesniegumā 2026. gadā vai dzīvnieku atbalsta veidu savienojamība

Atbalsta veidi	TIEŠO MAKSĀJUMU ATBALSTA VEIDI																				LAUKU ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI					
	ISIP	PAR	JAL	Saištītie ienākumu atbalsti										Ekoshēmas							MLS	ZJ	VSD	BDUZ	BLA	
				SAP	SKC	SSK	SSA	SLS	SMI	SVR	SDA	SAU	SRP	EKO1	EKO2	EKO3	EKO4	EKO5	EKO6	EKO7						
ISIP		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+/-	+	
PAR	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
JAL	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
SAP	+	+	+		-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+/-	+	-	+
SKC	+	+	+	-		-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+/-	+	-	+
SSK	+	+	+	-	-		-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+/-	+	-	+
SSA	+	+	+	-	-	-		-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+/-	-	-	+
SLS	+	+	+	-	-	-	-		-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+/-	-	-	+
SMI	+	+	+	-	-	-	-	-		-	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+/-	-	-	+
SVR	+	+	+	-	-	-	-	-	-		-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+/-	-	-	+
SDA	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-		-	-	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+/-	+	-	+
SAU	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-		-	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+/-	+	-	+
SRP	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-		+	+	+	+	+	-	+	-	+	+/-	-	-	+
EKO1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	-	-	-	+	+/-	+	-	+/-
EKO2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+/-	-	+	-	+	+/-	+	-	+
EKO3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	-	+	+/-	+	-	+
EKO4	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+		+	-	+	-	+	+/-	-	-	+
EKO5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+		+	+	-	+	+/-	+	-	+
EKO6	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+		+	-	+	+/-	-	-	+
EKO7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+		+	-	+/-	-	+	+
MLS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		+	+	+	+	
SA dzīvniekiem	Pieteikšanās SSG, SKZ, SLM un SAI neietekmē pieteikšanos citiem atbalsta veidiem, izņemot – nevar vienlaicīgi pieteikties EMLA, ja dzīvnieki ir bioloģiski sertificēti, un MLS																									
ZJ	+	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+		+/-	-	+/-	
VSD	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+/-		-	-	-
BDUZ	+/-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+/-	+	+	-	-		-	+/-
BLA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	-	+/-	
BAA	Pieteikšanās BAA neietekmē pieteikšanos citiem atbalsta veidiem. Ja BAA atbalsta pasākumā sniedz vienīgi apputeksnēšanas pakalpojumu (zeme nav ne īpašumā, ne valdījumā), tad nevar saņemt maksājumu par citiem platībatkarīgajiem atbalstiem																									
EMLA	EMLA var pieteikties vienīgi konvencionālās saimniecības. Pieteikšanās EMLA neietekmē pieteikšanos citiem atbalsta veidiem, izņemot – nevar pieteikties BLA																									
NIM	Pieteikšanās NIM neietekmē pieteikšanos citiem atbalsta veidiem. Var vienlaicīgi pieteikties NIM un BDUZ 4. klasei																									

+/- nozīmē, ka platību vienlaicīgi var pieteikt attiecīgajos atbalsta veidos, ņemot vērā noteiktus ierobežojumus. Piemēram, vienā laukā var vienlaicīgi pieteikt ISIP un BDUZ, bet ISIP par BDUZ 4.klases zālāju nevar saņemt. EKO6 var saņemt par BDUZ 0. klasi, ja izpilda attiecīgos nosacījumus. Vienlaicīgi vienā laukā var pieteikt BLA un ZJ, bet par ZJ aizņemto platību nevar saņemt BLA maksājumu, tāpat vienlaicīgi vienā laukā var būt BLA un BDUZ, bet par BDUZ 4. klases zālāju nevar saņemt BLA maksājumu (sīkāk skatīt pie attiecīgā atbalsta veida).

4. AKTĪVAIS LAUKSAIMNIEKS

Lai saņemtu tiešos maksājumus atbalsta pretendents jāatbilst aktīva lauksaimnieka nosacījumiem.

Ja 2025. gadā tiešo maksājumu kopsumma (pirms samazinājuma piemērošanas) **nepārsniedza** 500 EUR, tad atbalsta pretendents 2026. gadā aktīva lauksaimnieka statuss nav jāpierāda.

Ja 2025. gadā tiešo maksājumu kopsumma (pirms samazinājuma piemērošanas) **pārsniedza** 500 EUR, tad atbalsta pretendents 2026. gadā jāizpilda viens no 4.1. tabulā norādītajiem kritērijiem.

Lai noteiktu tiešo maksājumu summu gadījumos, kad 2025. gadā atbalsta pretendents nepieteicās tiešajiem maksājumiem vai tie tika atteikti, aprēķinus veic, atbalsta pretendenta 2026. gada Ģeotelpiskajā iesniegumā noteikto hektāru skaitu reizinot ar 2025. gada valsts vidējiem tiešajiem maksājumiem par hektāru.

4.1.tabula: Aktīva lauksaimnieka kritēriji, atbilstības noteikšanas veidi

Atbalsta pretendents atbilst aktīva lauksaimnieka nosacījumiem, ja:	
LAD noteiks, izmantojot publiskos reģistrus un Ģeotelpiskā iesnieguma datus	1) tam LAD ir reģistrēta vismaz 1 nosacītā LielV 2026. gada 1. martā
	2) tas ir iekļauts VAAD Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā iepriekšējā vai kārtējā gada 1. oktobrī, un ir VAAD lēmums, ka kultūraugi atbilst normatīvo aktu prasībām
	3) tas kā sēklaudzētājs ir reģistrēts VAAD Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā iepriekšējā vai kārtējā gada 1. oktobrī, un attiecīgajā gadā ir vismaz viens VAAD lauku apskatē atzīts lauks
	4) vismaz 1/3 no kārtējā gada Ģeotelpiskajā iesniegumā deklarētās LIZ iepriekšējā vai kārtējā gada 1. oktobrī ir bioloģiski sertificēta
	5) standarta izlaides rādītājs par kārtējā gadā tiešajiem maksājumiem noteikto hektāru, izņemot ilggadīgos zālājus, kas atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem vai putnu dzīvotnēm, ir vismaz 300 EUR. Ja atbalsta pretendents ir vienīgi BDUZ 1. – 6. klases platības (100 % no LIZ), uzskatāms, ka viņš atbilst aktīva lauksaimnieka kritērijam
Atbalsta pretendents līdz 01.10.2026. LAD jāiesniedz informācija	6) saimniecībā ir nodarbināts vismaz viens algots darbinieks ¹ lauksaimnieciskajā darbībā, vai ir ne mazāk kā viena lauksaimniecības darbaspēka vienība ² uz katru hektāru kārtējā gadā tiešajiem maksājumiem noteiktajiem 100 ha. Veidlapa informācijas sniegšanai ir LAD tīmekļvietnē Atbalsta veidi/Platību maksājumi/Rokasgrāmatas un veidlapas Atbalsta pretendents, kura LIZ platība (t.sk. kura pieteikta bez atbalsta) nepārsniedz 20 ha, uzskatāms par vienu darbaspēka vienību
	7) saimniecības lauksaimnieciskās darbības izmaksas ³ , neieskaitot nekustamā īpašuma nodokli, iepriekšējā gadā vai kārtējā gadā vidēji veido vismaz 120 EUR par katru tiešajiem maksājumiem noteikto hektāru

¹ tie ir darbinieki, par kuru lauksaimniecībā nostrādātajām stundām ir sniegta informācija VID

² saimniecībā līdz 100 ha tiek uzskatīts, ka nosacījums par 1 darbaspēka vienību ir izpildīts, ja pēc Gada ienākumu deklarācijas D3 pielikuma vai uzņēmuma gada pārskata par iepriekšējo gadu lauksaimniecības ieņēmumi, t.sk. ieņēmumi no atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai veido vismaz 50 % no kopējiem saimniecības ieņēmumiem

³ LAD jāiesniedz pierādījumi par saimniecības lauksaimnieciskās darbības izmaksām (skat. zemāk), izņemot gadījumus, kad VID ir iesniegts saimniecības gada ienākumu deklarācijas D3 pielikums

Kritērijs: saimniecības lauksaimnieciskās darbības izmaksas

Pierādījumi par lauksaimnieciskās darbības izmaksām: LAD jāiesniedz lauksaimnieciskās darbības izmaksas apliecinājošu dokumentu fotokopijas par 2025. gadu vai par nepārtrauktu 12 mēnešu laikposmu, kas sākas ne agrāk par 2025. gada 1. janvāri.

Lauksaimnieciskās darbības izmaksas veido, piemēram: 1) degvielas iegāde; 2) lauksaimniecības tehnikas uzturēšana; 3) lauksaimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto ēku uzturēšana, t.sk. elektroenerģijas izmaksas, kas radušās vienīgi saistībā ar lauksaimniecisko darbību; 4) lauksaimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto ražošanas resursu iegāde: minerālmēsli, organiskie mēsli, AAL, kalpojamais materiāls, kultūraugu sēklas, lopbarība; 5) saņemto lauksaimnieciskās darbības pakalpojumu izmaksas, t.sk. izmaksas par LIZ pirmssējas un aramzemes pēcsējas apstrādi, ražas novākšanu, produktu pārvadāšanu, ražošanas resursu piegādi, zālāju nopļaušanu un zālaugu masas novākšanu u.c. Pamatlīdzekļu iegāde, kuru vērtība ir virs 1000 EUR, netiek uzskatīta par lauksaimniecības izdevumiem. Par lauksaimniecības izdevumiem tiek uzskatīti pamatlīdzekļu nolietojums jeb amortizācija.

Lauksaimniecības izmaksas apliecināšie dokumenti, kas apliecina samaksu par darījumu, ir, piemēram: 1) kases čeks; 2) VID reģistrēta numurēta kvīts; 3) preču piegādes dokuments, kas noformēts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par grāmatvedības kārtošānu; 4) bankas konta izraksts vai bankas apstiprināts maksājuma uzdevums. Var iesniegt bankas konta izrakstu vai maksājuma uzdevumu, ja samaksa veikta ar pārskaitījumu un norādīts skaidri saprotams maksājuma mērķis un tas ir saistīts ar lauksaimniecību.

Ja izmaksu vērtība ir lielāka par 30 EUR (bez PVN), dokumentā jābūt pakalpojuma saņēmēja rekvizītiem (juridiskajām personām – nosaukumam un Vienotajam reģistrācijas numuram, fiziskajām personām – vārdam, uzvārdam un personas kodam).

5. NOSACĪJUMU SISTĒMA

Nosacījumu sistēma (NS) izveidota, ievērojot gan ES regulējumu, gan Latvijas tradicionālo lauksaimniecības praksi un specifiskās vajadzības. NS mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanu, biotopu un lauku ainavas saglabāšanu, nodrošināt ilgtspējīgu attīstību un dabas resursu – ūdens, augsnes un gaisa – efektīvu pārvaldīšanu.

Nosacījumu sistēma aptver trīs jomas: 1) klimats un vide; 2) sabiedrības veselība un augu veselība; 3) dzīvnieku labturība.

Visiem atbalsta pretendentiem jāievēro 5.1. apakšnodaļā norādītās un katrai individuālajai saimniecībai saistošās:

- normatīvajos aktos noteiktās pārvaldības prasības (TANPP) un
- laba lauksaimniecības un vides stāvokļa standarti (LLVS)

5.2. apakšnodaļā ir detalizēts apraksts par katru LLVS. Informāciju par TANPP saistošajiem normatīvajiem aktiem skatīt TM MKN [8. pielikumā](#). Par iespējamiem samazinājumiem skatīt 33. nodaļā un TM MKN [14.10.apakšnodaļā](#).

5.1. LLVS un TANPP veidi un Kompetentās kontroles institūcijas (KKI), kas atbildīgas par to pārbaudi

NS jomas	Kods	LLVS/ TANPP veidi	KKI
I Klimats un vide	LLVS 1	Ilggadīgo zālāju saglabāšana	LAD
	LLVS 2	Mitrāju un kūdrāju aizsardzība lauksaimniecības zemēs	
	LLVS 3	Aizliegums dedzināt rugājus vai sauso zāli	
	LLVS 4	Buferjoslas izveide gar ūdensobjektiem	VAAD
	LLVS 5	Augsnes apstrāde, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, ņemot vērā nogāzes slīpumu	LAD
	LLVS 6	Minimāls augsnes pārklājums, lai izvairītos no kailas zemes sensitīvākajos periodos	
	LLVS 7	Augu maiņa aramzemē (35 % no viengadīgajiem kultūraugiem aramzemē (LLVS 7.1) un ne vairāk kā 3 gadus pēc kārtas vienā vietā (LLVS 7.2)) vai kultūraugu dažādošana (LLVS 7.3.)	
	LLVS 8.2	Dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju saglabāšana	
	LLVS 8.3	Aizliegums griezt dzīvžogus, cirst kokus (putnu vairošanās, ligzdošanas laikā)	
	LLVS 8.4	Invazīvu augu (latvāņu) izplatības novēršana	
	LLVS 9	Aizliegums pārveidot vai apart ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotni	
	LLVS 10	Meliorācijas sistēmu uzturēšana	
	TANPP 1	Fosfātu piesārņojuma kontrole	
	TANPP 2	Ūdens resursu aizsardzība (attiecas uz īpaši jutīgajām teritorijām)	
TANPP 3	Savvaļas putnu aizsardzība	VMD, LAD	
TANPP 4	Dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzība	LAD	
II Sabiedrības veselība un augu veselība	TANPP 5	Pārtikas nekaitīgums	PVD
	TANPP 6	Ierobežojumi hormonālas, tireostatiskas iedarbības vielu un betaagonistu lietošanā	
	TANPP 7	Augu aizsardzības līdzekļu lietošana	VAAD
	TANPP 8	Augu aizsardzības līdzekļu lietošana	
III Dzīvnieku labturība	TANPP 9	Teļu labturība	PVD
	TANPP 10	Cūku labturība	
	TANPP 11	Vispārīgās lauksaimniecības dzīvnieku labturības prasības	

5.2. Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa standarti

Labā lauksaimniecības un vides stāvokļa standarts (LLVS) – kods, nosaukums, apraksts
LLVS 1 – Ilggadīgo zālāju saglabāšana
Attiecas uz lauksaimniekiem, kuru rīcībā ir zeme, kas pēdējo 5 gadu laikā no ilggadīgajiem zālājiem ir pārveidota par cita izmantojuma zemi. LLVS1 neattiecinā uz bioloģiski sertificētajām saimniecībām.
<ul style="list-style-type: none">• Ilggadīgo zālāju uzturēšana tiek nodrošināta valsts līmenī.• Ilggadīgie zālāji ir zeme, kurā kārtējā gadā sēj vai audzē stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus un kurā vismaz 5 iepriekšējos gadus pēc kārtas audzētas dabiski veidojušās (pašiesējušās) vai kultivētas (sētas) stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi, arī tad, ja šajā laikposmā zālājs bijis atjaunots, zālāju platība bija apstrādāta vai sākotnēji augušu stiebrzāļu vai zālaugu vietā ir iesētas citas stiebrzāles vai zālaugi.• Ilggadīgo zālāju īpatsvara atsaucis rādītājs ir 22,86 %, kas iegūts 2024. gada kopējo ilggadīgo zālāju platību (404 697 ha) dalot ar kopējo LIZ platību (1 770 057 ha).
LAD aprēķina un katru gadu līdz 20. augustam oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” publicē informāciju par: <ul style="list-style-type: none">• ilggadīgo zālāju platības īpatsvaru pret LIZ platību kārtējā gadā;• ilggadīgo zālāju platības īpatsvara atsaucis rādītāja un kārtējā gada ilggadīgo zālāju platības īpatsvara attiecības izmaiņām;• ilggadīgo zālāju platību hektāros, kas atjaunojama, lai nodrošinātu, ka ilggadīgo zālāju īpatsvara rādītāja attiecība pret ilggadīgo zālāju īpatsvara attiecības rādītāju nav mazāka par 10 %.
Ja ilggadīgo zālāju īpatsvara atsaucis rādītāja un kārtējā gada ilggadīgo zālāju platības īpatsvara rādītāja attiecība samazinās par vairāk nekā 10 %, LAD līdz kārtējā gada 30. septembrim informēs lauksaimniekus par pienākumu LIZ platību (norādot attiecīgās platības lielumu) pārveidot par ilggadīgā zālāja platību līdz nākamā gada 15. jūnijam, ja to rīcībā ir zeme, kas pēdējo 5 gadu laikā no ilggadīgā zālāja ir pārveidota par cita lietojuma zemi. Nākamā gada Ģeotelpiskajā iesniegumā lauksaimnieks pārveidoto platību deklarē kā ilggadīgo zālāju.
Pārveidošanas prasība neattiecas uz šādu pārveidoto saimniecības rīcībā esošas LIZ platības daļu: <ul style="list-style-type: none">• platību, kas pēdējo 5 gadu laikā no ilggadīgā zālāja pārveidota par ilggadīgo stādījumu;• uz pusi no platības, kas pēdējo 5 gadu laikā pārveidota un uz kuras bija nodrošināts dzīvnieku vidējais blīvums vismaz 0,3 LielV gadā pirms tā gada, kad saimniecība pilnībā mainījusi darbības jomu no lopkopības uz augkopības nozari, likvidējot visus saimniecībā turētos lauksaimniecības dzīvniekus;• uz pusi no platības, kas pēdējo 5 gadu laikā ir pretendējusi uz tiešo maksājumu vai lauku attīstības atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem;• platības daļu, kura kādā no gadiem laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam ir pieteikta MLS vai BLA un kuras statuss ir mainīts no ilggadīgā zālāja uz cita lietojuma zemi.
Platība, kas ir atkārtoti pārveidota par ilggadīgo zālāju vai izveidota kā ilggadīgais zālājs, uzskatāma par ilggadīgo zālāju no pirmās atkārtotas pārveidošanas vai izveidošanas dienas. Šo platību izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, vismaz 5 secīgus gadus pēc tās atkārtotas pārveidošanas vai, ja šo platību jau izmanto stiebrzāļu vai cita veida lopbarības zālaugu audzēšanai, tik gadus, cik atlikuši, lai sasniegtu 5 secīgus gadus pēc zālāja izveides gada.

LLVS 2 – Mitrāju un kūdrāju aizsardzība lauksaimniecības zemēs
Attiecas uz visiem lauksaimniekiem, kuru apsaimniekotajā LIZ atrodas aizsargājama dabīgo mitrāju un kūdrāju platības
LIZ esošu aizsargājama dabīgo mitrāju platības un kūdrāju augsnes references slānis ir kartogrāfiski identificēts LAD lauku bloku kartē. Ja šādas platības izmanto lauksaimnieciskajai darbībai, tad sākot ar 2025. gadu: <ul style="list-style-type: none"> • aramzemi – dziļāk par 20 cm uzar ne biežāk kā vienu reizi 5 gadus. Savukārt dziļumā līdz 20 cm aramzemi var uzart biežāk (arī katru gadu). Turklāt, ja augsnes apstrādi veic ne dziļāk par 15 cm, izmantojot kultivatoru, disku vai frēzi – lauksaimnieks var pretendēt EKO4 par minimālo augsnes apstrādi un iesūtīt ģeomarkētos fotoattēlus, izmantojot LAD mobilo lietotni • ilggadīgo zālāju platībā – zemi uzar ne biežāk kā vienu reizi piecos gadus, ja to neaizliedz citi normatīvie akti, tostarp ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju jomā • nav atļauta jaunu meliorācijas sistēmu būvniecība, izņemot atsevišķos TM MKN 6.3. apakšnodalā norādītajos gadījumos <p>Kūdrāju augsne LIZ ir augsne, kas izmantota lauksaimnieciskajai darbībai un satur vismaz 35 % organisko vielu ne mazāk kā 40 cm biežā kūdras slānī. Kūdrāju augsnes slānis ir kartogrāfiski identificēts LAD lauku bloku kartē. Organiskā viela ir augsnes sastāvdaļa, kas veidojas no augu, dzīvnieku un mikroorganismu atliekām un to vielmaiņas produktiem, kuri atrodas dažādās sadalīšanās pakāpēs.</p> <p>LIZ esoši aizsargājami dabīgie mitrāji ir lauksaimnieciskai darbībai izmantota pārmitra vai periodiski ar seklu ūdens slāni klāta palieņu pļava, zāļu vai kūdras purvu platība, kas iepriekšējā gada 31. decembrī ir kartogrāfiski identificēta LAD lauku bloku kartē, izmantojot DAP dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” datus.</p>
LLVS 3 – Aizliegums dedzināt rugājus vai sauso zāli
Attiecas uz visiem lauksaimniekiem
Rugaini vai sauso zāli nededzina uz lauka, izņemot gadījumus, kad augu veselības apsvērumu dēļ ir saņemta VAAD un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta atļauja kontrolētai augu atlieku dedzināšanai uz lauka.
LLVS 4 – Aizsargjoslas (buferjoslas) izveide gar ūdensobjektiem
Attiecas uz lauksaimniekiem, kas apsaimnieko LIZ pie ŪSIK ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kā arī novadgrāvjiem, kas iekļauti meliorācijas kadastrā. LLVS4 neattiecinā uz bioloģiski sertificētajām saimniecībām.
Aizliegts lietot mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļus (izņemot bioloģiskās saimniekošanas praksē atļautos augu aizsardzības līdzekļus, ja vien to marķējumā nav noteikti attiecīgi lietošanas ierobežojumi) aizsargjoslās (buferjoslās), kuras atrodas: <ul style="list-style-type: none"> • 10 m platā joslā gar ūdensobjektu, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru un ūdenstilpju klasifikatoru (ŪSIK) • 3 m platā joslā gar meliorācijas kadastrā iekļautajām ūdensnotekām (novadgrāvjiem) • 1 m platā joslā gar meliorācijas kadastrā iekļautajām ūdensnotekām (novadgrāvjiem), ja to sateces baseina laukums nepārsniedz 10 km² vai blakus esošā lauka slīpums nav lielāks par 10,5 % <p>Buferjoslas ir kartogrāfiski identificētas LAD lauku bloku kartē.</p>
LLVS 5 – Augsnes apstrāde, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, ņemot vērā nogāzes slīpumu
Attiecas uz lauksaimniekiem, kuri apsaimnieko nogāzēs esošu LIZ. LLVS5 neattiecinā uz bioloģiski sertificētajām saimniecībām.
Lauksaimniecības zemes daļā, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 m, platums ir vismaz 20 m un slīpums ir lielāks par 6 grādiem (10,5 %): <ul style="list-style-type: none"> • periodā no 2025. gada 1. oktobra līdz 2026. gada 15. martam nodrošina augu veģetāciju, saglabā rugaini vai lauku atstāj neapstrādātu pēc kultūraugu novākšanas. Tomēr, ja lauksaimnieks LAD EPS ir iesniedzis paziņojumu par lietavu radītajiem postījumiem 2025. gadā, tad šo prasību 2026. gada Ģeotelpiskajam iesniegumam neattiecinā • ziemājus vai starpkultūras pēc kārtējā gada 20. septembra sēj perpendikulāri nogāzes krituma virzienam, izņemot, ja sēj izmantojot tiešās sējas vai joslu apstrādes metodi

LLVS 6 – Minimāls augsnes pārklājums, lai izvairītos no kailas zemes sensitīvākajos periodos

Attiecas uz lauksaimniekiem, kuru saimniecības aramzemes vai ilggadīgo stādījumu platība ir vismaz 1 ha. LLVS6 neattiecinā uz bioloģiski sertificētajām saimniecībām, kā arī to lauksaimnieku 2026. gada Ģeotelpiskajiem iesniegumiem, kas LAD EPS iesnieguši paziņojumu par lietavu radītajiem postījumiem 2025. gadā!

Rudens un ziemas periodā no iepriekšējā gada 15. novembra līdz kārtējā gada 15. februārim

- ģpaši (nitrātu) jutīgajās teritorijās vismaz 65 %
- Vidzemē un Latgalē vismaz 55 %
- pārējā Latvijas teritorijā vismaz 60 % no saimniecības aramzemes un ilggadīgo stādījumu platības jānodrošina augsnes pārklājums.

Ja saimniecības aramzemes un ilggadīgo stādījumu platības atrodas vairākās teritorijās, katrai platības daļai piemēro attiecīgajā teritorijā noteikto prasību. Tomēr, ja saimniecībā kopumā nodrošināta augstākā prasība (lielākais %), kas noteikta kādai no teritorijām, uzskatāms, ka attiecīgā prasība saimniecībā ir izpildīta.

Augsnes pārklājumu var nodrošināt ar sētiem vai stādītiem kultūraugiem, zālaugiem vai neapstrādātām platībām pēc kultūraugu novākšanas.

Nosakot aramzemes un ilggadīgo stādījumu platību, uz kuru attiecināma minētā prasība, tajā neieskaita platību, kurā iepriekšējā gadā audzēti dārzeni, kartupeļi un bietes.

Ģpaši (nitrātu) jutīgās teritorijas: Ādažu novads, Bauskas novads (izņemot Valles un Kurmenes pagastus), Dobeles novads, Jelgavas novads (izņemot Jelgavu), Ķekavas novads, Mārupes novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Siguldas novads (izņemot Lēdurgas pagastu).

Vidzemes (izņemot ģpaši jutīgās teritorijas) un Latgales plānošanas reģioni: Alūksnes novads, Augšdaugavas novads, Balvu novads, Cēsu novads, Gulbenes novads, Krāslavas novads, Limbažu novads, Līvānu novads, Ludzas novads, Madonas novads, Ogres novads, Preiļu novads, Rēzeknes novads, Smiltenes novads, Valmieras novads, Valkas novads, Daugavpils, Rēzekne.

Pārējo Latvijas plānošanas reģionu teritorijas: Aizkraukles novads, Bauskas novada Valles un Kurmenes pagasts, Dienvidkurzemes novads, Jelgava, Jēkabpils novads, Jūrmala, Kuldīgas novads, Liepāja, Rīga, Saldus novads, Siguldas novada Lēdurgas pagasts, Talsu novads, Tukuma novads, Ventspils, Ventspils novads.

LLVS 7 – Augu maiņa (skaidrojuma shēmu skatīt 5.3. apakšnodaļā vai LAD tīmekļvietnē sadaļā [Atbalsta veidi/Platību maksājumi/Rokasgrāmatas un veidlapas](#))

Attiecas uz visiem lauksaimniekiem, ja vien nepiemērojas kāds no zemāk norādītajiem izņēmumiem vai atkāpe no prasības 2026. gadā.

Prasību nodrošina vienā no diviem zemāk norādītajiem veidiem:

1) ar viengadīgo kultūraugu maiņu:

- viengadīgos kultūraugus maina vismaz 35 % no saimniecības aramzemes platības, kurā kārtējā vai iepriekšējā gadā audzēts viengadīgais kultūraugs (**LLVS 7.1**). Viengadīgo kultūraugu augu maiņai 35 % daļu rēķina no kārtējā gada aramzemes platības, kuru kārtējā un iepriekšējā gadā neaizņēma zālāji, lopbarības zālaugi, daudzgadīgie augi vai papuve **UN** tās pašas kultūraugu grupas viengadīgo kultūraugu vienā un tajā pašā laukā audzē ne vairāk kā 3 gadus pēc kārtas (**LLVS 7.2**). Izņēmums ir kukurūza. To var audzēt ilgāk nekā 3 gadus pēc kārtas, ja, sākot ar 2025. gadu, katru gadu kukurūzas laukā iesēj zālāju pasēju vai pēc kukurūzas novākšanas audzē starpkultūru. Zālāju pasēju iesēj ne vēlāk kā jūlijā, un to saglabā vismaz līdz nākamā gada 1. martam. Kultūraugu audzēšanas secīguma uzskaiti uzsāk ar 2022. gadu. Prasība neattiecas uz zālājiem, lopbarības zālaugiem, daudzgadīgiem augiem, kā arī papuvi. **VAI**

2) ar kultūraugu dažādošanu (LLVS 7.3):

- ja saimniecības aramzemes platība pārsniedz 10 ha, bet nepārsniedz 30 ha – audzē vismaz 2 atšķirīgus kultūraugus. Galvenā kultūrauga platība nedrīkst pārsniegt 75 % no saimniecības kopējās aramzemes platības
- ja saimniecības aramzemes platība pārsniedz 30 ha – audzē vismaz 3 atšķirīgus kultūraugus. Galvenā kultūrauga platība nedrīkst pārsniegt 75 %, bet divu galveno kultūraugu kopējā platība – 95 % no aramzemes platības

Atšķirīgo kultūraugu sarakstu skat. [TM MKN 12. pielikumā](#) un LAD tīmekļvietnē [“Aramzemes kultūraugu grupas 2026.gadā”](#), kā arī šī informatīvā materiāla 15.1. apakšnodaļā

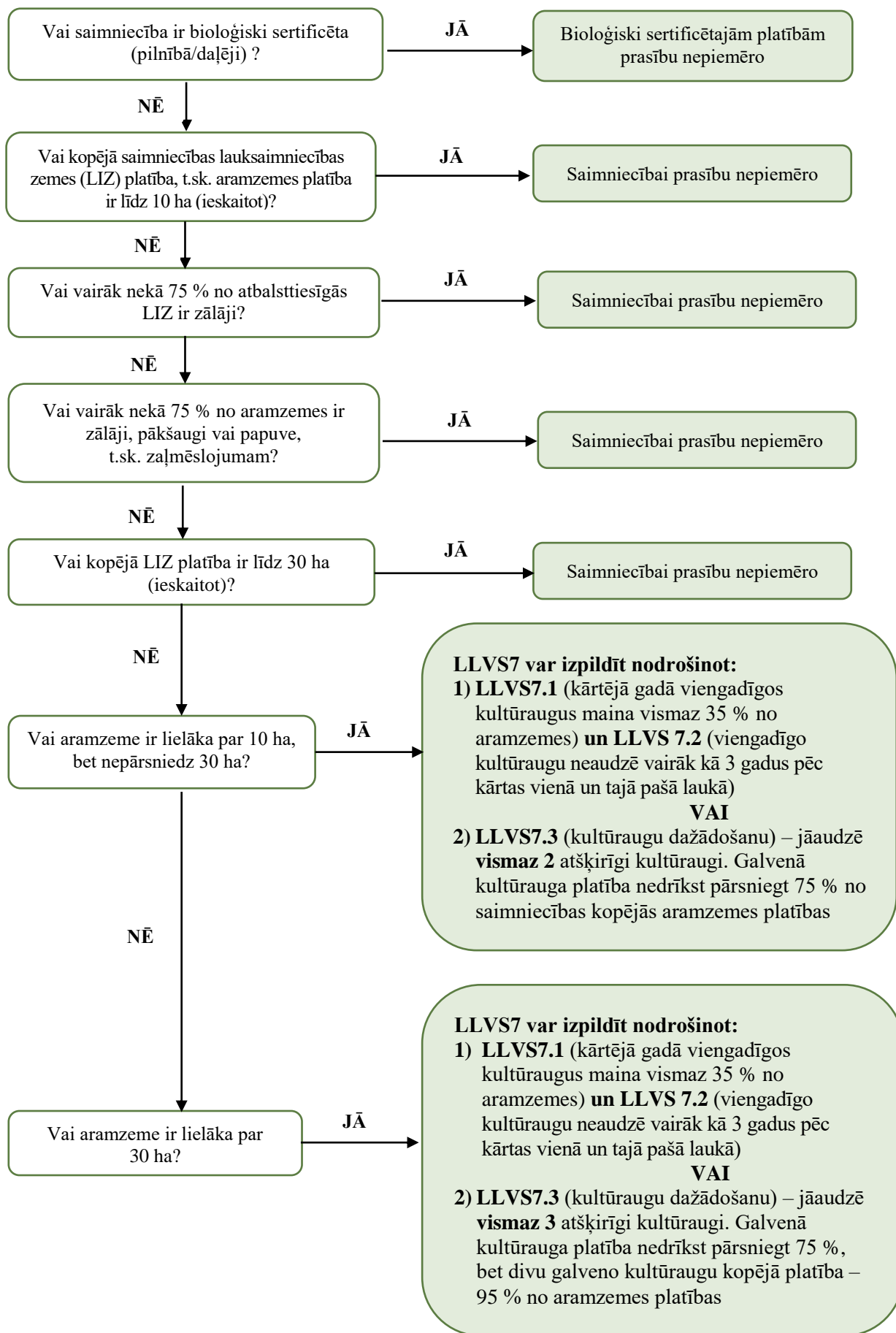
Izņēmums! Prasību nepiemēro, ja:

- platības ir bioloģiski sertificētas un tās izmanto bioloģiskajai ražošanai;
- LIZ platība nepārsniedz 30 ha;
- aramzeme nepārsniedz 10 ha;
- vairāk nekā 75 % no atbalsttiesīgās LIZ ir ilggadīgie zālāji vai ir aramzemes platība, ko izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus;
- vairāk nekā 75 % no aramzemes izmanto, lai audzētu stiebrzāles, lopbarības zālaugus, pākšaugus, zemi atstāj papuvē vai izmanto zaļmēslojuma audzēšanai;

LLVS7 neattiecinā arī to lauksaimnieku 2026. gada Ģeotelpiskajiem iesniegumiem, kas LAD EPS iesnieguši paziņojumu par lietavu radītajiem postījumiem 2025. gadā!

LLVS 8.2 – Dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju saglabāšana
Attiecas uz visiem lauksaimniekiem
Saglabā un nepieļauj dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tie aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu.
LLVS 8.3 – Aizliegums griezt dzīvžogus, cirst kokus (putnu vairošanās, ligzdošanas laikā)
Attiecas uz visiem lauksaimniekiem
Neveic dzīvžogu un koku (izņemot ilggadīgos stādījumus) ciršanu un griešanu laika periodā no 15. marta līdz 31. jūlijam platībās, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, un no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam – pārējās teritorijās.
LLVS 8.4 – Invazīvu augu (latvāņu) izplatības novēršana
Attiecas uz visiem lauksaimniekiem
Nodrošina, ka LIZ platībā esošie invazīvie latvāņu ģints augi ir nopļauti pirms tiem veidojas ziedkopas.
LLVS 9 – Aizliegums pārveidot vai apart ilggadīgos zālājus, kas ir ekoloģiski jutīgi ilggadīgi zālāji
Attiecas uz tiem lauksaimniekiem, kuri apsaimnieko ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotni
Aizliegts pārveidot vai apart ilggadīgo zālāju platības, kas ir atzītas par ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotni.
Aizliegumu pārveidot vai apart 2026. gadā piemēro tām ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotņu ilggadīgo zālāju platībām, kuras pēc situācijas 2025. gada 31. decembrī ir kartogrāfiski identificētas LAD lauku bloku kartē, izmantojot DAP dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols” datus.
ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotņu ilggadīgo zālāju platības, kuras LAD lauku bloku kartē pirmo reizi publicētas 2026. gadā līdz 1. februārim – ja lauksaimnieks šādas platības ir pārveidojis vai aparis pirms tās pirmo reizi publicētas LAD lauku bloku kartē 2026. gadā (līdz 1. februārim), lauksaimniekam līdz 2026. gada 1. aprīlim rakstiski jāinformē DAP. Šajā gadījumā DAP atkārtoti izvērtēs ilggadīgā zālāja statusu un, nepieciešamības gadījumā, precizēs robežas.
Ja platība, kurai ir noteikts ES nozīmes zālāju biotops vai putnu dzīvotnes ilggadīgā zālāja statuss, ir uzarta vai pārveidota par cita lietojuma zemi, lauksaimniekam tā jāpārveido atpakaļ par ilggadīgo zālāju līdz nākamā gada 15. jūnijam.
LLVS 10 – Meliorācijas sistēmu uzturēšana
Attiecas uz visām saimniecībām, kuru atbildībā atrodas meliorācijas sistēmas
LIZ īpašnieks vai tiesiskais valdītājs (lietotājs) nodrošina šādu meliorācijas sistēmu uzturēšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu: <ul style="list-style-type: none"> • ūdensnoteku un novadgrāvju gultnēs novāc kokus un krūmus, to atvases nopļauj vismaz 1 reizi divos gados, izvāc grunts ieskalojumus, sadzīves atkritumus, kritušus kokus, piesērējumus un citus elementus, kas kavē meliorācijas sistēmas funkcionēšanu un traucē ūdens plūsmu gultnē; • drenu sistēmā drenu akas nosedz ar vāku, iztīra drenu akas piesērējumu, kā arī drenu kolektoru iztekas no sanesumiem un novāc kokaugus ap drenu kolektoru iztekām vismaz 5 m attālumā uz katru pusi no iztekas.

5.3. Kā noteikt, vai saimniecībai attiecināma LLVS7 prasība?



6. SOCIĀLO NOSACĪJUMU SISTĒMA

No 2025. gada 1. janvāra ir ieviesta Sociālo nosacījumu sistēma, lai nodrošinātu saikni starp atbalsta maksājumu saņemšanu un atbilstību jau spēkā esošām prasībām darba tiesībās un nodarbinātībā.

Sociālo nosacījumu sistēma ir ieviesta, lai nodrošinātu lauksaimniecībā nodarbināto darba apstākļu ievērošanu. Tās uzdevums ir veicināt lauksaimnieku motivāciju ievērot šo prasību izpildi sabiedrības interesēs, lai pretī saņemtu atbalsta maksājumus.

Sociālo nosacījumu sistēma attiecas uz lauksaimniekiem – darba devējiem, kuri saņem tiešos maksājumus vai lauku attīstības pasākumu atbalstu. Tā ietver darba devēja pienākumus saskaņā ar tiesību aktiem.

Tāpat ir izveidota sociālo nosacījumu kontroles un sankciju sistēma ar efektīvu un samērīgu atbalsta samazinājumu sistēmu. Ja tiks konstatētas neatbilstības minēto nosacījumu vai pienākumu izpildē, atbalsta saņēmējiem tiks piemērots atbalsta samazinājums.

Valsts uzraudzība un kontrole darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā ir Valsts darba inspekcijas galvenā funkcija. Ja Valsts darba inspekcija konstatēs neatbilstības TM MKN [8.¹ pielikumā](#) noteiktajām sociālo nosacījumu sistēmas prasībām, tā informēs LAD par neatbilstībām.

Pamatojoties uz saņemtajiem datiem, LAD piemēros atbalsta samazinājumu maksājumiem tiem atbalsta iesniegumiem, kurus atbalsta saņēmējs būs iesniedzis tā kalendārā gada laikā, kad konstatēta neatbilstība vai pārkāpums.

Atbalsta samazinājumi saistībā ar Sociālo nosacījumu sistēmu tiks piemēroti par neatbilstībām, kuras konstatētas, sākot no 2025. gada 1. janvāra.

6.1. tabula. Sociālo nosacījumu sistēmas prasības

I. Pārredzami un paredzami darba apstākļi	
1.	Darba līgums jānoslēdz rakstveidā pirms darba uzsākšanas
2.	Jāievēro darba tiesiskās attiecības regulējošie normatīvo akti
II. Pasākumi, ar ko mudina uzlabot darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību	
3.	Darba devējam jānodrošina: <ul style="list-style-type: none">• darba vides iekšējā uzraudzība uzņēmumā un darba vides riska novērtēšana• darba aizsardzības sistēmas organizēšana un darba aizsardzības pasākumu plāna izstrāde
4.	Darba devējam jānodrošina nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanu un jāveic to uzskaiti
5.	Darba devējam jānodrošina, lai ikviens nodarbinātais saņemtu instruktažu un tiktu apmācīts darba aizsardzības jomā, kas tieši attiecas uz viņa darba vietu un darba veikšanu
6.	Darba devējs: <ul style="list-style-type: none">• ir atbildīgs par nodarbināto drošību un veselību darbā• nodrošina, lai ikviens nodarbinātais saņemtu instruktažu un tiktu apmācīts darba aizsardzības jomā, kas tieši attiecas uz viņa darba vietu un darba veikšanu• uzņēmumā nodrošina pasākumus, kas nepieciešami pirmās palīdzības sniegšanai, bīstamo iekārtu avārijas seku ierobežošanai vai likvidēšanai, ugunsdzēsšanai, nodarbināto un citu personu evakuēšanai• nodrošina aizsardzību pret nopietnām un tiešām briesmām
III. Obligātās drošības un veselības aizsardzības prasības, kad darba ņēmēji lieto darba aprīkojumu	
7.	Darba devējam jāievēro darba aprīkojuma ražotāja pievienotā instrukcija un tehniskā dokumentācija, lai nodrošinātu nodarbināto drošībai un veselībai nekaitīgu darba aprīkojuma lietošanu

7. ILGTSPĒJU SEKMĒJOŠAIS IENĀKUMU PAMATATBALSTS (ISIP)

Nosacījumi atbalsta saņemšanai	Lauksaimniekam: <ul style="list-style-type: none"> • jāatbilst aktīva lauksaimnieka nosacījumiem • jāveic lauksaimnieciskā darbība Piesakoties MLS, lauksaimniekam nav tiesību pieteikties ISIP!
Nosacījumi ISIP pieteiktajai platībai	ISIP var saņemt par platību, kas: <ul style="list-style-type: none"> • atbilst LIZ kritērijiem un nosacījumiem (skat. 3.2. un 3.7. apakšnodaļu) • ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2026. (skat. 3.1. apakšnodaļu) • ir vismaz 1 ha, bet katra to veidojošā lauka platība ir vismaz 0,1 ha un minimālais lauku bloka lielums ir 0,3 ha. Atbalstu par kaņepju platībām var saņemt, ja ievēroti papildu nosacījumi (skat. 3.6. apakšnodaļu).

Platībām, kas atrodas **Alūksnes, Augšdaugavas, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Krāslavas, Ludzas, Madonas, Rēzeknes, Smiltenes un Valkas novadā** piemēro palielinātu ISIP pamatlikmi (novadi, kuros veģetācijas perioda ilgums ir īsāks par 195 dienām un LIZ kvalitatīvais vērtējums ir mazāks nekā 38 balles vai kuri robežojas ar valstīm, kas nav ES dalībvalstis).

8. ILGTSPĒJU SEKMĒJOŠAIS PĀRDALOŠAIS IENĀKUMU PAPILDATBALSTS (PAR)

Lai veicinātu proporcionālāku atbalsta sadalījumu par labu mazākām un vidēji lielām saimniecībām ar zemākiem ienākumiem, par ISIP atbalsttiesīgo platību no 3,01 līdz 100 ha automātiski tiek piešķirts Ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts.

Platība	2026. gada provizoriskās likmes
no 1 ha līdz 3 ha (ieskaitot)	nemaksā
vairāk par 3 ha līdz 30 ha (ieskaitot)	56 EUR/ha
vairāk par 30 ha līdz 100 ha (ieskaitot)	12 EUR/ha
vairāk par 100 ha	nemaksā

9. ILGTSPĒJU SEKMĒJOŠĀ IENĀKUMU PAMATATBALSTA MAKSĀJUMA MAKSIMUMA NOTEIKŠANA UN SAMAZINĀJUMS

Attiecas uz saimniecībām, kurās LIZ ir vairāk nekā 1 020 ha	ISIP summai, kuru lauksaimniekam kalendārajā gadā paredzēts piešķirt, piemēro maksājuma maksimumu – par 100 % samazinot to ISIP summas daļu, kas pārsniedz 100 000 EUR. Pirms ISIP maksājuma maksimuma piemērošanas pēc lauksaimnieka pieprasījuma no ISIP summas var atskaitīt iepriekšējā kalendārajā gadā izmaksāto ar lauksaimniecisko darbību saistīto darba algu un tai piemēroto algas nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.
--	--

Lai nodrošinātu minēto atskaitījumu veikšanu, lauksaimniekam **līdz 2026. gada 1. oktobrim** LAD EPS jāiesniedz aizpildīta deklarācija (excel formātā) par iepriekšējā gadā izmaksātajām darba algām, kas saistītas ar lauksaimniecisko darbību (skat. LAD tīmekļvietnē sadaļā [Atbalsta veidi/Platību maksājumi/Rokasgrāmatas un veidlapas](#))

Ja lauksaimnieks nodarbojas gan ar lauksaimniecisko, gan nelauksaimniecisko darbību, kārtojot grāmatvedību, jāuzskaita atsevišķi visu nodarbināto lauksaimnieciskajai un nelauksaimnieciskajai darbībai, kā arī saimniecības pārvaldības un pamatdarbības atbalsta funkciju izpildei veltīto darba laiku stundās, aprēķināto darba algu, tostarp piemēroto algas likmi un faktiski izmaksāto darba algu, kā arī algas nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

10. MAKSĀJUMS MAZAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM (MLS)

Ikgadējs maksājums 500 EUR/gadā par saimniecību aizstāj visus pārējos tiešos maksājumus.

MLS var pieteikties katru gadu un nav jā saglabā noteikta references platība. Tās lielums gadu no gada var atšķirties, bet jā saglabā noteiktās minimālās prasības par platību (skat. zemāk nosacījumus MLS platībai).

Nosacījumi pretendētam	<ul style="list-style-type: none">• atbilst aktīva lauksaimnieka statusam un veic lauksaimniecisko darbību• lauksaimnieks nav radījis mākslīgus apstākļus priekšrocību gūšanai no MLS• jāievēro Nosacījumu sistēmas un Sociālo nosacījumu sistēmas prasības
Nosacījumi MLS platībai	<ul style="list-style-type: none">• kopējā pieteiktā platība atbilst atbalsttiesīgas LIZ kritērijiem un ir vismaz 1 ha, bet katra to veidojošā lauka platība ir vismaz 0,1 ha un minimālais lauku bloka lielums ir 0,3 ha• pieteiktā platība ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2026.
Papildu iesniedzamie dokumenti	Ja lauksaimnieks piesakās MLS pirmo reizi, kā arī līdz šim nebija pieteicis tiešajiem maksājumiem, tad, aizpildot Ģeotelpisko iesniegumu, papildus jāapliecina, ka saimniecības izveides mērķis ir lauksaimnieciskā darbība un nav mākslīgi radīti apstākļi priekšrocību gūšanai no MLS
Ierobežojumi attiecībā uz citiem atbalstiem	Lauksaimnieks, kas piesakās MLS, nevar saņemt citus tiešos maksājumus, bet var pretendēt atbalstam Lauku attīstības pasākumos

Mākslīgie apstākļi

Tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks nav radījis mākslīgus apstākļus, ja ir piemērojams viens no šādiem nosacījumiem:

- 2026. gadā Ģeotelpiskajā iesniegumā deklarētā LIZ platība ir vismaz 4 ha;
- summa, ko lauksaimnieks būtu tiesīgs saņemt par 2026. gadu no citiem tiešajiem maksājumiem, kas nav MLS, būtu vismaz 400 EUR (ja viņš nebūtu pieteicies MLS);
- saimniecība, kura piesaka LIZ platību MLS maksājumam, iegūta pārdošanas vai nomas ceļā (pārņemot visu saimniecību kopumā, nevis daļēji);
- saimniecība vai tās daļa, kura piesaka MLS maksājumam, iegūta mantojuma ceļā;
- saimniecība izveidota ar tiesas spriedumu.

11. IENĀKUMU PAPILDATBALSTS GADOS JAUNIEM LAUKSAIMNIEKIEM (JAL)

Ienākumu papildatbalstu gados jauniem lauksaimniekiem (JAL) var saņemt gan fiziskas personas, gan juridiskas personas par savas pirmās lauku saimniecības (t.sk. pārņemtās) platību, kas nepārsniedz 150 ha un ir atbalsttiesīga ISIP.

Gados jauna lauksaimnieka nosacījumi:

neatkarīgi no juridiskās formas, kādā piesakās JAL, atbilstību nosacījumiem vērtē fizisko personu līmenī. Ja JAL piesakās juridiska persona, šī uzņēmuma kontrolējošai personai vai personām jāatbilst gados jauna lauksaimnieka nosacījumiem.

Gados jauns lauksaimnieks:	<ul style="list-style-type: none"> • fiziska persona, kura nav vecāka par 40 gadiem gadā, kad pirmo reizi piesakās JAL, t.sk. ar kontrolē esošu juridisku personu • lauku saimniecības īpašnieks kontrolē saimniecības lēmumus gadā, kad piesakās JAL • ir ieguvis izglītību lauksaimniecības jomā vismaz līdz 1. augustam gadā, kad pirmo reizi piesakās un tiek apstiprināts JAL (nosacījumus skat. zemāk pie <i>Lauksaimnieka izglītība</i>)
-----------------------------------	--

Pieteikšanās JAL / izmaksas ilgums:

Kur/ kā jāpiesakās	Maksimālais JAL izmaksas ilgums/ nosacījumi
EPS jāiesniedz Ģeotelpiskais iesniegums, atzīmējot, ka piesakās JAL	<p style="text-align: center;">5 gadi</p> <ul style="list-style-type: none"> • sākot no pirmās apstiprināšanas JAL, bet ne ilgāk par 2027. gadu, un ar nosacījumu, ka JAL pirmo reizi pieteikts un apstiprināts vismaz 5 gadu laikā pēc pirmās lauku saimniecības dibināšanas • ja JAL piešķirts pirms 2023. gada, tad JAL var saņemt līdz noslēdzas 5 gadu periods, skaitot no pirmā piešķiršanas gada • JAL 5 gadu izmaksas periodā tiks ieskaitīti arī tie gadi, kad JAL nav pieteikts vai ir noraidīts

Kritēriji, pēc kuriem nosaka pirmās saimniecības dibināšanas faktu:

Uzskatāms, ka pirmā saimniecība ir dibināta tad, kad fiziska persona vai tās kontrolē esoša juridiskā persona veic kādu no šādām darbībām:		
↓	↓	↓
iesniedz iesniegumu valsts vai ES atbalsta lauksaimniecībai saņemšanai	deklarē lauksaimnieciskās darbības ieņēmumus VID	reģistrē LAD lauksaimniecības dzīvniekus, kuru skaits atbilst vismaz 3 nosacītajām liellopu vienībām attiecīgā gada 1. janvārī, 1. aprīlī, 1. jūlijā vai 1. oktobrī
Vecākais gads, kurā veikta kāda no 3 darbībām, ir “pirmās saimniecības dibināšanas gads”		

Pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumi:

ja kārtējā gadā JAL nav pieteikta lauksaimnieka pirmā saimniecība, tiek izvērtēta saistība starp viņa pirmo saimniecību un saimniecību, ar kuru kārtējā gadā piesakās JAL. Šādos gadījumos pārbaudīs, vai JAL pieteikto saimniecību var uzskatīt par lauksaimnieka pirmās saimniecības turpinājumu.

Par pirmās saimniecības turpinājumu tiek uzskatīta saimniecība, kas izveidota:		
MAINOT pirmās dibinātās saimniecības juridisko statusu FP → JP JP → FP JP → JP	UN	<p>PĀRŅEMOT pirmās saimniecības īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) esošo LIZ, un ar nosacījumu, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiek likvidēta tā juridiskā persona, kas pārvaldīja pirmās dibinātās saimniecības LIZ, vai ne vēlāk kā dienu pirms pieteikšanās JAL tiek uzsākts saimniecības likvidācijas process, kas pabeigts ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 15. oktobrim • fiziskā persona, kura pārvaldīja pirmās saimniecības LIZ, nepiesakās valsts vai ES atbalstam lauksaimniecībai

Kontroles nosacījumi juridiskajai personai

lai juridiskā persona 2026. gadā varētu pretendēt JAL, tās kontrolējošai personai/personām – gados jaunajam/iem lauksaimniekam/lauksaimniekiem – ir jānodrošina šīs juridiskās personas kontrole vismaz periodā no dienas, kad ar 2026. gada Ģeotelpisko iesniegumu piesakās JAL, līdz kārtējā gada 1. oktobrim.

Ja kontroli nodrošina gados jauna lauksaimnieka nosacījumiem atbilstoša/as:	Nosacījumi, kuriem jābūt izpildītiem 2026. gadā vismaz periodā no pieteikšanās dienas JAL līdz 1.oktobrim (bez pārtraukuma):	
	kapitālsabiedrībā	zemnieku saimniecībā
viena persona	pieder <u>vairāk par 50 %</u> un ir paraksta tiesības	ir vienīgais paraksttiesīgais īpašnieks
vairākas personas	katrai pieder <u>vismaz 20 %</u> un visiem kopā <u>vairāk par 50 %</u> , un katrai ir paraksta tiesības	ir vienīgie paraksttiesīgie īpašnieki (kontrolē jānodrošina vienīgi kopā ar JAL nosacījumiem atbilstošām personām)

Lai JAL saņemtu juridiska persona, kuru pārvalda cita juridiska persona, tad ikvienai fiziskajai personai šajā kontrolējošajā juridiskajā personā jāatbilst JAL nosacījumiem.

Izmaiņas juridiskās personas kontrolē:

ja turpmākajos gados kāds no gados jaunajiem lauksaimniekiem vairs nekontrolē juridiskās personas lēmumus, uzskatāms, ka tos kontrolē pārējie gados jaunie lauksaimnieki (arī jaunpienākušie), ja kārtējā gadā vismaz periodā no JAL pieteikšanās dienas līdz 1. oktobrim tajā ir palicis vismaz viens gados jaunais lauksaimnieks, kas kontrolēja juridisko personu gadā, kad tā pirmo reizi tika apstiprināta JAL.

Lauksaimnieka izglītība:

prasība par izglītību lauksaimniecības jomā ir spēkā no 2023. gada, t.i., piesakoties JAL pirmo reizi, sākot ar 2023. gadu, atbalsta pretendents ir nepieciešama izglītība lauksaimniecības jomā.

2026. gadā prasība attiecas vienīgi uz tiem atbalsta pretendentiem, kuriem JAL pirmo reizi tiks apstiprināts, pamatojoties uz 2026. gada Ģeotelpisko iesniegumu (iepriekš JAL nav saņemts).

JAL ir piešķirts pirms 2023. gada
(piesakās JAL 2026. gadā)

- izglītības prasība **neattiecas**
- var turpināt saņemt JAL atlikušos gadus, skaitot no pirmā JAL piešķiršanas gada, bet kopā ne vairāk par 5 gadiem

JAL nav piešķirts no 2023. līdz 2025. gadam
(piesakās JAL 2026. gadā)

- izglītības prasība **attiecas**
- **līdz 2026. gada 1. augustam jābūt:**
 - iegūtai augstākajai vai vidējai profesionālajai izglītībai lauksaimniecībā (t.sk. var būt uzsāktas mācības) **VAI**
 - apgūtiem lauksaimniecības priekšmetiem 320 stundu apjomā, mācoties augstākās vai vidējās profesionālās lauksaimniecības izglītības programmā **VAI**
 - apgūtiem lauksaimniecības zināšanu pamatkursiem vismaz 160 stundu apjomā
- **atbalsta pretendents jāiesniedz LAD:**
 - apliecināšanu dokumentu fotokopijas un mācību programmu vai mācību iestādes izsniegtu izziņu, kurā ir norādīts apgūto lauksaimniecības mācību priekšmetu stundu skaits. Ja iegūtas vairākas augstākās vai profesionālās izglītības, visos izglītību apliecinātajos dokumentos norādīto lauksaimniecības mācību priekšmetu stundu skaitu summē.
 - ja ir apgūti lauksaimniecības zināšanu pamatkursi, jāiesniedz fotokopijas apliecinājumam par kursu pabeigšanu ar tajās norādītu kursu stundu skaitu.

12. KLIMATISKĀS UN VIDISKĀS SHĒMAS – EKOSHĒMAS

Atbalsta pretendents	aktīvs lauksaimnieks, kas nodarbojas ar lauksaimniecisko darbību
EKO atbalstam tiesīgā platība	atbalsttiesīga ISIP saņemšanai (vismaz 0,1 ha)

13. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR VIDEI UN KLIMATAM LABVĒLĪGU LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSI (EKO1)

Var pretendēt	Konvencionālās vai daļēji bioloģiskās (visa platība nav sertificēta) saimniecības
Atbalsttiesīgie kultūraugi (skatīt 35. nodaļā)	<ul style="list-style-type: none"> • graudaugi (t.sk. kukurūza), šķiedraugi, rapsis, ripsis, dārzeni, zemenes, arbūzi un melones, kartupeļi, pākšaugi, garšaugi un ārstniecības augi • ilggadīgo stādījumu platības (izņemot īscirtmeta atvasāju platības)
Nosacījumi atbalsta saņemšanai	<p><u>Aramzeme:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jānodrošina kultūraugu dažādošana visā saimniecības aramzemē kārtējā gadā • periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026. aramzemē bija augsnes segums <p><u>Ilggadīgie stādījumi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026. augsnes segums bija visās EKO1 pieteikto ilggadīgo stādījumu rindstarpās – tikai par šādām ilggadīgo stādījumu platībām var saņemt EKO1!

14. AGROEKOLOĢIJAS PRAKSES BIOLOĢISKĀS SAIMNIECĪBĀS (EKO7)

Var pretendēt	Bioloģiskās saimniecības, ja visa platība ir sertificēta*
Atbalsttiesīgie kultūraugi (skatīt 35.nodaļā)	<p>EKO7 var saņemt par visiem saimniecībā audzētajiem kultūraugiem (izņemot īscirtmeta atvasāju platību).</p> <p>Par ilggadīgo zālāju, t.sk. BDUZ 0. klases zālāju (k.k. 710) un aramzemē sēto zālāju (k.k. 720) platībām EKO7 var saņemt, ja nodrošina dzīvnieku vidējo blīvumu ganību sezonā kārtējā gadā no 15. maija līdz 15. septembrim vismaz 0,3 LielV/ha (t.sk. arī bites)</p> <p>Atkāpe no prasības! Dzīvnieku blīvuma prasība nav attiecināma uz ES nozīmes zālāju biotopiem vai putnu dzīvotnēm, kā arī zālājiem, ko izmanto savvaļas augu ievākšanai (līdz 20 ha)</p>
Nosacījumi atbalsta saņemšanai	<p><u>Aramzeme:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jānodrošina kultūraugu dažādošana visā saimniecības aramzemē kārtējā gadā • periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026. aramzemē bija augsnes segums <p><u>Ilggadīgie stādījumi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026. augsnes segums bija visās EKO7 pieteikto ilggadīgo stādījumu rindstarpās – tikai par šādām ilggadīgo stādījumu platībām var saņemt EKO7!

* Sertificējošās iestādes: SIA “Sertifikācijas un testēšanas centrs” Bioloģiskās lauksaimniecības sektors, biedrības “Vides kvalitāte” sertifikācijas institūcija “Vides kvalitāte”, SIA “Sertifikācijas centrs” Bioloģiskās lauksaimniecības nodaļa

EKO1 un EKO7 ir vienādas prasības par kultūraugu dažādošanu un augsnes segumu periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026., tāpēc 15. nodaļa ir saistoša abām ekoshēmām – gan EKO1, gan EKO7.

15. PRASĪBAS EKO1 UN EKO7

15.1. Kultūraugu dažādošanas prasība aramzemē EKO1 un EKO7

Viena no EKO1 un EKO7 prasībām ir kultūraugu dažādošanas prasība. Šīs prasības izpildei lauksaimniekam atkarībā no saimniecības aramzemes lieluma jāaudzē noteikts skaits atšķirīgu kultūraugu, ievērojot to proporcijas (skat. 15.1. tabulu).

Atšķirīgu un Latvijā izplatītāko kultūraugu saraksts ir atrodams [TM MKN 12. pielikumā](#) vai LAD tīmekļvietnē "[Aramzemes kultūraugu grupas 2026.gadā](#)". Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei par vienu atšķirīgu kultūraugu ir uzskatāmi:

- **atšķirīgas ģints kultūraugs**, kas noteikts kultūraugu botāniskajā klasifikācijā. Piemēram, mieži (*Hordeum*) un kvieši (*Triticum*);
- **atšķirīgas kultūraugu sugas vai apakšsugas**, kas pieder pie kādas no: krustziežu (*Brassicaceae*), nakteņu (*Solanaceae*), ķirbju (*Cucurbitaceae*), tauriņziežu (*Leguminosae*) vai balandu (*Chenopodiaceae*) dzimtām. Piemēram, par diviem atšķirīgiem kultūraugiem uzskatāmi kartupeļi un tomāti, jo tie abi pieder nakteņu dzimtai, bet katrs pieder atšķirīgai sugai;
- **ziemāji un vasarāji**. Tos uzskata par atšķirīgiem kultūraugiem, pat ja tie pieder pie vienas ģints. Piemēram, ja saimniecībā audzē gan vasaras, gan ziemas kviešus, tad uzskatāms, ka saimniecībā tiek audzēti divi kultūraugi;
- **papuve**;
- **stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi** (tīrsējā vai maisījumos). Piemēram, tauriņzieži vai stiebrzāles sētas tīrsējā (t.sk. sēklas ieguvei). Ja audzē savstarpējos maisījumos un augsekā ir ne vairāk kā 5 gadus, tie uzskatāmi par aramzemē sētajiem zālājiem (k.k. 720).

Jebkurš maisījums neatkarīgi no tajā iekļauto kultūraugu skaita ir uzskatāms par vienu atšķirīgu kultūraugu.

15.1. tabula. Kultūraugu proporcijas aramzemē kultūraugu dažādošanas prasības izpildei

Aramzemes platība	Prasītais kultūraugu skaits aramzemē	Galvenais kultūraugs ¹ aramzemē	2 galvenie kultūraugi aramzemē	3 galvenie kultūraugi aramzemē
no 1 ha līdz 10 ha (ieskaitot)	2	≤ 75 %	—	—
vairāk par 10 ha līdz 30 ha (ieskaitot)	3	≤ 65 %	≤ 90 %	—
vairāk par 30 ha	4	≤ 65 %	≤ 90 %	≤ 99 %

¹ galvenais kultūraugs ir tas, kurš tiek audzēts vislielākajā platībā. Par kultūraugu dažādošanas prasības atkāpēm skat. 15.2. apakšnodaļā.

15.2. Atkāpes no kultūraugu dažādošanas prasībām EKO1 un EKO7 ietvaros

1. atkāpe Ja galvenais kultūraugs ir aramzemē sēts zālājs, papuve vai tauriņzieži (neieskaitot lauka pupas, zirņus, soju un dārza pupiņas), prasību par galvenā kultūrauga īpatsvara nodrošināšanu uzskata par izpildītu arī tad, ja tiek pārsniegts galvenajam kultūraugam noteiktais robežvērtības īpatsvars, t.i., galvenais kultūraugs var pārsniegt:

- 75 % no aramzemes, kad saimniecībā jānodrošina 2 kultūraugi;
- 65 % no aramzemes, kad saimniecībā jānodrošina attiecīgi 3 vai 4 kultūraugi.

Pārējo kultūraugu robežas nevar pārsniegt, t.i., attiecīgajos gadījumos divu galveno kultūraugu platība nedrīkst pārsniegt 90 % un trīs galveno kultūraugu platība nedrīkst pārsniegt 99 %.

2. atkāpe Ja vismaz 80 % no aramzemes izmanto, lai audzētu aramzemē sētos zālājus, papuvi vai tauriņziežus (neieskaitot lauka pupas, zirņus, soju un dārza pupiņas) vai to vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos, tad uzskatāms, ka prasība par kultūraugu dažādošanu ir izpildīta.

15.3. EKO1 un EKO7 augsnes seguma prasība periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026.

Piesakoties EKO1 un EKO7, augsnes segumam ziemas periodā jābūt gan saimniecības aramzemē (skat. 15.4. apakšnodaļu), gan ilggadīgo stādījumu rindstarpās (skat. 15.5. apakšnodaļu).

Augsnes segumu var nodrošināt ar sētiem vai stādītiem kultūraugiem, zālaugiem, saglabājot rugaini vai atstājot neapstrādātas platības pēc kultūraugu novākšanas.

Nosakot aramzemes platību, uz kuru attiecināma augsnes seguma prasība, tajā neieskaita platības, kurā iepriekšējā gadā audzēti dārzeni, kartupeļi un bietes.

15.4. EKO1 un EKO7 augsnes seguma prasība aramzemē

Saimniecības aramzemē jābūt augsnes segumam periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026.

Ir izdalītas 3 teritoriju grupas: 1) īpaši (nitrātu) jutīgā teritorija, 2) Vidzeme un Latgale, 3) pārējā teritorija. Saimniecības aramzemē jānodrošina attiecīgajai teritorijai noteiktā procentuālā daļa ar augsnes segumu (skat. 15.2. tabulu).

Ja saimniecības aramzeme atrodas dažādās teritorijās, tad augsnes segums jānodrošina attiecīgajai teritorijai noteiktajā procentuālās daļas apmērā. Tomēr, ja saimniecībā kopumā nodrošināta augstākā prasība (lielākais %), kas noteikta kādai no teritorijām, uzskatāms, ka attiecīgā prasība saimniecībā ir izpildīta (skat. 15.1. piemēru).

15.2. tabula Teritoriju sadalījums

Teritorija	Augsnes seguma prasība
Īpaši (nitrātu) jutīgajā teritorijā: Ādažu novads, Bauskas novads, izņemot Valles un Kurmenes pagastus, Dobeles novads, Jelgavas novads, izņemot Jelgavas valstspilsētu, Ķekavas novads, Mārupes novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Siguldas novads, izņemot Lēdurgas pagastu	≥75 % no aramzemes
Vidzemē (izņemot īpaši jutīgās teritorijas) un Latgalē: Alūksnes, Augšdaugavas, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Krāslavas, Limbažu, Līvānu, Ludzas, Madonas, Ogres, Preiļu, Rēzeknes, Smiltenes, Valmieras, un Valkas novads, Daugavpils, Rēzekne	≥65 % no aramzemes
Pārējā teritorijā: Aizkraukles novads, Bauskas novada Valles un Kurmenes pagasts, Dienvidkurzemes novads, Jelgava, Jēkabpils novads, Jūrmala, Kuldīgas novads, Liepāja, Rīga, Saldus novads, Siguldas novada Lēdurgas pagasts, Talsu un Tukuma novads, Ventspils, Ventspils novads	≥70 % no aramzemes

15.1. piemērs Saimniecībā augsnes seguma prasība aramzemē ir izpildīta kopumā, lai arī atsevišķā teritorijā prasība nav izpildīta:

Kopējā saimniecības aramzemes platība ¹	Aramzeme atrodas		Minimālā prasība augsnes segumam saimniecības aramzemē		Prasības izpilde (saimniecībā faktiski nodrošinātais augsnes segums aramzemē)		Prasības izpilde kopumā (saimniecībā faktiski nodrošinātais augsnes segums aramzemē pēc augstākās prasības)
	ĪJT	Vidzemē	ĪJT (75 %)	Vidzemē (65 %)	ĪJT (96,6 %)	Vidzemē (42,5 %)	Augstākā prasība ir ĪJT 100 ha * 75 % = 75 ha
100 ha	60 ha	40 ha	45 ha	26 ha	58 ha	17 ha	75 ha = 58 ha (ĪJT) + 17 ha (Vidzemē)
					IR IZPILDĪTA	NAV IZPILDĪTA	IR IZPILDĪTA

¹ neieskaitot platību, kurā iepriekšējā gadā audzēti dārzeņi, kartupeļi un bietes

15.5. EKO1 un EKO7 augsnes seguma prasība ilggadīgo stādījumu rindstarpās

EKO1 un EKO7 var saņemt par tām ilggadīgo stādījumu platībām (izņemot īscirtmeta atvasāju platības), kuru rindstarpās periodā no 15.11.2025. līdz 15.02.2026. bija augsnes segums. EPS Ģeotelpiskajā iesniegumā šim EKO shēmas atbalstam jāatzīmē vienīgi tie ilggadīgie stādījumi, kuros augsnes seguma prasība noteiktajā periodā bija izpildīta.

16. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR EKOLOĢISKI NOZĪMĪGU PLATĪBU (EKO2)

16.1. Ekoshēmas atbalsts par ekoloģiski nozīmīgu platību

Var pretendēt	Konvencionālās un bioloģiskās saimniecības (gan daļēji, gan pilnībā sertificētas)
Atbalsttiesīgie kultūraugi (skatīt 35. nodaļā)	Piešķir par aramzemi, kurā kārtējā gadā tiek audzēti: nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi, starpkultūras, zālāji pasējā vai ierīkotas zaļmēslojuma augu papuves
Nektāraugi	<ul style="list-style-type: none"> • facēlija, zilās kāpnītes, lavanda, malva, mārdadzis, izops, mātere, gurķumētra, salvija, citronmētra, tauksakne, sējas koriandrs, raudene un tādi kultivēti nektāraugi kā ežziēde, biškrēslīnš, pūķgalve, melisa, daglītis, dedestiņa, kaķumētra, rudzupuķe, sinepe ➢ tīrsējā vai maisījumos ➢ pēc ziedēšanas tie jānopļauj vai jāasmalcina
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	<ul style="list-style-type: none"> • lucerna, ragainais vanagnadziņš, āboliņš, inkarnāta āboliņš, vīķi, amoliņš, austrumu galega, lupīna (šaurlapu, dzeltenā, baltā), esparsete ➢ tīrsējā vai savstarpējos maisījumos • maisījumi, kur slāpekli piesaistošie kultūraugi ir vairāk nekā 50 % ➢ slāpekli piesaistošie kultūraugi maisījumā ar stiebrzālēm ➢ graudaugi maisījumā ar vīķiem (k.k. 447) <p>Ja tauriņziežus sēj maisījumā ar graudaugiem vai stiebrzālēm, lauksaimniekam pēc LAD pieprasījuma jāiesniedz apliecinājums par izmantoto sēklas daudzumu. Ja tādu neiesniedz – LAD pārbaudē saimniecībā nosaka slāpekli piesaistošo kultūraugu pārsvaru pēc augu skaita vai zaļmasas īpatsvara.</p>
Zaļmēslojuma augu papuves	<ul style="list-style-type: none"> • zaļmēslojuma augu papuve, kurā zaļmēslojuma augs dominē un ir atšķirīgas sugas augs nekā iepriekšējā gadā audzētais kultūraugs, starpkultūra vai zālāju pasēja. Platības neizmanto ganīšanai, lopbarības ieguvei vai ražas novākšanai • papuves platība nepārsniedz 20% no saimniecības aramzemes platības
Starpkultūras (35. nodaļā 19.kolonnā “X” ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	<ul style="list-style-type: none"> • maisījumā sēti vismaz divi starpkultūru augi – vasaras rapsis, vasaras ripsis daudzziēdu viengadīgā airene, baltās sinepes, eļļas rutks, auzas, facēlija, griķi, vīķi, rudzi, lauka pupas, zirņi vai lopbarības redīsi, ziemas rapsis, ziemas ripsis, vasaras kvieši, vasaras un ziemas mieži • starpkultūras audzē pēc galvenā kultūrauga un sēj ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 15.09. • sējumu jā saglabā un platību neizmanto ganīšanai, lopbarības ieguvei vai ražas novākšanai vismaz 2 mēnešus. Ja 2 mēnešu termiņš beidzas pirms kārtējā gada 31.10. un starpkultūra netiek saglabāta, tad lauksaimnieks, izmantojot LAD mobilo lietotni, uzņem un nosūta LAD ģeomarķētus fotoattēlus ar laika un vietas atzīmi, kuros redzams lauks ar starpkultūru pirms tālākas zemes apstrādes. Ja lauksaimnieks ģeomarķētus fotoattēlus uzņem, izmantojot citu lietotni vai ierīci, un tie nav iesniegti LAD, tie jāuzglabā paša izvēlētā elektroniskā uzskaites sistēmā vismaz 3 gadus • Ģeotelpiskajā iesniegumā par kārtējo un nākamo gadu attiecīgajā laukā deklarētais galvenais kultūraugs ir atšķirīgas sugas augs <p>EPS Ģeotelpiskajā iesniegumā pašu starpkultūru kā kultūraugu nedeklarē, bet piemēram, auzu laukam, kurā sēj starpkultūru, EPS ir jānorāda atzīme (jāieliek ķeksis) par starpkultūras sēšanu.</p>
Zālāji pasējā	<ul style="list-style-type: none"> • zem labības (t.sk. ziemājiem) vai pākšaugu virsauga tīrsējā vai savstarpējos maisījumos sētas: <ul style="list-style-type: none"> ➢ stiebrzāles – daudzziēdu viengadīgā airene, daudzziēdu airene (itāļu airene), ganību airene, hibrīdā airene, auzeņairene, pļavas timotiņš, kamolzāle, pļavas auzene, niedru auzene, sarkanā auzene, aitu auzene, raupjā auzene, bezakotu lāčauza, mīkstā lāčauza, pļavas lapsaste, pļavas skarene, purva skarene, parastā skarene, parastā smilga, baltā smilga vai ložņu smilga ➢ tauriņzieži – tostarp lucerna, ragainais vanagnadziņš, āboliņš, inkarnāta āboliņš, vīķi, amoliņš vai esparsete • pasējā sētais zālājs jā saglabā vismaz līdz kārtējā gada 31.10.
Aizliegums lietot ķīmiskos AAL	<ul style="list-style-type: none"> • nektāraugiem visu kalendāro gadu • slāpekli piesaistošiem kultūraugiem visu kalendāro gadu • zaļmēslojuma augu papuvēs līdz brīdim, kad augsnē tiek iestrādāts vai pievelts zaļmēslojums pirms tiešās sējas vai joslu apstrādes • starpkultūrām to audzēšanas laikā • zālāju pasējā no virsauga novākšanas līdz kalendārā gada beigām

16.2. Ekoshēmas atbalsts par augsnes kvalitātes un reakcijas optimizāciju (pamatkaļķošana) (EKO2.1)

Atbalsts par augsnes kvalitātes un reakcijas optimizāciju (pamatkaļķošana)	<p>Laukam veikta pamatkaļķošana vienu reizi no 2023. līdz 2027.gadam:</p> <ul style="list-style-type: none"> tā veikta pirmssējas apstrādes laikā laukā pēc pamatkaļķošanas audzē pākšaugus vai EKO2 atbalsttiesīgos kultūraugus – nektāraugus, slāpekli piesaistošus kultūraugus, starpkultūras, zālājus pasējā vai ierīko zaļmēslojuma augu papuves 									
Augšņu analīzes	<ul style="list-style-type: none"> dati par augsnes reakciju (pH) ir pamatoti ar augšņu agroķīmisko izpēti, agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju datiem vai augsnes paraugu analīzēm, kas veiktas augšņu jomā akreditētajās ES laboratorijās ja iespējams – nodrošina katra parauga rezultātu piesaistīšanu globālās pozicionēšanas sistēmas (GPS) koordinātām derīgas ir augšņu analīzes, kas nav vecākas par 7 gadiem, bet īpaši (nitrātu) jutīgajās teritorijās – nav vecākas par 5 gadiem 									
Augsnes reakcija pH	<p>Uz atbalstu var pretendēt par konkrētu lauku, kurā saskaņā ar veiktajām augšņu analīzēm augsnes reakcija pH:</p> <ul style="list-style-type: none"> smilts augsnēs ir zemāka par 5,5 mālsmilts augsnēs zemāka par 5,8 smilšmāla augsnēs zemāka par 6,3 mālainās augsnēs zemāka par 6,5 									
Izmantotā kalcija karbonāta (CaCO₃) deva (t/ha)	<ul style="list-style-type: none"> kārtējā vai iepriekšējā gadā pirms ziemāju sējas deva nav mazāka par ieteikto saskaņā ar augsnes agroķīmisko izpēti vai agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju datiem vai augsnes paraugu analīzēm ja dokumentos norādītā vai pēc Tīrumu, pļavu un ganību augšņu kaļķošanas normatīviem (TM MKN 17.¹ pielikums) aprēķinātā pamatkaļķošanas deva ir lielāka nekā 6 t/ha CaCO₃, pirmssējas apstrādes laikā vienā reizē izmantotajai CaCO₃ devai jābūt vismaz 6 t/ha 									
Informācijas sniegšana	<p>pēc pamatkaļķošanas lauksaimniekam līdz 05.11.2026. par katru atbalstam pieteikto lauku elektroniski jāiesniedz informācija* LAD, izmantojot veidlapu (skat. paraugu EPS) vai augšupielādējot VAAD uzturētajā informācijas sistēmā, par:</p> <ul style="list-style-type: none"> iegādāto materiālu (nosaukums, daudzums) iegādātā materiāla neitralizācijas spēju, ja materiāls nav iekļauts VAAD Mēslošanas līdzekļu un substrātu sarakstā iestrādes datumu un izmantotā materiāla devu fiziskajās vienībās lauka numuru un platību (ha), kurā materiāls ir iestrādāts pakalpojuma sniedzēja reģistrācijas numuru un nosaukumu, ja izmantots pakalpojums agroķīmisko pakalpojumu sniedzēja datiem un augsnes paraugu analīžu rezultātiem, ja tie nav pieejami VAAD. Dati LAD vai VAAD iesniedzami vienu reizi augsnes analīžu datu derīguma termiņa laikā aprēķināto kalcija karbonāta (CaCO₃) devu (t/ha) saskaņā ar Tīrumu, pļavu un ganību augšņu kaļķošanas normatīviem (TM MKN 17.¹ pielikums) <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">*ja lauksaimnieks informāciju iesniedz:</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">līdz 05.11.2026.</th> <th style="text-align: center;">no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.</th> <th style="text-align: center;">no 21.11.2026.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">atbalstam samazinājumu nepiemēro</td> <td style="text-align: center;">atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu</td> <td style="text-align: center;">atbalstu noraida</td> </tr> </tbody> </table>	*ja lauksaimnieks informāciju iesniedz:			līdz 05.11.2026.	no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.	no 21.11.2026.	atbalstam samazinājumu nepiemēro	atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu	atbalstu noraida
*ja lauksaimnieks informāciju iesniedz:										
līdz 05.11.2026.	no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.	no 21.11.2026.								
atbalstam samazinājumu nepiemēro	atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu	atbalstu noraida								
Pamatkaļķošanas materiāls	<ul style="list-style-type: none"> iegādes brīdi tas ir iekļauts VAAD Mēslošanas līdzekļu un substrātu sarakstā vai tas tiek tirgots citā ES vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstī 									

Piemērs atbalsta saņemšanai:

Pamatkaļķošana veikta		Atbalsta saņemšanas gads
<i>pavasārī pirms pākšaugu vai atbalsttiesīgo EKO2 kultūraugu sējas</i>	<i>rudenī pēc ražas novākšanas</i>	
–	2025.	2026. – 1) ja iesēti pākšaugi vai atbalsttiesīgi EKO2 kultūraugi; 2) ja 2025. gadā iesēti ziemāji un pēc ziemāju nokulšanas 2026. gadā plāno sēt starpkultūru
2026.	–	2026. – ja pēc kaļķošanas iesēti pākšaugi vai atbalsttiesīgi EKO2 kultūraugi. <u>Piemēram:</u> 1) ja 2026. gadā plāno sēt starpkultūru, tad pamatkaļķošana veic pēc labības nokulšanas un starpkultūru iesēj līdz 15. septembrim. 2) ja 2026. gadā plāno sēt labību ar zālājiem pasējā, tad pamatkaļķošana jāveic pirms to sējas

17. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR AINAVAS ELEMENTU IZVEIDI UN SAGLABĀŠANU (EKO3)

Var pretendēt	Visas saimniecības – gan konvencionālās, gan bioloģiskās
Atbalsta nosacījumi	Atbalstu piešķir par aramzemi, ja aramzemes ieskaitu ainavas elementu kopējā platība: <ul style="list-style-type: none"> • ir vismaz 1 % no kopējās aramzemes platības, bet nav mazāka par 0,1 ha; un • nepārsniedz 20 % no lauka bloka platības
Ainavas elementi	Ainavas elementi ir : <ul style="list-style-type: none"> • pastāvīgas biodaudzveidības salas¹ – nelieli, ražošanā neizmantoti nogabali ar dabisko veģētāciju, kuros var būt koku un krūmu dzinumi, bet nav invazīvo latvāņu ģints augu, kam izveidojušās ziedkopas • diķi² un to piekrastes veģētācija, kurā var būt koku un krūmu dzinumi, bet nav invazīvo latvāņu ģints augu, kam izveidojušās ziedkopas • koki, koku vai krūmu puduri, koku rinda ar ražošanā neizmantotām aizsargjoslām vai bez tām, ja attiecīgais nogabals nav reģistrēts kā meža platība nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, t.i., nav iekļauti Meža valsts reģistrā • akmeņu kaudzes • aizsargājamie koki, dižakmeņi un alejas <p>¹ var būt arī iepriekšējā gada neapstrādāta rugaine, kuru atstāj atmatā; izslīkušās lauka vietas (tajās nedrīkst būt labība). Biodaudzveidības salās nedrīkst ievākt ražu. Drīkst smalcināt un pļaut ² tilpnes no betona vai plastmasas netiek uzskatītas par ainavas elementiem</p>
Prasības ainavas elementiem	Ainavas elements atbilst prasībām, ja tas ir aramzemes ieskaits un: <ul style="list-style-type: none"> • starp ainavas elementu un lauka bloka malu ir vismaz 10 m plata aramzemes josla, kurā veic lauksaimniecisko darbību • tas ir identificējams tālīzpētes materiālos
Ainavas elementu precizēšanas nosacījumi	EKO3 atbalsta nosacījumu izpildi var nodrošināt ar tiem ainavas elementiem: <ul style="list-style-type: none"> • kas 2026. gada 1. aprīlī jau ir iekļauti LAD lauku reģistra ainavas elementu slānī VAI • par kuriem līdz 2026. gada 1. aprīlim (ieskaitot) EPS ir iesniegts Lauku bloku/ainavas elementu precizēšanas pieprasījums <p>Iesniedzot precizēšanas iesniegumu par jauna ainavas elementa iekļaušanu LAD lauka reģistra slānī vai esošā ainavas elementa precizēšanu, vēlams EPS pievienot ģeomarkētus fotoattēlus, izmantojot LAD mobilo lietotni.</p> <p>Precizēšanas iesniegums jāiesniedz arī tad, ja Lauku reģistra ģeogrāfiskajā informācijas sistēmā attēlotais ainavas elements dabā vairs nepastāv (piemēram, tas ir likvidēts) vai tas ir mainījies</p>
Ainavas elementu saglabāšanas un īpašumtiesību nosacījumi	EKO3 pieteiktie ainavas elementi jā saglabā visu kalendāro gadu un tiem jābūt lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) kārtējā gada 15. jūnijā

18. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR SAUDZĒJOŠU LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSI (EKO4)

Var pretendēt	Visas saimniecības (gan konvencionālās, gan bioloģiskās)						
Atbalsts par izmantoto augsnes pirmssējas apstrādes veidu	Atbalsta pretendents LAD EPS norāda attiecīgo katram laukam izmantoto apstrādes veidu: 1) minimālā augsnes apstrāde <i>vai</i> 2) augsnes joslu apstrāde <i>vai</i> 3) tiešā sēja						
Atbalsttiesīgie kultūraugi (skatīt 35. nodaļā)	Atbalstu piešķir par aramzemes platību, kurā, izmantojot kādu no augsnes pirmssējas apstrādes veidiem, kārtējā gadā tiek audzēti: • graudaugi, eļļas augi, šķiedraugi, nektāraugi, pākšaugi sēti tīrsējā vai maisījumā ar labību • tauriņzieži sēti tīrsējā vai maisījumā ar stiebrzālēm, ja pirmajā sējuma izveides gadā tauriņzieži veido vairāk nekā 50 %						
Pirmssējas apstrāde	• apstrāde no iepriekšējā kultūrauga novākšanas brīža līdz kārtējā gadā deklarētā kultūrauga sējas brīdim • uzskatāms, ka pirmssējas apstrādes laiks ir no iepriekšējā gada 15. jūlija līdz kārtējā gadā deklarētā kultūrauga sējai, ja iepriekšējā gadā ir deklarēta papuve vai zālājs						
1) minimālā augsnes apstrāde (<i>min till</i>)	• augsnes virskārtas sekla apstrāde ne dziļāk par 15 cm, izmantojot kultivatoru, disku vai frēzi						
Ģeomarķēts fotoattēls ar laika un vietas atzīmi – minimālās apstrādes (<i>min till</i>) pierādīšanai! Par lauku, kuram nebūs fotoattēla, atbalstu nemaksās! Par augsnes joslu apstrādi (<i>strip till</i>) un tiešo sēju (<i>no till</i>) fotoattēli nav jāiesniedz!	• lauksaimniekam, izmantojot LAD mobilo lietotni, jāuzņem un jānosūta LAD ģeomarķēti fotoattēli ar laika un vietas atzīmi, lai pierādītu minimālu augsnes apstrādes faktu par vismaz 90 % no EKO4 pieteiktajiem laukiem • attēli jāuzņem un jāiesniedz apstrādes laikā vai uzreiz pēc apstrādes. Fotoattēlā ir jābūt redzamām pazīmēm par minimālo apstrādi, piemēram, redzamām iepriekšējā gada kultūraugu atliekām, minimālās augsnes apstrādes tehnikas darbības procesa dziļumam utml. • ja lauksaimnieks ģeomarķētus fotoattēlus uzņem, izmantojot citu lietotni vai ierīci un tos neiesniedz LAD, tie ir uzglabājami paša izvēlētajā elektroniskā uzskaites sistēmā vismaz 3 gadus un būs jāuzrāda pēc LAD pieprasījuma • ja pēc LAD aicinājuma lauksaimnieks nevarēs iesniegt EKO4 pieteikto lauku ģeomarķētos fotoattēlus ar laika un vietas atzīmi, EKO4 maksājums tiks atteikts						
2) augsnes joslu apstrāde (<i>strip till</i>)	• augsnes joslu apstrāde līdz 5 cm platumā sēklas sēšanai, rindstarpās atstājot vismaz 10 cm platu joslu, kurā augsni mehāniski neapstrādā un saglabā augu atliekas vai rugaini						
3) tiešā sēja (<i>no till</i>)	• kārtējā gadā pēc iepriekšējā kultūrauga novākšanas augsni neapstrādā un near, bet sēj tieši rugainē						
Herbicīdu lietošana	• EKO4 pieteiktajā platībā kultūraugam herbicīdus lieto atbilstoši marķējumam • ne vairāk kā 2 reizes Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšanas gadā no 1. janvāra līdz ražas novākšanai						
Informācijas uzskaitē un sniegšana	• lauksaimniekam (izņemot bioloģiskās saimniecības) paša izvēlētajā elektroniskā uzskaites sistēmā jāuzglabā aktuālā informācija par: ➢ ražas novākšanas datumu ➢ herbicīdu lietošanu, norādot iegādātā un izlietotā herbicīda nosaukumu, daudzumu un devu (kg vai litri uz hektāru) ➢ herbicīdu izsmidzināšanas datumu un apstrādāto platību • līdz 05.11.2026.* lauksaimniekam elektroniski jāiesniedz iepriekš norādītā informācija LAD, aizpildot veidlapu (paraugs pieejams EPS) vai tā augšupjāielādē VAAD uzturētajā informācijas sistēmā * ja lauksaimnieks informāciju iesniedz: <table border="1" data-bbox="523 1921 1481 2096"> <thead> <tr> <th>līdz 05.11.2026.</th> <th>no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.</th> <th>no 21.11.2026.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>atbalstam samazinājumu nepiemēro</td> <td>atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu</td> <td>atbalstu noraida</td> </tr> </tbody> </table>	līdz 05.11.2026.	no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.	no 21.11.2026.	atbalstam samazinājumu nepiemēro	atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu	atbalstu noraida
līdz 05.11.2026.	no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.	no 21.11.2026.					
atbalstam samazinājumu nepiemēro	atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu	atbalstu noraida					

19. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR SLĀPEKĻA UN AMONJAKA EMISIJU UN PIESĀRŅOJUMU MAZINOŠU LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSI (EKO5)

Var pretendēt	Visas saimniecības – gan konvencionālās, gan bioloģiskās		
Atbalsts par veiktajām metodēm vismaz vienu reizi	<ul style="list-style-type: none"> 1) tieša šķidrā organiskā mēslojuma (šķidrmēsli, virca, digestāts) izkliede un iestrāde ar lentveida izkliešanas ierīci vai inžekcijas metodi 2) minerālmēsli precīzā izkliede 3) augu aizsardzības līdzekļu precīzā izsmidzināšana 		
Atbalsts par LIZ	<ul style="list-style-type: none"> • platība, kurai ir augsnes agroķīmiskās izpētes vai agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati vai augsnes paraugu analīžu rezultāti 		
Augsnes agroķīmiskās izpētes vai agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati, vai augsnes paraugu analīžu rezultāti	<ul style="list-style-type: none"> • nav vecāki par 7 gadiem, bet īpaši (nitrātu) jutīgajās teritorijās nav vecāki par 5 gadiem • analīzes ir veiktas augšņu jomā akreditētā ES laboratorijā līdz kārtējā gada 30. jūnijam • agroķīmisko pakalpojumu sniedzēju dati, augsnes paraugu analīžu rezultāti un testēšanas pārskatu kopijas lauksaimniekam jāiesniedz VAAD līdz kārtējā gada 5. novembrim, ja analīzes nav veiktas VAAD 		
Prakses veikšanas laiks	<ul style="list-style-type: none"> • laikposmā no priekšauga ražas novākšanas vai iestrādes augsnē līdz atbalstam pieteiktā kultūrauga ražas novākšanai 		
Atbalsttiesīgie kultūraugi	<ul style="list-style-type: none"> • 35. nodaļā norādītie kultūraugi, izņemot k.k. 620 un k.k. 792 		
Nosacījumi, veicot tiešu šķidrā organiskā mēslojuma (šķidrmēsli, virca, digestāts) izkliedi un iestrādi	<ul style="list-style-type: none"> • izmanto lentveida izkliešanas ierīci vai inžekcijas metodi • organiskais mēslojums jāiestrādā vismaz 10 t/ha 		
Nosacījumi, veicot minerālmēsli precīzo izkliedi	<ul style="list-style-type: none"> • izmanto minerālmēsli izkliešanas ierīci vai izsmidzinātāju, kam ir automātiskā pārklājumu regulēšanas iespēja, tostarp sekciju kontrole un konstantas vai mainīgas devas regulēšanas iespēja, lai nodrošinātu mēslošanas zonu nepārklāšanos • traktortehnika vai iekārta ir aprīkota ar vadības termināli, kam ir GPS uztvērējs, kā arī sekciju kontroles un uzstādītās devas kontroles funkcija precīzai mēslojuma iestrādei 		
Nosacījumi, veicot augu aizsardzības līdzekļu precīzo izsmidzināšanu	<ul style="list-style-type: none"> • izmanto sertificētu AAL lietošanas iekārtu, kurai ir automātiskā pārklājumu regulēšanas iespēja, tostarp sekciju kontrole un konstantas vai mainīgas devas regulēšanas iespēja, lai nodrošinātu apstrādāto zonu nepārklāšanos • traktortehnika vai iekārta ir aprīkota ar vadības termināli, kam ir GPS uztvērējs, kā arī sekciju kontroles un uzstādītās devas kontroles funkcija precīzai AAL lietošanai 		
Lauku vēsture	<ul style="list-style-type: none"> • lauksaimniekam saimniecības uzskaites sistēmā, kas izveidota atbilstoši normatīvajiem aktiem par prasībām ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma un par lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām un kontroles kārtību, jānorāda informācija par šķidrā organiskā mēslojuma, minerālmēsli un AAL izmantošanu saimniecībā par konkrētajiem laukiem un to pēc pieprasījuma jāuzrāda VAAD 		
Informācija sniegšana par izmantoto šķidrā organiskā mēslojuma, precīzo minerālmēsli izkliešanas un augu aizsardzības līdzekļu tehnoloģisko iekārtu	<ul style="list-style-type: none"> • līdz 05.11.2026.* lauksaimniekam elektroniski jāiesniedz LAD, aizpildot veidlapu (paraugs pieejams EPS) vai augšupjāielādē VAAD uzturētajā informācijas sistēmā informācija par: <ul style="list-style-type: none"> ➢ attiecīgo izmantoto iekārtu, ja šī informācija nav pieejama VAAD ➢ nomāto tehniku vai pakalpojuma sniedzēju, ja izkliedi neveic pats lauksaimnieks • ja mēslošanas līdzekļus neizklieš vai AAL neizsmidzina pats lauksaimnieks, tas vismaz trīs gadus uzglabā un pēc pieprasījuma uzrāda VAAD dokumentus, kas apliecina ārpakalpojuma saņemšanu 		
* ja lauksaimnieks informāciju iesniedz:			
līdz 05.11.2026.		no 06.11.2026. līdz 20.11.2026.	
atbalstam samazinājumu nepiemēro		atbalsta apmēru samazina par 1 % par katru nokavēto darbdienu	
no 21.11.2026.			
atbalstu noraida			

20. EKOSHĒMAS ATBALSTS PAR ZĀLĀJU SAGLABĀŠANAS VEICINĀŠANU (EKO6)

Var pretendēt	Visas saimniecības – gan konvencionālās, gan bioloģiskās																												
Atbalsttiesīgie kultūraugi	<ul style="list-style-type: none"> ilggadīgie zālāji (k.k. 710), izņemot ES nozīmes zālāju biotopus un putnu dzīvotnes (ilggadīgie zālāji LLVS 9 ietvaros), un aramzemē sētie zālāji (k.k. 720) stiebrzāļu platības sēklas iegūšanai 																												
Atbalsta saistības	<p>Piesakoties EKO6, lauksaimnieks uzņemas vismaz 2 gadu saistības, kuru laikā apņemas:</p> <ul style="list-style-type: none"> neapart, nelobīt (nediskot) un neirdināt atbalstam pieteikto zālāja platību (lauku) vismaz 2 gadus pēc kārtas saistību periodā katru gadu iesniegt Ģeotelpisko iesniegumu par attiecīgo platību <p>Saistību gads ilgst no 1. janvāra līdz 31. decembrim, t.i., zālājam ir jābūt iesētam jau iepriekšējā gadā pirms pieteikšanās EKO6:</p> <ul style="list-style-type: none"> pēdējā saistību gadā attiecīgo platību var pārveidot sākot no 15. jūlija, ja iepriekšējā gadā pirms saistību uzņemšanās Ģeotelpiskajā iesniegumā attiecīgajā platībā bija deklarēti kultūraugi ar kodu 710, 720, 760, 141, 113, 117, 118, 119, 133, 135, 124, 125, 152, 154, 446 <p>Saistību periodā NEDRĪKST MAINĪT pieteiktās EKO6 platības (lauka) atrašanās vietu!</p> <p>Augsnes virskārtas saglabāšana nozīmē – nedrīkst veikt augsnes apstrādi, kuras rezultātā virskārta tiek uzirdināta.</p>																												
Atbalsta saņemšanas nosacījumi <p>Atgādinām, ka EKO6 nevar pieteikt 2026.gada pavasarī sētos zālājus!</p>	<p>Atbalstu piešķir:</p> <ul style="list-style-type: none"> par to ilggadīgo zālāju (k.k. 710), t.sk. BDUZ 0. klases zālāju un aramzemē sēto zālāju platību (k.k. 720), kurā ganību sezonā laikposmā no kārtējā gada 15. maija līdz 15. septembrim ir nodrošināts dzīvnieku vidējais blīvums vismaz 0,3 LielV/ha (t.sk. bites) par stiebrzāļu platību, ko izmanto sēklas iegūšanai, ja tā kārtējā gadā ir pieteikta VAAD lauku apskatei un apskatē lauks atzīts par atbilstošu sēklaudzēšanas prasībām ja izpilda uzņemtās saistības <p>Ja divu gadu saistības ir izpildītas, tās var turpināt arī trešajā gadā!</p>																												
Ja neievēro vismaz 2 gadu saistības	<ul style="list-style-type: none"> ja lauksaimnieks saistību otrajā gadā neturpina uzņemtās saistības, jāatmaksā iepriekš saņemtais EKO6 par to platības daļu, par ko ir pārtrauktas saistības ja lauksaimnieks saistību laikā visu savu saimniecību vai tikai LIZ, vai tās daļu nodod citai personai, tad tā to pārņem vienlaikus ar attiecīgajām saistībām un <u>ne vēlāk kā mēneša laikā pēc pārņemšanas</u> par to informē LAD ja saistību pārņēmējs izbeidz (neturpina) saistības, tad saistību nodevējs atmaksā saņemto EKO6 par to platības daļu, par ko pārtrauktas saistības 																												
Ja saistību platība samazinās vai palielinās	<ul style="list-style-type: none"> uzskatāms, ka saistību platība nemainās, ja saistību otrajā gadā, lauka, par kuru uzņemtas EKO6 saistības, platība neatšķiras vairāk kā par 10 % vai 0,3 ha no pirmajā saistību gadā apstiprinātās saistību platības ja saistību platība kārtējā gadā ir palielināta salīdzinājumā ar gadu, kad uzņemtas saistības, lauksaimniekam jaunā platībā jādeklarē kā atsevišķs lauks un par to jāuzņemas jaunas vismaz 2 gadu saistības pēc saistību pirmajiem diviem gadiem drīkst samazināt saistību platību, nemainot pieteiktās platības (lauka) atrašanās vietu. EKO6 piešķir par to platības daļu, par kuru turpinās saistību izpilde. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Pieteikšanās gads</th> <th>Saistību platība</th> <th>Pirmais saistību gads</th> <th>Saistību gads</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2023.</td> <td>15 ha (1.lauks)</td> <td>2023.</td> <td>1. saistību gads</td> </tr> <tr> <td>2024.</td> <td>15 ha (1.lauks)</td> <td>2023.</td> <td>2. saistību gads</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">2025.</td> <td>10 ha (1.lauks)</td> <td>2023.</td> <td>3. saistību gads</td> </tr> <tr> <td>5 ha (2.lauks, atdalīts no 1.lauka, nepiesaka uz EKO6)</td> <td>–</td> <td>lauks uzarts, iesēts jauns zālājs, EKO6 saistības pārtrauktas</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">2026.</td> <td>10 ha (1.lauks)</td> <td>2023.</td> <td>4. saistību gads</td> </tr> <tr> <td>5 ha (2.lauks, 2025.gadā atdalīts no 1.lauka)</td> <td>2026.</td> <td>1. saistību gads</td> </tr> </tbody> </table>			Pieteikšanās gads	Saistību platība	Pirmais saistību gads	Saistību gads	2023.	15 ha (1.lauks)	2023.	1. saistību gads	2024.	15 ha (1.lauks)	2023.	2. saistību gads	2025.	10 ha (1.lauks)	2023.	3. saistību gads	5 ha (2.lauks, atdalīts no 1.lauka, nepiesaka uz EKO6)	–	lauks uzarts, iesēts jauns zālājs, EKO6 saistības pārtrauktas	2026.	10 ha (1.lauks)	2023.	4. saistību gads	5 ha (2.lauks, 2025.gadā atdalīts no 1.lauka)	2026.	1. saistību gads
Pieteikšanās gads	Saistību platība	Pirmais saistību gads	Saistību gads																										
2023.	15 ha (1.lauks)	2023.	1. saistību gads																										
2024.	15 ha (1.lauks)	2023.	2. saistību gads																										
2025.	10 ha (1.lauks)	2023.	3. saistību gads																										
	5 ha (2.lauks, atdalīts no 1.lauka, nepiesaka uz EKO6)	–	lauks uzarts, iesēts jauns zālājs, EKO6 saistības pārtrauktas																										
2026.	10 ha (1.lauks)	2023.	4. saistību gads																										
	5 ha (2.lauks, 2025.gadā atdalīts no 1.lauka)	2026.	1. saistību gads																										

21. SAISTĪTAIS IENĀKUMU ATBALSTS PAR DZĪVNIEKIEM

2026. gadā par dzīvniekiem ir pieejami šādi Saistītā ienākumu atbalsta (SA) veidi:

- 1) Saistītais ienākumu atbalsts par slaucamām govīm (SSG)
- 2) Saistītais ienākumu atbalsts par liellopiem (SLM)
- 3) Saistītais ienākumu atbalsts par aitām (SAI)
- 4) Saistītais ienākumu atbalsts par kazām (SKZ)

Saistītais ienākumu atbalsts par dzīvniekiem:

- var pieteikties vairākiem SA par dzīvniekiem;
- var nepieteikties ISIP saņemšanai (šādos gadījumos atbalstu piešķir, ja kopējais SA atbalsta apjoms par dzīvniekiem ir vismaz 100 EUR);
- SA nav tiesību saņemt lauksaimniekam, kurš ir pieteicies MLS;
- nav jānorāda dzīvnieku saraksts, par kuriem vēlas saņemt atbalstu – attiecīgos dzīvniekus LAD noteiks, izmantojot Lauksaimniecības dzīvnieku reģistra datus;
- dzīvniekiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem un par tiem jābūt sniegtai informācijai atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību:
 - apzīmēšana ar divām krotālijām: liellopiem 20 dienu laikā pēc piedzimšanas, aitām un kazām 30 dienu laikā pēc piedzimšanas;
 - informācija par visiem notikumiem jāpaziņo 7 dienu laikā, piemēram, par apzīmēšanu, pārvietošanu no/uz saimniecību, nāvi (t.sk. nokaušanu, ja nekauj kautuvē);
- dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas prasībām jābūt izpildītām no turēšanas perioda pirmās dienas līdz turēšanas perioda beigām (ja pārkāpumi būs novērsti līdz turēšanas perioda pirmajai dienai, tie netiks uzskatīti par neatbilstībām un neietekmēs dzīvnieka atbilstību SA saņemšanas nosacījumiem);
- LAD veiks pārbaudes uz vietas saimniecībā, lai pārliecinātos par dzīvnieku atbilstību SA saņemšanas nosacījumiem, t.sk. dzīvnieku atbilstību identificēšanas un reģistrēšanas prasībām.

Galvenās darbības, kas jāveic, lai izvairītos no SA samazinājumiem:

- jaundzimušie teļi 20 dienu laikā pēc to piedzimšanas jāapzīmē ar krotālijām, iestiprinot tās abās ausīs;
- jaundzimušie jēri un kazlēni 30 dienu laikā pēc to piedzimšanas jāapzīmē ar krotālijām, iestiprinot tās abās ausīs;
- par dzīvnieka apzīmēšanu liellopu, aitu un kazu ganāmpulka īpašniekam vai turētājam LAD jāpaziņo 7 dienu laikā pēc jaundzimušo teļu, kazlēnu un jēru apzīmēšanas ar krotālijām;
- ja mainās lauksaimniecības dzīvnieka īpašnieks, dzīvnieka īpašniekam vai turētājam 7 dienu laikā pēc notikuma jāiesniedz LAD dzīvnieku pārvietošanas deklarācija (elektroniski vai papīra formātā);
- ja dzīvnieks nozaudējis vienu vai abas krotālijas, ganāmpulka īpašniekam vai turētājam 7 dienu laikā pēc fakta konstatēšanas jāveic krotāliju pasūtījums.

Biežākie gadījumi, kādēļ dzīvnieks nav atbalsttiesīgs SA

Saistītais ienākumu atbalsts par slaucamām govīm (SSG):

- nepietiekams standartlaktācijas izslaukums no govs pārraudzības gadā (no iepriekšējā gada 01.10. līdz kārtējā gada 30.09.);
- nav noslēgta standartlaktācija pārraudzības gadā (no iepriekšējā gada 01.10. līdz kārtējā gada 30.09.).

Saistītais ienākumu atbalsts par liellopiem (SLM):

- nezināma izcelšanās (dzīvniekam vai vismaz vienam no vecākiem nav atbilstoša šķirne)
- neatbilstošs dzīvnieka vecums;
- zīdītājgovij nav atbilstoša atnešanās noteiktajā divu gadu periodā.

Saistītais ienākumu atbalsts par aitām (SAI):

- nezināma izcelšanās (dzīvniekam vai vismaz vienam no vecākiem nav atbilstoša šķirne);
- nav atbilstoša atnešanās noteiktajā periodā (no iepriekšējā gada 01.10. līdz kārtējā gada 30.09.);
- ganāmpulkā nav vismaz 3 atbalsttiesīgas aitu mātes.

Saistītais ienākumu atbalsts par kazām (SKZ):

- nav atbilstoša atnešanās noteiktajā periodā (no iepriekšējā gada 01.10. līdz kārtējā gada 30.09.);
- ganāmpulkā nav vismaz 3 atbalsttiesīgas kazu mātes.

21.1. Saistītais ienākumu atbalsts par slaucamām govīm (SSG)

Turēšanas periods	lauksaimnieka ganāmpulkā 3 mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2026. līdz 15.08.2026.
Standartlaktācijas izslaukums no govīm pārraudzības gadā (01.10.2025. –30.09.2026.)	6300 kg – konvencionālajās saimniecībās 4650 kg – bioloģiskajās saimniecībās vai Latvijas brūnās un Latvijas zilās šķirnes govij, ko izmanto lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanai pirmcipienēm izslaukuma prasība netiek attiecināta, ja pārraudzības gadā standartlaktācija nav noslēgta, un tām tiek veikta pārraudzība vismaz līdz 30.09.2026.
I&R prasības	jābūt izpildītām no turēšanas perioda pirmās dienas līdz turēšanas perioda beigām
Piena izmantošanas uzskaitē	elektroniskā veidā vai iekārtojot uzskaites žurnālu, t.sk. par pienu, kas izmantots pašpatēriņam, dzīvnieku barošanai, realizācijai, pārstrādei uz vietas saimniecībā vai kas iznīcināts

21.2. Saistītais ienākumu atbalsts par liellopiem (SLM)

Atbalsts par liellopu	gaļas šķirnes vai piena – gaļas šķirnes dzīvnieki vai iegūti krustojot ar šo šķirņu dzīvniekiem
Turēšanas periods	par teļi , kas vēl nav atnesusies: 2026. gadā lauksaimnieka ganāmpulkā sasniegusi 16 mēnešu vecumu, t.i., dzimusi laika periodā no 01.09.2024. līdz 31.08.2025. un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēta 6 mēnešus ilgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā par bulli vai vērsi : 2026. gadā lauksaimnieka ganāmpulkā sasniedzis 16 mēnešu vecumu, t.i., dzimis laika periodā no 01.09.2024. līdz 31.08.2025. un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēts 6 mēnešus ilgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā par zīdītājgovi , kas netiek slaukta, bet tiek izmantota teļu zīdīšanai: ir atnesusies divu gadu laikposmā no 16.11.2024. līdz 15.11.2026. un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēta 6 mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2026. līdz 15.11.2026.
I&R prasības	jābūt izpildītām no turēšanas perioda pirmās dienas līdz turēšanas perioda beigām
Atbilstošās šķirnes	gaļas šķirnes: Šarolē, Herefordas, Aberdinangus, Limuzīnas, Hailandes, Galovejas, Beļģijas zilā, Hekes, Aubrak, Blondais akvitānietis, Pjemontas, Deksteras, Saleras, Gaļas Shorthorn, Vagjū, Speckle Park, gaļas šķirņu krustojums piena – gaļas šķirnes: Stepju pelēkā, Simentāles, Tiroles pelēkā, Montbeljardas, Normandijas, Ungārijas stepju, kombinēto šķirņu krustojums

21.3. Saistītais ienākumu atbalsts par aitām (SAI)

Atbalsts par aitu māti	ganāmpulkā ir vismaz trīs atbalsttiesīgas aitu mātes
Turēšanas periods	lauksaimnieka ganāmpulkā 3 mēnešus pēc kārtas, sākot no 01.03.2026. līdz 31.05.2026.
Atnešanās	laika posmā no 01.10.2025. līdz 30.09.2026.
I&R prasības	jābūt izpildītām no turēšanas perioda pirmās dienas līdz turēšanas perioda beigām
Atbilstošās šķirnes	gaļas šķirnes: Šarolē, Dorperas, Dorsetas, Igaunijas baltgalve, Il de France, Swifter, Sufolkas, Tekselas, Persijas melngalve, Dala, Norvēģijas baltā, Leinas, Hempšīras, Oksforddaunas, gaļas šķirņu krustojums vilnas – gaļas šķirnes: Latvijas tumšgalve vecais tips, Latvijas tumšgalve, Igaunijas tumšgalve, Haidšnukes ragainā pelēkā, Somijas landrase, Soa, Gotlandes, Romanovas, Leisteres, Jakobs, Lietuvas melngalve, Vācijas melngalve, Šropšīras, Vācijas merino vietējā, Islandes piena šķirnes: Ostfrīzijas piena, Beļģu piena, Lakonas, piena šķirņu krustojums

21.4. Saistītais ienākumu atbalsts par kazām (SKZ)

Atbalsts par kazu māti	ganāmpulkā ir vismaz trīs atbalsttiesīgas kazu mātes
Turēšanas periods	lauksaimnieka ganāmpulkā 3 mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2026. līdz 15.08.2026.
Atnešanās	laika posmā no 01.10.2025. līdz 30.09.2026.
I&R prasības	jābūt izpildītām no turēšanas perioda pirmās dienas līdz turēšanas perioda beigām

22. SAISTĪTAIS IENĀKUMU ATBALSTS PAR PLATĪBĀM

Saistītā ienākumu atbalsta (SA) veidi par platībām ir šādi:

- 1) par dārzeņiem (SDA)
- 2) par miežiem (SMI)
- 3) par augļiem un ogām (SAU)
- 4) par cietes kartupeļiem (SKC)
- 5) par proteīnaugiem (SAP)
- 6) par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)
- 7) par sertificētas labības sēklu (SLS)
- 8) par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)
- 9) par sertificētām stiebrzaļu un lopbarības augu sēklām (SSA)
- 10) par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)

Ja kultūraugs atbilst vairākiem SA atbalsta veidiem

Gadījumos, kad kultūraugs atbilst vairākiem SA atbalsta veidiem, par vienu un to pašu platību var saņemt tikai vienu SA atbalsta veidu!

Piemēram, nevar saņemt SKC un SSK par vienu un to pašu kartupeļu platību. Piesakoties SKC, jānorāda k.k. 825, bet, piesakoties SSK, jānorāda k.k. 821. Savukārt, ja lauksaimnieks vienu miežu lauka daļu vēlas pieteikt SLS, bet otru SMI, tad Ģeotelpiskajā iesniegumā tie jādeklarē kā divi atsevišķi lauki.

Mākslīgu apstākļu radīšana

(izvērtē neatkarīgi no platības lieluma)

Uzskatāms, ka lauksaimnieks ir radījis mākslīgus apstākļus, lai saņemtu SDA vai SAU, ja nav novākta raža, kultūraugam sasniedzot gatavības fāzi, vai nav ierīkots jauns ilggadīgo kultūraugu stādījums, izmantojot kultūraugam piemērotu stādīšanas metodi, vai lauksaimnieks nevar pierādīt saražotās produkcijas realizāciju tirgū, pārstrādi vai piegādi saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību augļu, dārzeņu un piena piegādei izglītības iestādēm. Šādos gadījumos SDA un SAU par konkrēto platību noraidīs!

22.1. Saistītais ienākumu atbalsts par dārzeņiem (SDA)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	tomāti, sīpoli, šalotes sīpoli, maurloki, lielloku sīpoli, batūni, ķiploki, puravi, galviņkāposti, ziedkāposti, citi kāposti (izņemot lopbarības kāpostus), galda kolrābji, burkāni, galda kāļi, galda bietes, mangolds (lapu bietes), selerijas, redīsi, melnie rutki, pētersīļi, pastinaki, gurķi, kornišoni, dārza ķirbji (ieskaitot kailsēklu (eļļas) ķirbjus)*, cukīni, kabači, patisoni, vīglapu ķirbji*, lielaugļu ķirbji*, muskata ķirbji*, skābenes (izmantojamas pārtikai), rabarberi, spināti, mārtrutki, parastās dilles, salāti, topinambūri, paprika, baklažāni vai sparģeļi * atbalstu par dārza ķirbju (ieskaitot kailsēklu (eļļas) ķirbjus), vīglapu ķirbju, lielaugļu ķirbju un muskata ķirbju platību piešķir, ja tie audzēti stādot, nevis sējot, neatkarīgi no ķirbju platības lieluma
Nosacījumi ķirbju platībām	ja ķirbju platība pārsniedz 3 ha, tad lauksaimniekam, izmantojot LAD mobilo lietotni, līdz 30.06.2026. jāatsūta ģeomarķēti fotoattēli, kuros redzams, ka ķirbji laukā ir stādīti
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • viena vai vairāku ar dārzeņiem aizņemtu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP • lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām
Uzskaites sistēma, ja dārzeņu platība pārsniedz 3 ha	lauksaimniekam jāizveido uzskaites sistēma, kurā kārtējā gadā par katra kultūrauga laukiem jānorāda šāda informācija: <ul style="list-style-type: none"> • lauka nosaukums vai numurs un platība • audzētā kultūrauga suga un šķirne • agrotehniskie pasākumi un to īstenošanas datums • izmantotie mehāniskie, bioloģiskie, agrotehniskie vai ķīmiskie augu aizsardzības pasākumi, kā arī lietotā AAL nosaukums, deva, apstrādātā platība, apstrādes datums un apstrādes pamatojums • ražas novākšanas datums un iegūtās ražas daudzums

Dārzeņu kultūraugu skaitam 1 m² jābūt vismaz TM MKN [2. pielikumā](#) noteiktajā apmērā un dārzeņu platībā jāīsteno nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību.

22.2. Saistītais ienākumu atbalsts par miežiem (SMI)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	mieži, vasaras (k.k. 131), mieži, vasaras ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju (k.k. 133), mieži, ziemas (k.k. 132), mieži, ziemas ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju (k.k. 135)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> viena vai vairāku ar miežiem apsētu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām

22.3. Saistītais ienākumu atbalsts par augļiem un ogām (SAU)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	vīnogas, ābeles, bumbieres, krūmcidonijas, smiltsērķšķi, saldie un skābie ķirši, plūmes, dārza pīlādži, zemenes, krūmmellenes, lielo dzērvenes, upenes, sarkanās un baltās jānogas, ērkšķogas, aronijas, avenes, kazenes, sausserži, irbenes un plūškoki, melones vai arbūzi
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> viena vai vairāku ar augļu un ogu stādījumiem aizņemtu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām
Uzskaites sistēma, ja augļu un ogu platība pārsniedz 3 ha	<ul style="list-style-type: none"> lauksaimniekam jāizveido uzskaites sistēma, kurā kārtējā gadā par katra kultūrauga laukiem jānorāda šāda informācija: <ul style="list-style-type: none"> lauka nosaukums vai numurs un platība audzētā kultūrauga suga un šķirne agrotehniskie pasākumi un to īstenošanas datums izmantotie mehāniskie, bioloģiskie, agrotehniskie vai ķīmiskie augu aizsardzības pasākumi, kā arī lietotā AAL nosaukums, deva, apstrādātā platība, apstrādes datums un apstrādes pamatojums ražas novākšanas datums un iegūtās ražas daudzums

22.4. Saistītais ienākumu atbalsts par cietes kartupeļiem (SKC)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	cietes kartupeļi (k.k. 825)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> lauksaimnieks ir noslēdzis kartupeļu audzēšanas līgumu ar cietes ražotāju par noteiktu cietes kartupeļu stādījumu platību un noteikta kartupeļu daudzuma piegādi kārtējā gadā viena vai vairāku cietes kartupeļu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP no 1 ha novāktiem un cietes ražotājam piegādātiem cietes kartupeļiem ir iegūtas vismaz 3,5 t kartupeļu cietes maksimālais ha skaits, par kuru var saņemt atbalstu, nepārsniedz līgumā noteikto cietes kartupeļu aizņemto ha skaitu un skaitu, ko nosaka, dalot ar 3,5 to kartupeļu cietes daudzumu, kas iegūts no kārtējā gada kartupeļu cietes ražotājam piegādātajiem kartupeļiem lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām

22.5. Saistītais ienākumu atbalsts par proteīnaugiem (SAP)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	<ul style="list-style-type: none"> <u>tīrsējā</u> sētas lauka pupas, parastās jeb dārza pupiņas, zirņi, soja, lini un kaņepes <u>maisījumos</u> ar graudaugiem sēti zirņi, ja zirņu sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas īpatsvars ir lielāks par 50 %
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> lauksaimniekam ir tiesības pretendēt uz SAP par kaņepju platību, ja tā ir atbalsttiesīga ISIP viena vai vairāku ar proteīnaugiem aizņemtu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir pieteikta ISIP lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām par lauka pupām SA atbalstu nepiešķir, ja lauksaimnieks ir novācis ražu, kultūraugam nenasniedzot gatavības fāzi!

22.6. Saistītais ienākumu atbalsts par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	rudzu populācijas šķirnes (k.k. 122 un k.k. 125)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • jāiesēj un jāaudzē rudzu populācijas šķirnes, kuras kārtējā gada 15. martā ir iekļautas Kopējā lauksaimniecības augu šķirņu katalogā, un sertificētas sēklas iegādi <u>pēdējo četru gadu laikā</u> apliecina: <ul style="list-style-type: none"> ➢ sēklu iesaiņojuma oficiālā etiķete vai ➢ VAAD izsniegtais sēklu testēšanas pārskats, ja sēkla iegūta savā sēklaudzēšanas saimniecībā Latvijā (<i>aplēcinājums sēklu partijas atbilstībai normatīvajos aktos par Labības sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību attiecīgajai kategorijai noteiktajām prasībām</i>), vai ➢ cits sertificētas sēklas izcelsmes aplēcinājums. • viena vai vairāku ar rudzu populācijas šķirnēm apsētu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP • kārtējā gadā jābūt noslēgtam rudzu populācijas šķirņu piegādes līgumam ar maizes ražotāju vai graudu pārstrādātāju, kam noslēgts līgums ar maizes ražotāju • lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām
Papildu iesniedzamie dokumenti	<p>Papildus Ģeotelpiskajam iesniegumam līdz kārtējā gada 22. maijam lauksaimniekam LAD jāiesniedz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ dokumenti, kas aplēcina attiecīgo rudzu populācijas šķirņu sēklu izcelsmi ➢ rudzu populācijas šķirņu piegādes līgums. Ja lauksaimnieks noslēdzis rudzu populācijas šķirņu piegādes līgumu ar graudu pārstrādātāju, tad līgumā jābūt aplēcinājumam, ka graudu pārstrādātājam ir līgums ar maizes ražotāju.
Maksimālais daudzums	Maksimālais hektāru skaits, par kuriem lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt atbalstu, nepārsniedz hektāru skaitu, ko nosaka, dokumentos (<i>sēklu iesaiņojuma oficiālā etiķete, VAAD izsniegtais sēklu testēšanas pārskats vai aplēcinājums</i>) paredzēto daudzumu kilogramos dalot ar 40, kā arī nepārsniedz atbalstam pieteikto hektāru skaitu.

22.7. Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētu labības sēklu (SLS)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	mīkstie kvieši (<i>Triticum aestivum L.</i>), speltas kvieši (<i>Triticum spelta L.</i>), cietie kvieši (<i>Triticum turgidum L. subsp. durum (Desf.) van Slageren</i>), rudzi (<i>Secale cereale L.</i>), tritikāle (<i>Triticosecale Wittm</i>), mieži (<i>Hordeum vulgare L.</i>), sējas auzas (<i>Avena sativa L.</i>), kailgraudu auzas (<i>Avena nuda L.</i>) un griķi (<i>Fagopyrum esculentum Moench</i>)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • jāizpilda labības sēklaudzēšanas prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par labības sēklaudzēšanu, tostarp no lauku apskatei pieteiktajiem laukiem līdz nākamā gada 15. maijam jāiegūst PB, B un C kategorijas sēkla • viena vai vairāku ar labības sēklu apsētu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP • lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām
Maksimālais daudzums	Maksimālais hektāru skaits, par kuriem lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt SLS atbalstu, nepārsniedz pieteiktās platības hektāru skaitu, kuros iegūts TM MKN 22. pielikumā noteiktais attiecīgās sugas PB, B un C kategorijas sēklu daudzums vidēji no 1 ha.
Informācijas iesniegšana VAAD	Lauksaimnieks, piesakot labības sēklu platību VAAD lauku apskatei, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Ģeotelpiskajam iesniegumam

Ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla ir sertificēta citā ES dalībvalstī, lauksaimniekam līdz nākamā gada 15. aprīlim jāiesniedz LAD attiecīgās ES dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegts dokuments par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15. aprīlim sertificēto labības sēklu apjomu.

22.8. Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	sēklas kartupeļi (k.k. 821)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • attiecīgajā platībā jāiestāda pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas pirmās paaudzes sēklas kartupeļi • jāizpilda kartupeļu sēklaudzēšanas prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kartupeļu sēklaudzēšanu, tostarp no lauku apskatei pieteiktajiem laukiem līdz nākamā gada 15. maijam jāiegūst pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas sēklas • viena vai vairāku ar sēklas kartupeļu aizņemtu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP • lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām
Informācijas iesniegšana VAAD	Lauksaimnieks, piesakot sēklas kartupeļu platību VAAD lauku apskatei, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Ģeotelpiskajam iesniegumam.
Maksimālais daudzums	Maksimālais hektāru skaits, par kuriem lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt SSK atbalstu, nepārsniedz pieteiktās platības hektāru skaitu, kuros iegūtais pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas sēklu daudzums ir vismaz 10,3 t vidēji no hektāra vai attiecībā uz bioloģiskajām saimniecībām – vismaz 8 t vidēji no hektāra.

22.9. Saistītais ienākumu atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	<p>plāvas timotiņš, plāvas auzene, hibrīdā airene, daudzziedu viengadīgā airene, sarkanā auzene, ganību airene, niedru auzene, plāvas skarene, kamolzāle, auzeņairene, sarkanais āboliņš, baltais āboliņš, inkarnāta āboliņš, austrumu galega, lucerna, bastarda āboliņš, facēlija, ragainie vanagnadziņi, zirņi, vīķi, lauka pupas, lupīna (saldā jeb dzeltenā, baltā vai šaurlapu), velna auzas, sorgo, Sudānas zāle, sorgo hibrīdi, kas radušies, krustojot sorgo un Sudānas zāli, eļļas rutks vai esparsete</p>
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • jāizpilda stiebrzāļu un lopbarības augu sēklaudzēšanas prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lopbarības augu sēklaudzēšanu, tostarp no lauku apskatei pieteiktajiem laukiem līdz nākamā gada 15. maijam jāiegūst TM MKN 22. pielikuma noteiktajā daudzumā attiecīgās sugas PB, B un C kategorijas sēklu apjoms vidēji saimniecībā no 1 ha • viena vai vairāku attiecīgo stiebrzāļu un lopbarības augu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP • lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām.
Informācijas iesniegšana VAAD	Lauksaimnieks, piesakot stiebrzāļu un lopbarības augu platību VAAD lauku apskatei, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Ģeotelpiskajam iesniegumam
Maksimālais daudzums	Maksimālais hektāru skaits, par kuriem lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt SSA atbalstu, nepārsniedz pieteiktās platības hektāru skaitu, kuros iegūts TM MKN 22. pielikumā noteiktais attiecīgās sugas PB, B un C kategorijas sēklu daudzums vidēji no viena hektāra.

Ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla ir sertificēta citā ES dalībvalstī, lauksaimniekam līdz nākamā gada 15. aprīlim jāiesniedz LAD attiecīgās ES dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegts dokuments par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15. aprīlim sertificēto stiebrzāļu un lopbarības augu sēklu apjomu.

22.10. Saistītais ienākumu atbalsts par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)

Atbalsttiesīgie kultūraugi	vasaras rapsis (<i>Brassica napus subsp. napus f. annua</i>) vai vasaras ripsis (<i>Brassica rapa</i>)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • viena vai vairāku ar vasaras rapsi vai vasaras ripsi apsētu lauku kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha un tā ir atbalsttiesīga ISIP • lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu SA par platībām

23. LAUKU ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI

Lauku attīstības pasākumu veidi:

- 1) “Zaļās joslas” (**ZJ**)
- 2) “Vidi saudzējoša dārzkopība” (**VSD**)
- 3) “Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām” (**BAA**)
- 4) “Zālāju biotopu apsaimniekošana” (**BDUZ**)
- 5) “Bioloģiskā lauksaimniecība” (**BLA**)
- 6) “Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība” (**EMLA**)
- 7) *Natura 2000* maksājums mežiem (**NIM**)

23.1. Lauku attīstības pasākumu kopīgie nosacījumi

Apsaimniekošanas tiesības/ īpašumtiesības	Platībām jābūt atbalsta pretendenta īpašumā vai tiesiskajā valdījumā kārtējā gada 15. jūnijā. BAA var pieteikt arī cita lauksaimnieka apsaimniekošanā esošu platību, ja tas ir piekritis apputeksnēšanas pakalpojuma saņemšanai (skat. 27. nodaļu). EMLA var saņemt par attiecīgajiem dzīvniekiem (kas izteikti nosacītajās liellopu vienībās), kas ir atbalsta pretendenta ganāmpulkā.
Nosacījumu sistēma un Sociālo nosacījumu sistēma	Visiem atbalsta pretendentiem jāievēro NS un SNS prasības.
Vai platības obligāti jāpiesaka arī ISIP/MLS?	Lai saņemtu atbalstu Lauku attīstības pasākumos, platības nav obligāti jāpiesaka ISIP/MLS.
Vai jāatbilst aktīva lauksaimnieka kritērijiem?	Atbalsta pretendents var saņemt atbalstu Lauku attīstības pasākumos arī tad, ja neatbilst aktīva lauksaimnieka kritērijiem.
Mācības (neattiecas uz NIM)	Piesakoties ZJ, VSD, BAA, BDUZ, BLA vai EMLA , atbalsta pretendents (izņemot zinātnisko institūciju reģistrā iekļautu zinātnisko institūciju) vai tā pilnvarotajai personai līdz 2027. gada 31. oktobrim jāpabeidz kvalifikācijas celšanas kursi lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā. Kursu pabeigšanas apliecinājums ir nozares nevalstiskās organizācijas, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, Izglītības un zinātnes ministrijas izglītības iestāžu vai zinātnisko institūciju reģistrā iekļautas personas vai citas juridiskas personas, t.sk. valsts pārvaldes iestādes pēc 01.01.2023. izdots dokuments. Apliecinājumam jābūt personalizētam, kurā norādīts stundu skaits (vienas mācību stundas ilgums – 45 minūtes) un tēma atbilstoši noteiktajām jomām (skat. LAP MKN 1. pielikumā). Apliecinājums jāiesniedz LAD. Vienus un tos pašus kvalifikācijas celšanas kursus var attiecināt uz vairākiem atbalstu pasākumiem, ja atbilst apgūto stundu skaits un saturs.
Daudz gadu saistības (neattiecas uz NIM)	Atbalsta pretendents uzņemas 5 gadu saistības, sākot no pirmā maksājuma apstiprināšanas gada: <ul style="list-style-type: none"> • ZJ, VSD, BDUZ, BLA – par katru atbalstam pieteikto platības vienību atsevišķi • EMLA – vismaz par minimālo nosacīto liellopu vienību apjomu – 8 LielV • BAA – vismaz par minimālo bišu saimju daudzumu, t.i., konvencionālajās saimniecībās vismaz par 30 bišu saimēm un vismaz 15 ha, bioloģiskajās – vismaz par 20 bišu saimēm un vismaz 10 ha
Atbalsta pretendenta apņemšanās saistību periodā	Pretendējot ZJ, VSD, BAA, BDUZ, BLA vai EMLA , atbalsta pretendents visā saistību periodā apņemas: <ul style="list-style-type: none"> • ievērot atbalsta saņemšanas nosacījumus • katru gadu iesniegt Ģeotelpisko iesniegumu un pieteikties tajā atbalsta pasākumā, kurā ir uzņemtas saistības • nesamazināt ZJ, VSD, BDUZ, BLA saistību platību vai EMLA noteikto minimālo apjomu – 8 LielV, vai BAA noteikto minimālo ha un bišu saimju skaitu • nemainīt atbalstam pieteiktās platības (lauka) atrašanās vietu (izņemot – ZJ 4 m buferjoslas vietu var mainīt). VSD lauka atrašanās vietu var mainīt, ja tas nepieciešams augsekas vai augu maiņas nodrošināšanai.

23.2. Nosacījumi par platībām (lielumi, garumi)

Lauku attīstības pasākumiem atšķiras nosacījumi par minimālajām atbalsttiesīgajām platībām:

Pasākums	Nepieciešamā minimālā kopējā atbalsttiesīgā platība		Viena lauka minimālā platība/iezīmēšana
ZJ	ZJ4 – 0,1 ha	ZJ8 – 0,1 ha	Ģeotelpiskā iesnieguma kartē ZJ ir jāiezīmē gar aramzemes lauka malu kā līnija , nevis kā atsevišķs lauks!
	ar platumu 4 m – kopējais garums ir vismaz 250 m ¹	ar platumu 8 m – kopējais garums ir vismaz 125 m ¹	
VSD	1 ha		0,1 ha
BLA	1 ha		
BDUZ	0,3 ha		
BAA	15 ha konvencionālajās saimniecībās 10 ha bioloģiskajās saimniecībās		nav noteikta
NIM	0,1 ha		0,1 ha

¹ buferjoslas var sastāvēt no īsākiem posmiem, bet katrs vienlaidu posms ir vismaz 10 m garš

23.3. Vispārējie nosacījumi par saistībām

Saistību pielāgošana saistību periodā	Saistības var pielāgot (pieļaujama tikai atsevišķos neparedzētos gadījumos), aizstājot pieteikto platību ar citu atbalsttiesīgo platību, bet nesamazinot kopējo saistību platību. Šāda pielāgošana iespējama, piemēram, nomas līguma pirmstermiņa izbeigšanas vai zemes atsavināšanas gadījumos.
Saistību pārveidošana	Uzņemtās ZJ, VSD un EMLA saistības var pārveidot par BLA saistībām ar nosacījumu, ka visas saimniecības vienības (arī dzīvnieki) ir bioloģiski sertificētas. Uzņemtās BLA saistības var pārveidot par BDUZ saistībām, ja vien par attiecīgo lauku jau nav uzņemtas BDUZ saistības.
Saistību nodošana	Ir tiesības pilnībā vai daļēji nodot citai personai saimniecību, LIZ vai lauksaimniecības dzīvniekus (piemēram, iesniedzot iesniegumu, skat. LAD tīmekļvietnes sadaļā Atbalsta veidi/ Platību maksājumi/ Rokasgrāmatas un veidlapas) vienlaikus ar attiecīgajām saistībām, ievērojot, ka: <ul style="list-style-type: none"> • saistības ir nododamas katrā atbalsta pasākumā atsevišķi • ja saistību pārņēmējam nav uzņemtas saistības, sākas jauns saistību periods uz turpmākajiem 5 gadiem • ja saistību pārņēmējam ir uzņemtas saistības, tās turpinās līdz saistību pārņēmēja saistību perioda beigām EMLA saistību pārņemšana ir iespējama tikai situācijā, ja tiek iegādāti arī saistību nodevēja dzīvnieki. Saistību pārņēmējs turpina nodrošināt vismaz 8 LielV.
Saistību pārtraukšana	Situācijās, kad saistības nav iespējams turpināt BLA, VSD, BDUZ, ZJ: <ul style="list-style-type: none"> • lauzts nomas līgums – LAD jāiesniedz nomas līgums un tā uzteikums • saistību nodošana – saistību pārņēmējam platība ir jāpiesaka uz attiecīgo atbalsta veidu • pārdod zemi, beidzas nomas līgums u.c. situācijās – jaunais zemes apsaimniekotājs drīkst atteikties no saistību pārņemšanas Nedrīkst radīt maksīgus apstākļus, kad platību nodevējs un pārņēmējs, kas vēlas izbeigt saistības, ir viena un tā pati persona tikai dažādās juridiskās formās (ZS, IK, fiziska persona) <u>EMLA saistības</u> var pārtraukt, ja lauksaimniecības dzīvnieki gājuši bojā, ir neārstējami slimi vai likvidējami, pamatojoties uz veterinārārsta atzinumu. <u>BAA saistības</u> var pārtraukt bez atmaksas, ja atbalsta pretendents nenodrošina BAA noteikto minimālo bišu saimju skaitu, jo bites gājušas bojā klimatisko apstākļu, dabisko ienaidnieku, vai trešās personas rīcības dēļ. Kā arī tad, ja bites nav bioloģiski sertificētas situācijā, kad intensīvās lauksaimniecības lauki ir tuvāk par 3 km no novietnes vai pagaidu atrašanās vietas. <u>EMLA un BAA saistības</u> uzskata par pārtrauktām un iepriekš saņemtais atbalsts ir jāatmaksā, ja atbalsta saņēmējs bez objektīva iemesla ir likvidējis dzīvniekus vai nepiesakās atbalstam. <u>ZJ, VSD, BDUZ, BLA saistības</u> var pārtraukt pirms saistību perioda beigām, atmaksājot iepriekš saņemto atbalstu par pārtraukto saistību daļu.
Saistību platības izmaiņas	Saistības nedrīkst samazināt vairāk kā par 10 % pret aktuālo saistību platību. Ja samazinājums pārsniegs 10 %, iepriekš saņemtais atbalsts tiks atprasīts, izņemot gadījumus, kas attaisno saistību samazināšanu (piemēram, saistību nodošana, nomas līguma laušana u.c. gadījumi). Ja saistību platība palielinājums nepārsniedz 20 %, saistību periods nemainīsies. Ja saistību platības palielinājums pārsniedz 20 %, sāksies jauns 5 gadu saistību periods.

24. ZAĻĀS JOSLAS (ZJ)

Var pretendēt	Gan konvencionālās, gan bioloģiskās (t.sk. daļēji bioloģiskās) saimniecības.			
Teritorija	Zaļās joslas (buferjoslas) var ierīkot visā Latvijas teritorijā.			
Mērķteritorijas	<p>Paaugstināta likme ir buferjoslām, kas atrodas noteiktajās mērķteritorijās:</p> <ul style="list-style-type: none"> īpaši jutīgās teritorijas – Ādažu novads, Bauskas novads (izņemot Valles un Kurmenes pagastus), Dobeles novads, Jelgavas novads (izņemot Jelgavu), Ķekavas novads, Mārupes novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Siguldas novads (izņemot Lēdurgas pagastu) lauksaimniecības izkļiedētā piesārņojuma būtiski ietekmētie ūdens objekti, kas atrodas riska ūdens objektu sateces baseinu teritorijās, saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likumu. 			
Buferjoslu izmēri	<p style="text-align: center;">Buferjoslām ir divi platumi – 4 m un 8 m. Katra veida buferjoslu kopējai platībai jābūt vismaz 0,1 ha.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> buferjosla ir vismaz 4 m plata un tās kopējais garums ir vismaz 250 m </td> <td style="width: 10%; text-align: center; vertical-align: middle;">VAI</td> <td style="width: 40%; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> buferjosla ir vismaz 8 m plata un tās kopējais garums ir vismaz 125 m </td> </tr> </table> <p>Buferjoslas var sastāvēt no īsākiem posmiem, bet katrs vienlaidu posms ir vismaz 10 m garš!</p> <p>! Ja buferjoslu ierīko platāku, tad neatkarīgi no faktiski atstātā platuma kopējās buferjoslu platības aprēķinam izmanto noteikto minimālo platumu – 4 m vai attiecīgi 8 m!</p>	<ul style="list-style-type: none"> buferjosla ir vismaz 4 m plata un tās kopējais garums ir vismaz 250 m 	VAI	<ul style="list-style-type: none"> buferjosla ir vismaz 8 m plata un tās kopējais garums ir vismaz 125 m
<ul style="list-style-type: none"> buferjosla ir vismaz 4 m plata un tās kopējais garums ir vismaz 250 m 	VAI	<ul style="list-style-type: none"> buferjosla ir vismaz 8 m plata un tās kopējais garums ir vismaz 125 m 		
Kur var ierīkot buferjoslas?	<p>Visas buferjoslas neatkarīgi no platuma ierīko aramzemē!</p> <ul style="list-style-type: none"> 4 m platās buferjoslas ierīko gar aramzemes lauka malu, kas robežojas ar: <ul style="list-style-type: none"> tādu objektu ārpus lauku bloku kartes, kas nav aramzeme. Piemēram, ceļu, mežu, grāvi (kas nav ŪSIK) <p style="text-align: center;">VAI</p> <ul style="list-style-type: none"> cita lauksaimnieka lauku, starp kuriem robeža ir identificējama dabā. ZJ4 nevar ierīkot starp saviem laukiem! 8 m platās buferjoslas ierīko aramzemē gar ŪSIK un buferjoslai jāpiekļaujas pie vaļējās ūdenstilpnes, tostarp grāvja, krants. 			
Ko var audzēt buferjoslās?	<p>Buferjoslas segums ir atšķirīgs no augu seguma piegulošajā aramzemes laukā.</p> <p>Buferjoslās var būt:</p> <ul style="list-style-type: none"> dabīgā veģētācija (augi, kas iesējušies dabiski), kurā, sākot ar saistību ceturto gadu, nevar būt vējauzas un rudzusmilgas sēts augu maisījums no dažādām šādu augu sugām: stiebrzālēm, nektāraugiem, kā arī tādiem eļļas augiem kā kaņepes un saulespuķes sētas puķes (daudzgadīgu, divgadīgu vai viengadīgu zālaugu un lakstaugu sēklu maisījums) 			

Saistības	<p>Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents uzņemas šādas 5 gadu saistības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne vēlāk kā līdz kārtēja gada 25. jūnijam ierīkot buferjoslu (ja saistību uzņemšanās brīdī tā vēl nav ierīkota) un ik gadu to uzturēt apstiprināto saistību apjomā • buferjoslās nelietot augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļus • buferjoslās nepieļaut koku un krūmu atvašu (dzinumus), kas vecākas par vienu gadu, un vienlaidu kūlas veidošanos, ievērojot, ka: <ul style="list-style-type: none"> ➢ 4 m platajā buferjoslā apaugumu nopļauj vai sasmalcina ne biežāk kā 1 reizi līdz 15. septembrim, ja tā tiek apsaimniekota kārtējā sezonā vai biežāk, lai ierobežotu vējauzu un rudzusalgu, kā arī citu ekspansīvo un invazīvo sugu izplatību sējumos. Ja zaļo masu saglabā neskartu līdz nākamās sezonas 15. martam un buferjoslas atrašanās vietu nemaina, apaugumu nopļauj pilnā garumā un atstāj vai sasmalcina ➢ 8 m platajā buferjoslā zaļo masu nopļauj un novāc no lauka ne biežāk kā 1 reizi līdz 15. septembrim, ja tā tiek apsaimniekota kārtējā sezonā vai biežāk, lai ierobežotu vējauzu un rudzusalgu, kā arī citu ekspansīvo un invazīvo sugu izplatību sējumos. Ja zaļo masu saglabā neskartu līdz nākamās sezonas 15. martam, tad apaugumu nopļauj pilnā garumā un atstāj vai sasmalcina ➢ buferjoslu apsaimniekošanas nolūkā var ekstensīvi noganīt, nodrošinot, ka dzīvnieki netiek dzirdināti no tiešā tuvumā esošajām vaļējām ūdenstilpēm, lai saglabātu krasta veģetāciju un novērstu eroziju • apgūt 16 stundu kvalifikācijas celšanas kursus lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā līdz 31.10.2027. • ievērot nosacījumus par buferjoslu atrašanās vietas maiņu (skat. zemāk). 	
Buferjoslu vietas maiņas nosacījumi	<ul style="list-style-type: none"> • 4 m platās buferjoslas atrašanās vietu saistību periodā var mainīt. Tomēr vienas sezonas laikā buferjoslas atrašanās vieta jā saglabā vismaz līdz 15. septembrim. Izņēmums – ja nākamās sezonas kultūrauga sēšanai aramzeme ir jāapstrādā pirms kārtējā gada 15. septembra, tad pirms augsnes apstrādes jāveic buferjoslas fotofiksācija un tā jāuzrāda kontroles laikā pēc pieprasījuma. • 8 m platās buferjoslas atrašanās vietu visā saistību periodā nedrīkst mainīt! 	
Atbalsta veidu savienojamība	<p>Lauku, kuram ierīkota buferjosla un pieteikts ZJ atbalsts, vienlaicīgi var pieteikt VSD vai BLA, bet VSD vai BLA par buferjoslas aizņemto platību nepiešķir (detalizēti par atbalstu savienojamību skat. 3.9.nodaļā).</p> <p>Par īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošo platību, par kuru saņem BAA atbalstu, var vienlaicīgi saņemt arī maksājumu ZJ aktivitātē.</p>	
Likmes	mērķteritorijās:	par 4 m buferjoslu – 750 EUR/ha; par 8 m buferjoslu – 890 EUR/ha
	ārpus mērķteritorijām:	par 4 m buferjoslu – 675 EUR/ha; par 8 m buferjoslu – 742 EUR/ha
	Par platību, kas atrodas gan mērķteritorijā, gan daļēji ārpus tās, piešķir lielāko atbalsta likmi	

25. VIDI SAUDZĒJOŠĀ DĀRZKOPIĒBA (VSD)

Var pretendēt	Konvencionālās saimniecības		
Īstenošanas teritorija	Visa Latvijas teritorija. Mērķteritorija ir: <ul style="list-style-type: none"> īpaši jutīgās teritorijas – Ādažu novads, Bauskas novads (izņemot Valles un Kurmenes pagastus), Dobeles novads, Jelgavas novads (izņemot Jelgavu), Ķekavas novads, Mārupes novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Siguldas novads (izņemot Lēdurgas pagastu) lauksaimniecības izkliedētā piesārņojuma būtiski ietekmētie ūdens objekti, kas atrodas riska ūdens objektu sateces baseinu teritorijās, saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likumu no 2025. gada – kūdrāju, tostarp izstrādātu kūdras purvu, platības, kurās audzē tādus ilggadīgos augļus un ogas kā krūmmellenes (mellenes, zilenes), lielloģu dzērvenes, avenes vai kazenes. 		
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> kopējā pieteiktā platība atbilst atbalsttiesīgas LIZ kritērijiem (skat. 3.7. apakšnodaļu) un ir vismaz 1 ha, bet viena lauka platība ir vismaz 0,1 ha platība ir reģistrēta VAAD Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā ar atzīmi, ka ir ievērotas normatīvajos aktos par lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām un kontroles kārtību noteiktās lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas vispārīgās prasības (vidi saudzējošās metodes dārzkopībā). 		
Atbalsttiesīgie kultūraugi:	<ul style="list-style-type: none"> ābeles, bumbieres, saldie un skābie ķirši, plūmes, krūmmellenes, lielloģu dzērvenes pārējie ilggadīgie stādījumi ēdamu augļu un ogu ieguvei, kā arī augļu koki un ogulāju stādi (kokaugi stādaudzētavas LIZ) dārzeni vai kartupeļi 		
Saistības	Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents uzņemas 5 gadu saistības: <ul style="list-style-type: none"> ierīkot un ik gadu uzturēt atbalsttiesīgo platību, izmantojot vidi saudzējošās dārzkopības metodes izpildīt integrētās augu aizsardzības vispārīgās prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām un kontroles kārtību apgūt 40 stundu kvalifikācijas celšanas kursus lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā līdz 31.10.2027. nemainīt lauka atrašanās vietu, izņemot, ja tas nepieciešams augsekas nodrošināšanai. 		
Likmes	mērķteritorijās	ārpus mērķteritorijām	atbalsttiesīgie kultūraugi
	401 EUR/ha	364 EUR/ha	par ābeļu, bumbieru, saldo un skābo ķiršu, plūmju, melleņu (krūmmelleņu, zīleņu) vai lielloģu dzērveņu platību
	264 EUR/ha	240 EUR/ha	par pārējo tādu augļu koku, ogulāju un ilggadīgo stādījumu platību, no kuriem iegūst ēdamus augļus, kā arī augļu koku un ogulāju stādu audzēšanai izmantoto platību (kokaugi stādaudzētavas LIZ)
	115 EUR/ha	105 EUR/ha	par kartupeļu, ziedkāpostu, kāpostu (izņemot lopbarības kāpostu, lopbarības bietes un cukurbietes), gurķu, sīpolu, ķiploku, burkānu, galda biešu vai citu dārzena platību
Par platību, kas atrodas mērķteritorijā un daļēji ārpus tās, piešķir lielāko atbalsta likmi.			

26. PAAUGSTINĀTU LABTURĪBAS PRASĪBU UN EMISIJU MAZINOŠĀ LOPKOPĪBA (EMLA)

Var pretendēt	Konvencionālās saimniecības
Darbības (viena vai vairākas)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Barošana un turēšana piena vai gaļas liellopiem, kas vecāki par 6 mēnešiem un tiek turēti novietnē visu gadu vai tikai ziemas periodā, vai gaļas liellopiem, kas vecāki par 6 mēnešiem un tiek turēti tikai āra apstākļos visu gadu. 2. Pagarināta ganīšana piena liellopiem, kas vecāki par 6 mēnešiem, kombinācijā ar 1. darbības (barošana un turēšana) prasībām. 3. Jaunlopu turēšana (līdz 6 mēnešu vecumam), kas dzimuši piena liellopu saimniecībā. <p>Darbības var mainīt katru gadu, izpildot saistības par saimniecību kopumā (vismaz 8 LielV)</p>
Atbalsttiesīgi dzīvnieki	<ul style="list-style-type: none"> • piena vai gaļas liellopi (pēc to izmantošanas veida): <ul style="list-style-type: none"> ➢ visi viena ganāmpulka dzīvnieki 1. un 3. darbībā ➢ visi vienas novietnes dzīvnieki 2. darbībā, attiecīgo informāciju norādot LAD EPS. • 1. darbības īstenošanai, piesakot gaļas liellopus, prasības jāievēro gan dzīvniekiem, kuri tiek turēti āra apstākļos visu gadu, gan dzīvniekiem, kuri tiek turēti novietnē visu gadu vai ziemas periodā. • nav iekļauti bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā. • reģistrēti un apzīmēti saskaņā ar normatīvajiem aktiem.
Kopīgās saistības pasākumam visā saimniecībā	<p>Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents uzņemas 5 gadu saistības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • katru gadu nodrošināt vismaz 8 nosacītās LielV (vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās no 15.05. līdz 15.09.) • nodrošināt, ka dati par dzīvniekiem lietotajām antimikrobiālos līdzekļus saturošām zālēm, tiek glabāti atbilstoši veterināro zāļu apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, ko pēc pieprasījuma uzrāda PVD • LAD lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrā uzkrāt informāciju par: <ul style="list-style-type: none"> ➢ novietnē izmantoto dzīvnieku turēšanas veidu un kūtsmēsļu uzglabāšanas veidu ➢ slaucamo govju piena pārraudzību • apgūt 40 stundu kvalifikācijas celšanas kursus lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā līdz 31.10.2027.
Saistības 1. darbībā	<p><u>Ja dzīvnieki tiek turēti novietnē visu gadu vai ziemas periodā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jānodrošina ganāmpulka ēdināšana, ievērojot dzīvnieku fizioloģiskās vajadzības un rupjās lopbarības laboratorisko analīžu rezultātus – analīzēs jābūt noteiktai sausnai, kopproteīnam, kokšķiedrai un sagremojamībai • jā sastāda barības deva ar šādiem rādītājiem: <ul style="list-style-type: none"> ➢ slaucamajām govīm – barības devas sagremojamība ir vismaz 67 % vai tauku procents barības devā pārsniedz 3,5 ➢ gaļas liellopiem – barības devas sagremojamība ir vismaz 65 % vai tauku procents barības devā nepārsniedz 7. • dzīvniekiem novietnē jānodrošina nepārtraukta ūdens padeve • dzīvniekiem novietnē jānodrošina tīras, sausas un pakaisītas guļvietas, ja vien netiek izmantoti matračī • kūtsmēsli jāizvāc no novietnes vismaz 2 reizes dienā, izņemot teļu un jaunlopu novietnē, ja tos tur sprostos vai boksos un nodrošina sausus pakaišus. Dziļo pakaišu novietnē dzīvniekiem jānodrošina sausi pakaiši un kūtsmēsļu izvešanai jānotiek savlaicīgi atkarībā no saimniecībā izmantotās tehnoloģijas un citiem parametriem. Pakaišu daudzuma samazināšanai jāizmanto biokompostētājs • novietnē uz katriem 25 – 100 pieaugušiem dzīvniekiem jāiekārto atsevišķa (tostarp mobila) norobežota vieta vai bokss slimiem vai aprūpējamiem dzīvniekiem, t.sk. dzīvniekiem pirms vai pēc dzemdībām.

Saistības 1. darbībā	<p>Ja dzīvnieki (gaļas liellopi) tiek turēti āra apstākļos visu gadu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ziemas periodā jānodrošina ganāmpulka ēdināšana, ņemot vērā dzīvnieku fizioloģiskās vajadzības • jāsastāda barības deva, pamatojoties uz rupjās lopbarības laboratoriski noteiktajiem rādītājiem • barības devas sagremojamībai gaļas liellopiem jābūt vismaz 65 % vai tauku procents barības devā nepārsniedz 7 • jāierīko nojumes ar sienām, lai pasargātu dzīvniekus no nelabvēlīgiem laikapstākļiem, un tajā vienlaikus jāpietiek vietas visiem dzīvniekiem arī tad, kad tie ir apgūlušies • dzīvnieki jānodrošina ar dzeramo ūdeni, tos dzirdinot no dzirdnes • nojumē dzīvniekiem jānodrošina sausi pakaiši, kā arī pakaišu daudzuma samazināšanai jāizmanto biokompostētājs.
Saistības 2. darbībā	<ul style="list-style-type: none"> • atbalstam pieteiktajā novietnē jānodrošina 1. darbības prasības un ganīšanas sezonā dzīvniekiem jāpiemēro pagarināta ganīšanas sezona vismaz 160 dienas: <ul style="list-style-type: none"> ➢ LAD EPS, aizpildot Ģeotelpisko iesniegumu, jāiesniedz plānotais ganību apsaimniekošanas kalendārs, kurā jānorāda novietnes numuri un ganīšanas datumi.
Saistības 3. darbībā	<ul style="list-style-type: none"> • dzīvnieku guļvietas blīvi jāizklāj ar tīriem un sausiem pakaišiem, ievērojot pakaišu veidu un to mitruma uzsūkšanas spēju • dzīvnieku izēdināšanai ar pienu vai piena aizvietotāju jāizmanto speciāli šim mērķim paredzētus knupīšus vismaz pirmās astoņas dzīves nedēļas pēc kārtas • dzīvniekiem, kas ir vecāki par vienu nedēļu, jānodrošina pastāvīgi pieejams barības maisījums, kas paredzēts teļu ēdināšanai kā papildbarība.
Lopbarības analīzes un barības devas	<ul style="list-style-type: none"> • 1. un 2. darbībā ne vēlāk kā līdz kārtēja gada 31. decembrim LAD jāiesniedz vienas rupjās lopbarības veida analīzes un attiecīgā ganāmpulka barības devu plāni (piena un gaļas liellopiem – katram savu), norādot tā sagatavošanas datumu, kā arī attiecīgo barības devu sagremojamības procentu vai tauku procentu • kārtējā gadā jāsaprot jauns barības devu plāns, ja mainās barības bāze, pirms tam nosakot barības vielu analīzes (arī gadījumos, ja barības komponenti nemainās, bet tiek atvērta jauna skābsiena vai skābbarības bedre) • pēc LAD pieprasījuma elektroniski jāiesniedz visi barības devu plāni un analīzes.
Fotodokumentācija	<ul style="list-style-type: none"> • piesakoties EMLA atbalstam pirmo reizi, LAD EPS jāiesniedz fotodokumentācija: <ul style="list-style-type: none"> ➢ 1. darbībā piena un gaļas liellopiem, ja dzīvnieki tiek turēti novietnē visu gadu vai ziemas periodā, par – dzīvnieku guļvietām, kūtsmēsļu izvākšanu un pakaišu nodrošināšanu, boksiem vai atsevišķi norobežotajām vietām ➢ 1. darbībā gaļas liellopiem, ja tiek turēti āra apstākļos visu gadu, par – nojumēm, dzirdnēm, pakaišu nodrošināšanu ➢ 3. darbībā par – guļvietām un pakaišiem, knupīšu esamību, pieejamiem barības maisījumiem • turpmākajos saistību gados attiecīgā fotodokumentācija jāiesniedz ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc LAD pieprasījuma saņemšanas
Atbalsta apmērs par vienu nosacīto liellopu vienību	<p>52 EUR – par piena liellopu barošanu un turēšanu (1. darbība) 43 EUR – par gaļas liellopu barošanu un turēšanu (1. darbība) 90 EUR – par piena liellopu pagarināto ganīšanu, barošanu un turēšanu (2. + 1. darbība) 28 EUR – par jaunlopu turēšanu (3. darbība)</p> <p>Ja atbalsta pretendents ir pieteicies gan uz 1., gan uz 2. darbību, vienu un to pašu piena liellopu iekļauj tajā nosacīto liellopu vienību aprēķināšanas grupā, par kuru tiek piešķirts atbalsts 2. darbībā.</p>

27. BIŠKOPIBAS VIENĪBU APSAIMNIEKOŠANA APPUTEKSNĒŠANAS VAJADZĪBĀM (BAA)

Atbalsta pretendents	Bioloģiskie biškopji	Konvencionālie biškopji
Nosacījumi ¹ vienība, kas aptver vienu medusbišu saimi	<ul style="list-style-type: none"> • kopējā atbalstam pieteiktā platība ir vismaz 10 ha • ne mazāk par 20 bioloģiski sertificētiem bišu stropiem¹ ganību sezonā (ir saņemts biškopības jomā izdots atbilstošs sertifikāts par bioloģiskā vai pārejas perioda produktu) 	<ul style="list-style-type: none"> • kopējā atbalstam pieteiktā platība ir vismaz 15 ha • ne mazāk par 30 bišu stropiem¹ ganību sezonā, ja bites NAV bioloģiski sertificētas
Ja bioloģiskais sertifikāts netiek iegūts vai tiek zaudēts	Ja sertifikāts kādā no saistību gadiem netiek iegūts vai tiek zaudēts, tad: <ul style="list-style-type: none"> ➤ saistības pārtrauc (neatmaksājot iepriekš saņemto atbalstu), vai ➤ ja nodrošina atbilstību konvencionālajai biškopībai (vismaz 30 bišu saimes un 15 ha) saistības turpina un kārtējā saistību gadā saņem atbalstu kā par konvencionālajām bitēm 	neattiecas
Kopīgie nosacījumi platībai	<ul style="list-style-type: none"> • BAA atbalsttiesīgā platība – atbalstu piešķir par platību, kas iekļauta lauku bloku kartē vai platību, kur tiek veikta bišu ganīšana, sniedzot apputeksnēšanas ekosistēmas pakalpojumu (piemēram, lauku blokā neiekļauta neapsaimniekota lauksaimniecības zeme, krūmājs vai meža zeme) un tās maksimālais attālums no pastāvīgās bišu novietnes vai pagaidu atrašanās vietas (ceļojošā dravniecība) ir 3 km • BAA var saņemt arī par cita lauksaimnieka apsaimniekošanā esošu zemi, ja tas ir piekritis apputeksnēšanas pakalpojuma saņemšanai. Šajā gadījumā BAA var saņemt ne vairāk kā viens biškopis, kuram piekrišanas apliecinājums jāiesniedz LAD 30 dienu laikā pēc LAD pieprasījuma saņemšanas dienas. Mutiska saskaņojuma gadījumā pēc LAD pieprasījuma jāiesniedz zemes apsaimniekotāja rakstisks apliecinājums. Tomēr piekrišanas apliecinājumu nevajag, ja atbalsta pretendents apputeksnēšanas pakalpojumu sniedz valsts vai pašvaldības īpašumā esošā platībā • Cita lauksaimnieka apsaimniekoto un īpašumā vai valdījumā esošo platību biškopis var pieteikt tikai BAA, bet uz pārējiem atbalstiem platību piesaka pats zemes apsaimniekotājs 	
Kadastru deklarēšana	<ul style="list-style-type: none"> • Kadastrus, kas ir cita lauksaimnieka apsaimniekošanā vai savus kadastrus, kuros ir ārpusbloka platības, katru gadu ir jādeklarē EPS BAA sadaļā 	
Ganību sezona	15.05.2026. – 15.09.2026.	
Saistības	Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents uzņemas šādas 5 gadu saistības: <ul style="list-style-type: none"> • ganību sezonā nodrošināt apputeksnēšanas pakalpojumu – 2 bišu stropus uz vienu atbalsttiesīgo ha • reģistrēt bišu stropus un aktualizēt informāciju atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību • EPS norādīt informāciju par ceļojošās dravniecības īstenošanu (pagaidu pārvietošanu) ganību sezonā, ja tas nepieciešams atbalsta saņemšanai (t.i., ja pietrūkst ha ap pamatnovietni) ievērojot, ka minimālais pagaidu pārvietoto stropu skaits ir 2 • apgūt 40 stundu kvalifikācijas celšanas kursus lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā līdz 31.10.2027. 	
Informācijas aktualizēšana	<ul style="list-style-type: none"> • LAD lauksaimniecības dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrā kārtējā gadā jāiesniedz dati par bišu saimju skaitu katrā novietnē uz 01.05. un 01.11. • Ja pēc paziņotā atskaites datuma ir izmaiņas bišu saimju skaitā ganāmpulkā (kādā no novietnēm, vai reģistrēta jauna novietne), tad, norādot jaunu atskaites datumu, ir obligāti jāaktualizē vēlreiz bišu saimju skaits visās novietnēs. Bišu saimju skaita izmaiņas LAD jāpaziņo 7 dienu laikā pēc notikuma 	
Atbalsta likme	80 EUR/ha	35 EUR/ha

BAA var apvienot ar šādiem Lauku attīstības pasākumiem: ZJ, VSD, BDUZ, BLA un NIM.

28. BIŠU GANĪŠANAS PIEMĒRI

1. Klientam ir viena patstāvīgā novietne

Visas bišu saimes ir vienā patstāvīgajā novietnē – atbalstu saņem par tiem saviem ha (lauku blokā un/vai ārpus lauka bloka) vai ar saskaņojumu cita lauksaimnieka ha (lauku blokā un/vai ārpus lauka bloka), kas ir apļa iekšpusē un nodrošina blīvumu.

Piemērs 1:

- novietnē ir 80 bišu stropi;
- klientam “apļa” iekšpusē ir savi 50 ha, kas deklarēti ISIP vai atrodas ārpus lauka bloka;
- BAA saņems par 40 ha, par 10 ha nesaņems, jo nepietiek bites.



Piemērs 2:

- novietnē ir 80 bišu stropi;
- klientam “apļa” iekšpusē ir savi 20 ha, kas deklarēti ISIP vai atrodas ārpus lauka bloka;
- lai saņemtu pilnu bišu atbalstu, klientam pietrūkst vēl 20 ha – ir nepieciešams saskaņojums no apļa iekšpusē esošajiem kaimiņiem par 20 ha izmantošanu apputeksnēšanai un BAA saņemšanai.

2. Klientam ir vairākas pastāvīgās novietnes

Bišu saimes ir vairākās pastāvīgajās novietnēs – katrai novietnei ir savas x; y koordinātes, pēc kurām izveido konkrētās novietnes “apli”.



Piemērs:

Klientam ir divas pastāvīgās novietnes.

- Sarkanā apļa novietnē ir 50 bišu stropi
- Violetā apļa novietnē ir 6 bišu stropi

Lai saņemtu atbalstu pilnā apmērā, vajag 28 ha.

- Sarkanā apļa novietnē klientam ir pieejami tikai 5 ha
- Violetā apļa novietnē klientam ir pieejami 30 ha

Kopējais ha skaits ir pietiekams visiem 56 stropiem, bet uz sarkanajā aplī esošajiem 50 stropiem vajag 25 ha, savukārt uz violetajā aplī esošajiem 6 stropiem vajag 3 ha.

Nevar kompensēt viena apļa ha par labu citam aplim. Šajā gadījumā var izmantot ceļojošo dravniecību, bišu saimes pārvietojot uz to apli, kur pieejami vairāk ha, vai pārvietot bites uz to pastāvīgo novietni, kur pieejami vairāk ha. Visas izmaiņas jāziņo LAD.

Lai saņemtu BAA, lauksaimniekam bites nav jātur visu ganību periodu šajās novietnēs. Ja ar “apļu” iekšienē esošajiem ha pietiek, lai saņemtu atbalstu, tad biteniekas vasaras laikā var nodarboties arī ar ceļojošo dravniecību un par šiem ha, uz kuriem bites tiek aizvestas, LAD nav jāinformē.

29. ZĀLĀJU BIOTOPU APSAIMNIEKOŠANA (BDUZ)

Var pretendēt	Par ilggadīgo zālāju platībām, kurās ir noteikts ES nozīmes zālāju biotops vai putnu dzīvotne (1. – 6. zālāju klase) vai citi ekoloģiski nozīmīgi zālāji īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (0. zālāju klase)
Atbilstības kritēriji	<ul style="list-style-type: none"> • Viena lauka platība ir vismaz 0,1 ha, kopējā atbalsta platība ir vismaz 0,3 ha, visa platība ir kartogrāfiski identificēta lauku bloku kartē pēc situācijas 31.12.2025., izmantojot DAP Dabas datu pārvaldības sistēmas datus • ES nozīmes zālāju biotops un putnu dzīvotne zālajos ietilpst kādā no BDUZ klasēm (skat. 29.1. tabulu)
Ganību sezona	15.05.2026. – 15.09.2026.
Saistības	<p>Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents uzņemas šādas 5 gadu saistības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nodarboties ar lauksaimniecisko darbību, īstenojot kādu no šīm darbībām: <ul style="list-style-type: none"> ➢ ekstensīvi noganīt platību līdz kārtējā gada 15. septembrim vai līdz nākamā gada 1. aprīlim, ja dzīvniekiem ir pagarinātā vai vissezonas ganīšana (izmanto vienīgi savā ganāmpulkā esošos dzīvniekus) un par to ir sniegta informācija LAD EPS vai ➢ vismaz 1 reizi sezonā nopļaut platību (nopļauto sienu savāc) • saskaņā ar individuālo apsaimniekošanas plānu, ko saskaņojis DAP ievērot atkāpes no zālāju biotopu apsaimniekošanas prasībām saistībā ar noteikto dzīvnieku blīvumu noganīšanai, pļavu mēslošanas nosacījumiem, kā arī nodrošināt zālāja atpūtināšanu vairāk nekā vienu reizi (ne agrāk kā otrajā gadā) piecu gadu laikā, to nepļaujot un neganot, tāpat nodrošināt ciņu saglabāšanas intensitāti, kā arī veikt citas zālāju biotopu kvalitāti uzlabojošas darbības • pēc vajadzības vienu reizi saistību periodā (ne agrāk kā otrajā gadā) zālāju atpūtinā (nepļauj un negana). Atbalsta pretendents pirms šī pasākuma uzsākšanas jāinformē par to LAD! • pēc vajadzības uzlabot augu sugu sastāvu, izmantojot dabiska zālāja sēklas vai dabiska zālāja sēklu saturošu materiālu, kas iegūts Latvijā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lopbarības augu sēklu maisījumiem, kas paredzēti dabiskās vides saglabāšanai. Nav atļauta komerciālo šķirņu stiebrzāļu un tauriņziežu piesēja • pēc vajadzības uzlabot zālāju kopšanas apstākļus, tos noecējot ar ganību ecēsām, izcirst krūmus, frēzēt kokaugu saknes, celmus un ciņus, izlīdzināt kurmju un mežacūku rakumus un uzecēt vai citādi uzirdināt augsnes virskārtu, lai aerētu augsni vai piesētu dabisku zālāju sēklas, kā arī atjaunot zālāju, kad saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ekspluatācijas aizsargjoslā ir īstenoti tās izveidošanas mērķim atbilstoši pasākumi • nelietot platībā augu aizsardzības līdzekļus un sintētiskos mēslošanas līdzekļus, tostarp, papildus nemēslojot ganības, kā arī papildus nemēslojot pļavas ar digestātu, šķidrmēsliem vai vircu • apgūt 16 stundu kvalifikācijas celšanas kursus līdz 31.10.2027. (apliecinājuma vai tml. dokuments izdots pēc 01.01.2023.) • saistības tiek uzņemtas un uzturētas par katru atbalstam pieteikto lauku atsevišķi • visā saistību periodā nevar mainīt lauka atrašanās vietu.
Ganīšanas nosacījumi	<ul style="list-style-type: none"> • BDUZ zālāju ekstensīvi gana ar ganību dzīvniekiem – zālēdājiem <ul style="list-style-type: none"> ➢ dzīvnieku blīvums nepārsniedz 0,9 LielV uz 1 ha vidēji ganību sezonā (dzīvnieku blīvuma aprēķins ir norādīts 32. nodaļā) ➢ nepietiekami noganītās platības ir jānopļauj <p>Dzīvnieki ir reģistrēti un apzīmēti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja BDUZ tiek ganīts ar savā īpašumā esošajiem ganību dzīvniekiem, nodrošinot blīvumu 0,3 LielV/ha, tad papildus ir iespējams saņemt 30 EUR/ha. Lai saņemtu BDUZ ganīšanas maksājumu, EPS Ģeotelpiskajā iesniegumā attiecīgajam BDUZ laukam jāatzīmē ganīšanas aktivitāte
Pļaušanas nosacījumi	<ul style="list-style-type: none"> • vismaz 1 reizi sezonā nopļauj platību, nopļauto sienu savāc: <ul style="list-style-type: none"> ➢ 0. – 4. BDUZ klasēm līdz 15.09.2026. ➢ 5. un 6. BDUZ klasēm periodā no 01.07.2026. līdz 15.09.2026. ➢ pēc nopļaušanas un novākšanas atālu var noganīt.

Atkāpe no pļaušanas un ganīšanas nosacījumiem	Lai veicinātu bioloģisko daudzveidību, BDUZ platībā pieļaujams saglabāt līdz 0,1 ha lielu nenopļautu vai nenogānītu zālāju laukumu (nepieklaujas pie lauka malas) uz vienu BDUZ atbilstošu ilggadīgo zālāju hektāru, kurā nav vienlaidu kūlas slāņa un koku un krūmu atvašu. Ilggadīgā zālāja platības var ietvert agromežsaimniecības sistēmu elementus, kas noteikti atbilstoši TM MKN.
BDUZ klašu pārklājumi	<ul style="list-style-type: none"> ja 5. vai 6. klases BDUZ slānis pārklājas ar 0. – 4. klases BDUZ slāni, atbalsta pretendents saņem abas likmes par ha, kas pārklājas (izpildot pļaušanas nosacījumus, kas noteikti 5. un 6. klasei) ja 5. klases platība pārklājas ar 6. klases platību, par abu platību savstarpējā pārklājuma aizņemto platību izmaksā lielāko atbalstu BDUZ (izņemot 4. klasi) lauku vienlaicīgi var pieteikt arī BLA. Savukārt par BDUZ 4. klases lauku vienlaicīgi var saņemt NIM un BAA

29.1. tabula. BDUZ klases un atbalsta likmes:

EUR/ ha	BDUZ klases
90	0. klase - citi ekoloģiski nozīmīgi zālāji (BDUZ0)
140	1. klase – zālāji auglīgās augsnēs (BDUZ1)
180	2. klase – zālāji mēreni auglīgās augsnēs (BDUZ2)
250	3. klase – zālāji nabadzīgās augsnēs (BDUZ3)
400	4. klase – ārpus lauksaimniecības platības esošie zālāju biotopi (tostarp biotopi, kas tiek atjaunoti, un agromežsaimniecības platības, kas nevar pastāvēt bez lauksaimnieciskās darbības īstenošanas) (BDUZ4)
130	5. klase – putnu dzīvotnes zālājos (BDUZ5)
150	6. klase – ķikuta dzīvotnes zālājos (BDUZ6)
30	Atbalsta likme par zālāju noganīšanu ar sava ganāmpulka dzīvniekiem, ja vidējais dzīvnieku blīvums ganību sezonā savā ganāmpulkā ir vismaz 0,3 LielV/ha (BDUZ_G) un laukam Ģeotelpiskajā iesniegumā ir deklarēta ganīšanas aktivitāte

BDUZ zālāju klases LAD kartē <https://karte.lad.gov.lv/>



30. BIOĻĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA (BLA)

Lai pretendētu BLA, lauksaimniekam jāreģistrējas vienā no trim bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām:

- SIA "Sertifikācijas un testēšanas centrs" Bioloģiskās lauksaimniecības sektors
- biedrības "Vides kvalitāte" sertifikācijas institūcija "Vides kvalitāte"
- SIA "Sertifikācijas centrs" Bioloģiskās lauksaimniecības nodaļa

Atbalsta pretendents	saimniecība pilnībā vai daļēji ietverta Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā (ja daļēji, tad nodrošinot skaidru nošķirtību šķirņu līmenī starp saimniekošanas sistēmām)
Atbilstības kritēriji platībai	<ul style="list-style-type: none"> • viena lauka minimālā platība ir 0,1 ha, bet kopējā atbalsta minimālā platība ir vismaz 1 ha • BLA atbalstam pieteiktā platība ir iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā • atbalstu par ilggadīgo zālāju (k.k. 710) un aramzemē sēto zālāju (k.k. 720) platību var saņemt, ja savā ganāmpulkā ganību sezonā nodrošina vidējo <u>bioloģiski sertificēto dzīvnieku</u> blīvumu vismaz 0,3 LielV/ha (t.sk. bites). Dzīvniekiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību. Dzīvnieku blīvumu nosaka pēc LAD Lauksaimniecības dzīvnieku reģistra datiem • dzīvnieku vidējo blīvumu neattiecinā uz: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ilggadīgajiem zālājiem, ko izmanto savvaļas ārstniecības augu ievākšanai (līdz 20 ha) ➤ BDUZ 0. – 6. klašu zālājiem, ja lauksaimnieks ir pieteicis arī BDUZ • platību nopļauj vai nogana, bet nepietiekami noganītās platības ir jāappļauj līdz 15.09.2026.
Ganību sezona	15.05.2026. – 15.09.2026.
Saistības	<p>Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents uzņemas šādas 5 gadu saistības:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ievērot bioloģiskās saimniekošanas prasības attiecībā uz kopējo apstiprināto saistību platību • nemainīt lauka atrašanās vietu • apgūt kvalifikācijas celšanas kursu lauksaimniecībā un pārtikas produktu ražošanā: <ul style="list-style-type: none"> ➤ 40 stundu apjomā, ja atbalsta pretendents bija uzņēmies BLA saistības 2014. – 2020.gada ietvaros vai ➤ 40 stundu apjomā, ja atbalsta pretendents pirms 2023.gada 1.janvāra apmeklējis vismaz 160 stundu ilgu apmācības kursu par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm vai ➤ 160 stundas pārējos gadījumos. <p>Apliecinājums par kursiem jāiesniedz līdz 31.10.2027.</p>
Kaņepju platības	BLA piešķir par kaņepju platībām, ja tiek izpildītas papildu prasības par kaņepju platību (skat. 3.6. apakšnodaļu)
Nektāraugu platības	BLA var saņemt, ja aramzemē tīrsējā vai maisījumos audzē amoliņu, esparseti, facēlijū, ežziedi, biškrēsliņus, pūķgalvi, daglīti, dedestiņu, kaķumētru vai melisu
Garšaugu un ārstniecības augu platības	BLA var saņemt, ja aramzemē audzē kumelītes, kliņģerītes, cigoriņu, piparmētru, pupumētru, vērmeles, lofantu, naktssveci, deviņvīru spēku, ābolmētras, citronmelisu, topinambūrus, tauksaknes, ehināciju, ārstniecības lupstāju, dižzirdzeni, raspodīņu, sirds māteri, ārstniecības gurķeni, fenheli, baziliku, timiānu, estragonu, sierāboliņu, anīsu, majorānu, raudeni, salviju vai izopu
Papuve	BLA par papuvi piešķir par to platības daļu, kas nepārsniedz 25 % no kopējās aramzemes platības

Lopkopības atbalsta saņemšana	Lopkopības atbalsta saņemšanai par ilggadīgo zālāju (k.k. 710) un aramzemē sēto zālāju (k.k. 720) platību ganību sezonā ganāmpulkā (saimniecībā) nodrošina bioloģiski sertificētu slaucamo piena liellopu, kazu vai aitu (pēc to izmantošanas veida), vai citu dzīvnieku (izņemot bišu, zirgu un briežu dzimtas dzīvnieku) vidējo blīvumu vismaz 1,0 LielV/ha. Dzīvnieki ir reģistrēti un apzīmēti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību
Ierobežojumi BLA un ZJ atbalstu savienojamībā	Gar BLA pieteiktās aramzemes laukiem var veidot un pieteikt buferjoslas (ZJ), par kuru aizņemto platību uzņemas saistības un saņem atbalstu par ZJ. Par šo buferjoslu daļu BLA nemaksā
BLA un BDUZ savienojamība	Par BLA lauku vienlaicīgi var saņemt arī BDUZ (izņemot par 4. klasi). Ja BLA pieteiktā platība atrodas BDUZ teritorijā (skat. 29. nodaļu), jāievēro BDUZ saimniekošanas prasības, arī tad, ja tā nav pieteikta BDUZ
Lauksaimniecības ieņēmumi	Saimniecībā jānodrošina lauksaimnieciskie ieņēmumi – vismaz 200 EUR/ha saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtību. Norādītajos normatīvajos aktos sīkāk skatīt arī par atkāpēm saistībā ar prasību par ieņēmumiem. <u>Atbalsta samazinājums:</u> Ja minimālie ieņēmumi nav nodrošināti, piemēro atbalsta samazinājumu 1 % apmērā

Atbalsta likmes:

EUR/ha	Augkopība
103	par labības, eļļas augu, lopbarības sakņaugu un nektāraugu (tostarp sinepju, mārdadžu, ķimeņu, sējas koriandru), tīrsējas stiebrzāļu (sēklas ieguvei) aizņemtu platību, kā arī tāda platību, kurā tiek audzēti dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā vai vairāki kultūraugi audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,1 ha (BLA1)
83	par tauriņziežu, tostarp pākšaugu, zālāju platības ar tauriņziežiem > 50 %, kā arī citu kultūraugu platību ar tauriņziežu pasēju >50 % platību (BLA2)
518	par dārzeņu (tostarp garšaugu un ārstniecības augu), kartupeļu, augļu un ogu dārzu platību (BLA3)
46	par zālāju platību un papuvi, tostarp platību, kurā iesēti zaļmēslojuma augi augsnes ielabošanai (BLA4)
14	par bioloģiski sertificētu un uz atbalstu pieteiktu LIZ, kas apsaimniekota atbilstoši prasībām (neietver prasības par dzīvnieku blīvumu un papuvju proporciju) (BLA7) Skaidrojums: BLA atbalsta likme 14 EUR/ha apmērā ir paredzēta, lai daļēji kompensētu ikgadējās kontroles izmaksas par saimniecības sertifikāciju un iekļaušanu bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā
EUR/ha	Lopkopība
190	par zālāju platību, kurā nodrošināta vismaz 1 LielV/ha ar bioloģiski sertificētiem slaucamiem piena liellopiem, aitām un kazām (BLA5)
64	par zālāju platību, kurā nodrošināta vismaz 1 LielV/ha ar citiem bioloģiski sertificētiem dzīvniekiem (izņemot bites, zirgus un briežu dzimtas dzīvniekus) (BLA6)

31. NATURA 2000 MAKSĀJUMS MEŽIEM (NIM)

Atbalsta pretendents	meža zemes (izņemot pašvaldībai vai valstij piederošu vai piekritīgu meža zemes platību) īpašnieks vai lietotājs, vai to kooperatīvs vai apvienība ✓ ja atbalstam pieteiktais meža zemes īpašums pieder vairākiem īpašniekiem, visi kopīpašnieki, savstarpēji vienojoties, pilnvaro vienu personu iesniegt Ģeotelpisko iesniegumu par visu atbalsttiesīgo platību
Atbalsttiesīgā platība	meža zeme (izņemot purvu platības), kas: <ul style="list-style-type: none"> • iekļauta Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā atbilstoši likumam “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” • atrodas mikroliegumā, kurš noteikts atbilstoši normatīvajiem aktiem par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu
Atbalsttiesīgās meža zemju platības kritēriji	<ul style="list-style-type: none"> • viena lauka un kopējā atbalstam pieteiktā platība ir vismaz 0,1 ha • pieteiktie lauki ir kartogrāfiski identificējami un iekļauti EPS, un tajos saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu vai sugu un biotopu aizsardzību kārtējā gada 1. martā ir spēkā kāds no šādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem: <ul style="list-style-type: none"> ➤ aizliegta mežsaimnieciskā darbība ➤ aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte ➤ aizliegta galvenā cirte ➤ aizliegta kailcirte <p>Meža zemes atbalsttiesīgo platību nosaka, pamatojoties uz Meža valsts reģistra un LAD lauku reģistra datiem un ievērojot Dabas datu pārvaldības sistēmā reģistrēto informāciju par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem. Ja konstatē atšķirību starp deklarēto platību un attiecīgo reģistru datiem, atbalstu piešķir par mazāko platību. Meža zemes platībā, kurā ir vairāki saimnieciskās darbības ierobežojumi, tiem pārklājoties, ņem vērā stingrāko ierobežojumu</p>
Kritēriji atbalsta pretendenta	Atbalsta pretendents atbilst kritērijiem, ja: <ul style="list-style-type: none"> • par attiecīgo platību 2026. gadā nav saņemta kompensācija ikgadēja atbalsta maksājuma veidā no valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka saimnieciskās darbības ierobežojumus, par kuriem pienākas kompensācija valsts un pašvaldību izveidotajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos • par attiecīgo platību nav saņemta vienreizējā atlīdzība saskaņā ar likumu “Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos”, ja vien tā nav kompensācija par kopšanas cirtes aizliegumu • lēmuma pieņemšanas brīdī atbalsta pretendents neatbilst nevienai no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm • pieteiktā meža zemes platība ir inventarizēta atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju, un inventarizācijas dati ir iekļauti Meža valsts reģistrā: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ne vēlāk kā līdz 01.03.2026. ➤ pēc 01.03.2026., bet ne vēlāk kā līdz Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšanas termiņa beigām, ja NIM atbalsts par šo platību bija pieteikts arī 2025. gadā un inventarizācijas dati bija iekļauti Meža valsts reģistrā līdz 01.03.2025.
Ierobežojums	Atbalstu maksājumu nepiešķir atbalsta pretendenta, uz kuru attiecas normatīvajos aktos noteiktais Eiropas Komisijas atgūšanas rīkojums

31.1. Grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes

Atbalsta maksājumu nevar saņemt atbalsta pretendents, kuram LAD ir konstatējis vismaz vienu no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm (vērtējot atbalsta pretendentu atsevišķi vai kopā ar saistītajiem uzņēmumiem) pēc stāvokļa lēmuma pieņemšanas brīdī:

- 1) kapitālsabiedrībai (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla, rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, t.sk. arī kapitāldaļu uzcenojumu;
- 2) sabiedrībai, jo īpaši pilnsabiedrībai un komandītsabiedrībai, kurā vismaz daži dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas uzrādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos;
- 3) atbalsta pretendentam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process, ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, ir uzsākta bankrota procedūra, piemērojama sanācija vai mierizlīgums, vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta;
- 4) atbalsta pretendents ir saņēmis glābšanas atbalstu, bet vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju, vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu, un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
- 5) atbalsta pretendents neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam, un pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas, rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.

1., 2. un 5.punktā minētās prasības nevērtē, ja atbalsta saņēmējs ir fiziska persona, zemnieku saimniecība, zvejnieku saimniecība, biedrība vai nodibinājums.

Grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes aprēķināšanai tiek izmantota šāda formula:

$$\frac{(PZ_1 + PZ_0 + R)}{PK} \times 100,$$

kur

PZ ₁	– iepriekšējo periodu nesadalītā peļņa vai zaudējumi
PZ ₀	– pārskata perioda nesadalītā peļņa vai zaudējumi
R	– kopējās rezerves
PK	– pamatkapitāls un akciju vai daļu emisijas zcenojums

Ja vērtība ir negatīva, tā nedrīkst pārsniegt 50 %!

Nosakot grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes, izmanto publicēto pēdējā noslēgtā gada pārskata datus.

31.2. Atbalsta likmes

EUR/ha	Saimnieciskās darbības ierobežojumi
196	aizliegta mežsaimnieciskā darbība (NIM1), aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte (NIM2)
145	aizliegta galvenā cirte (NIM3)
52	aizliegta kailcirte (NIM4)

32. DZĪVNIEKU BLĪVUMA NOTEIKŠANA

Dzīvniekiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem, un par tiem jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Dzīvnieki, kuriem tiks konstatēti identificēšanas un reģistrēšanas pārkāpumi, netiks izmantoti dzīvnieku blīvuma aprēķinā. Dzīvnieku blīvuma aprēķinā tiks ņemti vērā tikai tie liellopi (t.sk. taurgovis un sumbri), aitas (t.sk. mufloni), kazas un zirgu dzimtas dzīvnieki (t.sk. tarpāni, kiangi un ēzeļi), kas būs individuāli apzīmēti un reģistrēti LAD datu bāzē.

Ja pēc noziņotā atskaites datuma ir notikušas izmaiņas trušu, mājputnu, bišu saimju, savvaļas dzīvnieku vai kažokzvēru skaitā kādā no novietnēm vai reģistrēta jauna novietne, tad, norādot jaunu atskaites datumu, 7 dienu laikā obligāti vēlreiz ir jāaktualizē esošo dzīvnieku skaits visās novietnēs un par visu sugu dzīvniekiem.

Dzīvnieku blīvumu nosacītās liellopu vienībās uz saimniecības kopējo atbalsttiesīgo ilggadīgo zālāju un aramzemē sēto zālāju platību aprēķina, izmantojot šādu formulu (saskaņā ar TM MKN [5. pielikumu](#)):

$$N^{LB} = \frac{(DZ_1 \times k_1) + (DZ_2 \times k_2) + (DZ_n \times k_n)}{L},$$

kur

- N^{LB} – dzīvnieku blīvums (nosacītās liellopu vienības);
- L – saimniecības atbalsttiesīgā ilggadīgo zālāju un aramzemē sēto zālāju platība (ha);
- DZ_{1; 2 ... n} – dzīvnieku skaits saimniecībā (gab.);
- k_{1; 2 ... n} – dzīvnieku pārrēķiniem piemērojamais koeficients.

Dzīvnieku vidējo blīvumu aprēķina ganību sezonā laikposmā no kārtējā gada 15.maijam līdz 15.septembrim (kopā 124 dienas). Ja šajā laikposmā ir mainījies dzīvnieku skaits, nepieciešams noteikt attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku skaitu katrā ganību sezonas dienā. Detalizētu aprēķinu skatīt [LAD tīmekļvietnē](#).

Pārrēķina koeficienti:

Dzīvnieki	Koeficienti dzīvnieku pārrēķināšanai liellopu vienībās (LielV)
Buļļi, govīs un citi liellopi, kas vecāki par 24 mēnešiem	1,000
Liellopi vecumā no 6 līdz 24 mēnešiem	0,600
Liellopi vecumā līdz 6 mēnešiem	0,400
Zirgu dzimtas dzīvnieki, kas vecāki par 6 mēnešiem	1,000
Aitas (t.sk. mufloni) un kazas	0,150
Sivēnmātes (> 50 kg)	0,500
Cūkas, izņemot sivēnmātes	0,300
Dējējvistas	0,014
Mājputni, izņemot dējējvistas	0,030
Truši u.c. kažokzvēri	0,030
Brieži (staltbrieži), kameļi	0,610
Dambrieži, lamas, alpakas	0,300
Ziemeļamerikas brieži (baltastes un melnastes brieži)	0,400
Stirnas	0,130
Viena bišu saime	0,200

33. ATBALSTA APRĒĶINA BĀZE UN SAMAZINĀJUMI

Atbalsta aprēķina bāze un samazinājuma aprēķināšana par platību un dzīvnieku maksājumu atbilstības nosacījumu neievērošanu.

1. Atbalsta aprēķina bāze

Par platībām:

- atbalsta aprēķināšanai izmanto deklarēto platību, ja tā ir mazāka par noteikto (atbalsttiesīgo) platību
- atbalsta aprēķināšanai izmanto noteikto (atbalsttiesīgo) platību, ja tā ir mazāka par deklarēto platību

Par dzīvniekiem:

Atbalsta kopsumma tiek aprēķināta, ņemot vērā lauksaimnieka īpašumā esošos potenciāli atbalsttiesīgos dzīvniekus, kas reģistrēti LAD Lauksaimniecības dzīvnieku reģistrā turēšanas perioda pirmajā dienā un izpilda atbilstības nosacījumus.

2. Dzīvnieku blīvuma nodrošināšana zālāju platībās

EKO6, EKO7 un BLA, BDUZ_G piešķir par to ilggadīgo zālāju (k.k. 710) un aramzemē sēto zālāju (k.k. 720) platību, kur ganību sezonā laikposmā no kārtējā gada 15.05. līdz 15.09. ganāmpulkā ir nodrošināts dzīvnieku vidējais blīvums vismaz 0,3 nosacītās LielV uz 1 ha.

Dzīvnieku vidējo blīvumu aprēķina saskaņā ar TM MKN [5. pielikumu](#) (skat. 32. nodaļu).

Prasība par blīvumu neattiecas uz:

- stiebrzāļu platību (ja pieteikta EKO6), ko izmanto sēklas iegūšanai, ja kārtējā gadā tā ir pieteikta un tajā notikusi VAAD lauku apskate, un lauks atzīts par atbilstošu sēklaudzēšanas prasībām;
- Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopiem, tostarp putnu dzīvotnēm ilggadīgajos zālajos, citiem ekoloģiski nozīmīgiem zālājiem īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (ja lauks pieteikts gan BLA, gan BDUZ), un ilggadīgajiem zālājiem, ko izmanto savvaļas ārstniecības augu ievākšanai līdz 20 ha (ja pieteikta BLA).

3. Samazinājums par platības pārdeklarāciju

Deklarētās un noteiktās (atbalsttiesīgās) platības starpība (pārdeklarētā platība)	Piemērojamais atbalsta samazinājums
līdz 3 %, bet ne vairāk par 2 ha	samazinājumu nepiemēro
no 3,01 % vai vairāk par 2 ha	samazinājums vienāds ar pārsnieguma (pārdeklarētās) platības apjomu, bet tas nepārsniedz noteiktās (atbalsttiesīgās) platības apmēru

4. Aprēķinātais samazinājums par aramzemes prasības neievērošanu EKO1 un EKO7

Situācija saimniecībā	Piemērojamais atbalsta samazinājums
Galvenajiem kultūraugiem pārsniegta aramzemes platība	samazinājums vienāds ar pārsnieguma hektāru skaitu (A)
Aramzemes platība, kurā nav nodrošināts augsnes segums	samazinājums vienāds ar hektāru skaitu, kurā nav nodrošināts augsnes segums (B)
Kopējais aramzemes platības samazinājums	(C) = (A + B)

Ja prasība netiek ievērota, tiek samazināta attiecīgā EKO1 vai EKO7 platība, bet netiek noraidīts atbalsta veids.

5. Samazinājums par kavētu pieteikšanos atbalsta maksājumiem

Kavēta pieteikšanās atbalsta maksājumiem	Samazinājums
no 23. maija līdz 15. jūnijam	1 % par katru nokavēto darbdienu

6. Samazinājums par kavētu ziņošanu LAD vai VAAD (EKO2.1, EKO4, EKO5)

Kavēta ziņošana	Samazinājums
no 1 līdz 10 darbdienu pēc norādītā termiņa	1 % par katru nokavēto darbdienu

7. Samazinājums par visas platības nedeklarēšanu

Nedeklarētās platības apjoms, %	Samazinājums
vairāk par 3 %	3 % apmērā no atbalsta apjoma

8. Samazinājums par ISIP maksimālās summas pārsniegumu

ISIP maksimālā summa	Samazinājums
100 000 EUR	100 % summai, kas pārsniedz 100 000 EUR ¹

¹ pirms samazinājuma piemērošanas pēc lauksaimnieka pieprasījuma no ISIP summas atskaita iepriekšējā kalendārā gadā ar lauksaimniecisko darbību saistīto darba algu un tai piemēroto algas nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

9. Samazinājums par Nosacījumu sistēmas vai Sociālo nosacījumu sistēmas prasību neievērošanu

Par kalendārā gada ietvaros konstatētu NS vai SNS neatbilstību, to izvērtējot, piemēro atbalsta apjoma samazinājumu visiem kārtējā gada Ģeotelpiskajā iesniegumā deklarētajiem atbalsta veidiem vai izsaka brīdinājumu. Ikvienu pārkāpumu vērtē pēc četriem pamatkritērijiem – konstatētās neatbilstības smaguma, apmēra, pastāvīguma un atkārtošanās. Atbalsta samazinājums var būt robežās no 0,5 % (piemēram, monitoringa sistēmas gadījumā) līdz 100 % (piemēram, tīša pārkāpuma gadījumā).

10. Samazinājumi par LA atbalstu nosacījumu pārkāpumiem

Samazinājumi tiks aprēķināti atbilstoši LAP MKN [3. pielikumam](#).

Piemēram, ja BLA saimniecības sertifikācijas procesā ir piemērots pārkāpums par ieņēmumu neesamību, kārtējā gadā aprēķinātajam BLA tiks piemērots 1 % samazinājums, atkārtota pārkāpuma gadījumā samazinājums būs 3 %.

11. Citi samazinājumi

- Atbalsts netiek izmaksāts, ja kopējā piešķirtā atbalsta summa SA par dzīvniekiem ir mazākā par 100 EUR un Ģeotelpiskajā iesniegumā nav pieteikti nekādi citi atbalsta veidi.
- BLA par papuvi piešķir par to platības daļu, kas nepārsniedz 25 % no saimniecības kopējās BLA aramzemes platības.
- EKO2 par zaļmēslojuma augu papuvi piešķir par to papuves platību, kas nepārsniedz 10 %* no kopējās saimniecības aramzemes platības

* tiek lemts par platības palielināšanu līdz 20 %, tādēļ lūgums sekot līdzī TM MKN grozījumiem

12. Atbalsta maksājumu izmaksas termiņi

Atbalsta maksājumus izmaksās līdz 30.06.2027. un atbalsta pretendents nosūtīs LAD gala lēmumu par atbalsta piešķiršanu, kur būs norādīta aprēķinātā atbalsta summa un sniegta šī aprēķina pamatojums.

13. Kopsavilkums par iespējamiem samazinājumiem

Samazinājumu veidi	ISIP	PAR ¹	MLS	JAL ²	EKO1	EKO2	EKO2.1	EKO3	EKO4	EKO5	EKO6	EKO7	SA par platībām un dzīvniekiem	ZJ	BLA	BDUZ	VSD	EMLA	BAA	NIM
Samazinājumi platībām																				
pārdeklarācija	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
kultūraugu dažādošanas nenodrošināšana					+							+								
augsnes seguma nenodrošināšana					+							+								
LA samazinājums laukam															+	+	+			
lopu blīvuma nenodrošināšana (ha)											+	+			+	BDUZ_G				
par papuvju platībām ³						+									+					
Samazinājumi atbalsta summai																				
samazinājums par novēlotu pieteikšanos	+ Attiecas uz visiem atbalsta veidiem																			
samazinājums par novēlotu ziņošanu							+		+	+										
sankcija par visas platības nedeklarēšanu	+ Attiecas uz visiem platību atbalsta veidiem																			
ISIP samazinājums ⁴	+																			
LA sankcija summai															+		+	+	+	
NS un SNS sankcija	+ Attiecas uz visiem atbalsta veidiem																			

¹ MAX apmaksājamā platība – 97 ha

² MAX apmaksājamā platība – 150 ha

³ MAX apmaksājamā papuvju platība BLA (k.k. 610 un k.k. 612) – 25 % no saimniecības kopējās BLA aramzemes, EKO2 (k.k. 612) – 10 % no saimniecības kopējās aramzemes

⁴ 100 % samazinājums ISIP summai, kas pārsniedz 100 000 EUR

34. DĪZEĻDEGVIELA AR SAMAZINĀTO AKCĪZES NODOKĻA LIKMI

Lauksaimniecības produkcijas ražotāji 2026./2027. saimnieciskajā gadā var saņemt tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi.

34.1. Pieteikšanās ADE

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam, lai saņemtu tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu:

- līdz 2026. gada 1. jūnijam EPS jāiesniedz iesniegums par pieteikšanos ADE;
- jāapliecina, ka viņš veic saimniecisko darbību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā vai VID.

Lai varētu operatīvi izvērtēt iesniegumus, lauksaimniecības produkcijas ražotājs iesniegumam var pievienot gada ienākumu deklarācijas D3 pielikuma un D3¹ pielikuma ieņēmumu un izdevumu pārskata vai cita dokumenta kopiju, kas apliecina ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības par iepriekšējo taksācijas gadu.

Ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs EPS nebūs iesniedzis iesniegumu par pieteikšanos ADE, pēc Ģeotelpiskā iesnieguma iesniegšanas LAD parādīsies brīdinājums. Spiežot uz saites "Aizpildīt un/vai iesniegt akcīzes degvielas atbalsta iesniegumu", automātiski atvērsies "Akcīzes degvielas atbalsta iesniegums 2026. gadam".

34.2. Galvenie nosacījumi

Dīzeļdegviela tiek piešķirta lauksaimniecības produkcijas ražotājiem izmantošanai tikai lauksaimniecības tehnikā – traktortehnikā un lauksaimniecības pašgājējmašīnās lauksaimniecības produkcijas ražošanai, kā arī kravas pašpārvadājumiem.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs iegādāties dīzeļdegvielu, ja to izmanto:

- tādas LIZ apstrādāšanai, kura 15.06.2026. ir deklarēta un apstiprināta ISIP vai MLS saņemšanai, t.sk. par zālāju platībām, ja:
 - tiek nodrošināts lauksaimniecības dzīvnieku minimālais blīvums kārtējā gada 1. jūnijā, kas reģistrēti LAD Lauksaimniecības dzīvnieku reģistrā (nosacītās liellopu vienības aprēķina saskaņā ar ADE MKN 2. pielikumā minētajiem koeficientiem), vai
 - līdz kārtējā gada 1. jūnijam ir reģistrējies kā dzīvnieku barības primārais ražotājs un tam LAD nav reģistrēts ganāmpulks, novietnes un lauksaimniecības dzīvnieki.
- tādas meža vai purva zemes apstrādāšanai, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes un kura ir lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā vai lietošanā un platības nav pieteiktas ISIP;
- tādas zemes apstrādāšanai zem zivju dīķiem, kurā audzē zivis vismaz 20 ha platībā, ja akvakultūras nozares uzņēmums ir atzīts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām akvakultūras dzīvniekiem un akvakultūras dzīvnieku novietne ir reģistrēta LAD.

Dīzeļdegvielu piešķir par to ISIP vai MLS saņemšanai deklarēto un apstiprināto hektāru skaitu, par kuru nodrošinātie ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas vai akvakultūras produkcijas ražošanas (neieskaitot saņemto valsts un ES atbalstu), atbilstoši VID iesniegtajai gada ienākumu deklarācijai vai uzņēmuma gada pārskatam par iepriekšējo taksācijas gadu vai par taksācijas gadu pirms iepriekšējā taksācijas gada ir:

- vismaz 450 EUR no hektāra, t.sk. par tām zālāju platībām bioloģiski sertificētajās saimniecībās, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV uz vienu hektāru;
- vismaz 270 EUR no hektāra bioloģiski sertificētajās saimniecībās.

Prasību par ieņēmumiem nepiemēro kārtējā gadā un nākamajā gadā:

- tai zemes platībai, kuru lauksaimniecības produkcijas ražotājs salīdzinājumā ar pēdējo deklarēšanas periodu ir papildus deklarējis ISIP vai MLS saņemšanai;
- ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir uzsācis saimniecisko darbību lauksaimniecībā un reģistrējies to Uzņēmumu reģistrā vai VID laikposmā no iepriekšējā gada 1. janvāra līdz kārtējā gada 1. jūnijam un kārtējā gadā pirmo reizi deklarējis LIZ ISIP vai MLS saņemšanai.

Marķēto dīzeļdegvielu nepiešķir grūtībās nonākušam lauksaimniecības produkcijas ražotājam (lauksaimniecības produkcijas ražotājs atsevišķi vai kopā ar saistītajiem uzņēmumiem), ja tiek konstatēta kāda no pazīmēm:

- 1) kapitālsabiedrībai – akciju sabiedrībai vai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras pieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, un kapitāls attiecīgajā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu;
- 2) sabiedrībai, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas norādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos. Šā punkta izpratnē sabiedrība ir tāda sabiedrība, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (jo īpaši pilnsabiedrības un komandītsabiedrības);
- 3) lauksaimniecības produkcijas ražotājam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process vai tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, vai ir uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierizlīgums, vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta, vai komersants atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, lai pēc kreditoru pieprasījuma tam varētu pieprasīt maksātnespējas procedūru;
- 4) lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
- 5) lauksaimniecības produkcijas ražotājs neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam un pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas, rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.

1., 2. un 5.punktā minētās prasības nevērtē, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir fiziska persona vai zemnieku saimniecība.

Dīzeļdegvielas daudzums tiks noteikts, ņemot vērā šādu sadalījumu atkarībā no audzētā kultūrauga:

- augkopībā (t.sk. par tīrsējā sētu stiebrzaļu un tīrsējā sētu tauriņziežu platībām) – 100 litri par vienu hektāru;
- augļkopībā – 180 litri par vienu hektāru;
- dārzenkopībā – 290 litri par vienu hektāru;
- lucernas platībās:
 - konvencionālajās saimniecībās, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV uz vienu hektāru – 180 litri par vienu hektāru;
 - bioloģiskajās saimniecībās, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,4 nosacītās LielV uz vienu hektāru – 145 litri par vienu hektāru;
 - bioloģiskajās saimniecībās, ja tiek nodrošināta konvencionālajām saimniecībām noteiktā ieņēmumu un minimālā lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma prasība – 180 litri par vienu hektāru;
 - ja lauksaimniecības produkcijas ražotājam LAD nav reģistrēts ganāmpulks, lauksaimniecības dzīvnieki un novietnes – 100 litri par vienu hektāru;
- zālāju platībās:
 - konvencionālajās saimniecībās, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV uz vienu hektāru – 180 litri par vienu hektāru;
 - bioloģiskajās saimniecībās, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,4 nosacītās LielV uz vienu hektāru – 145 litri par vienu hektāru;
 - bioloģiskajās saimniecībās, ja tiek nodrošināta konvencionālajām saimniecībām noteiktā ieņēmumu un minimālā lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma prasība – 180 litri par vienu hektāru;
 - dzīvnieku barības primāram ražotājam – 60 litri uz hektāru;
- papuves platībās, ja papuvju platības nepārsniedz 30 % no kopējās ISIP vai MLS saņemšanai deklarētās un apstiprinātās platības (k.k. 610 un 612) – 100 litri par vienu hektāru;
- zeme zem zivju dīķiem – 60 litri par vienu hektāru;
- citi kultūraugi un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas ISIP vai MLS saņemšanai – 60 litri par vienu hektāru.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam atbrīvojumu no akcīzes nodokļa nepiešķirs par:

- visu papuvju platību, ja papuvju platība pārsniegs 30 % no LIZ, kura ir pieteikta un apstiprināta ISIP vai MLS;
- kultūraugiem, kas deklarēti ar kodiem 641, 642, 644, 645, 646 un 791.

35. KULTŪRAUGU UN ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDU KODU SARAKSTS

1.	2.	3.	4.	5.	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				29.		
					6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.		27.	28.
		Kods ¹	ISIP / PAR/ MLS	Aramzeme	Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme setu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kurā tauriņzieži > 50%	EKO2: Zālēslojuma augu aizņemtas papuves	EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pielaujamas starpkultūras)	EKO2: Zālāji pasēja	Saudzējamo lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Biškopības vienību apsaimniekošana arputeksnēšanas vajadzībām (BA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)	Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR	Standarta izlaides rādītājs
1. Graudaugi																												
1.1.	Auzas, vasaras	140	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	347		
1.2.	Auzas, vasaras, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	141	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	347		
1.2. ¹	Auzas, ziemas	142	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	347		
1.2. ²	Auzas, ziemas, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	143	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	347		
1.3.	Kvieši, vasaras	111	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.4.	Kvieši, vasaras, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	113	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.5.	Kvieši, ziemas	112	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.6.	Kvieši, ziemas, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	117	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.7.	Speltas kvieši, vasaras	115	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.8.	Speltas kvieši, vasaras, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	118	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.9.	Speltas kvieši, ziemas	116	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.10.	Speltas kvieši, ziemas, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	119	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.10. ¹	Cietie kvieši, vasaras	180	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		
1.10. ²	Cietie kvieši, vasaras, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	181	x	x			x							x			x	x		x		x		x	103	700		

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kurā tauriņzieži > 50%	EKO2: Zālāju pasēja	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)	Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
1.10. ³	Cietie kvieši, ziemas	182	x	x			x								x			x		x		x		x		x	103	700
1.11.	Mieži, vasaras	131	x	x			x						x		x			x		x		x		x		x	103	426
1.12.	Mieži, vasaras, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	133	x	x			x						x		x				x	x		x		x		x	103	426
1.13.	Mieži, ziemas	132	x	x			x						x		x			x		x		x		x		x	103	426
1.14.	Mieži, ziemas, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	135	x	x			x						x		x				x	x		x		x		x	103	426
1.15.	Rudzi	121	x	x			x								x			x		x		x		x		x	103	510
1.16.	Rudzi ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	124	x	x			x								x				x	x		x		x		x	103	510
1.17.	Rudzi, populācijas šķirnes t.sk., "Kaupo"	122	x	x			x							x	x			x		x		x		x		x	103	510
1.18.	Rudzi, populācijas šķirnes t.sk., "Kaupo", ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	125	x	x			x							x	x				x	x		x		x		x	103	510
1.19.	Tritikāle, vasaras	150	x	x			x								x			x		x		x		x		x	103	341
1.20.	Tritikāle, vasaras, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	152	x	x			x								x				x	x		x		x		x	103	341
1.21.	Tritikāle, ziemas	151	x	x			x								x			x		x		x		x		x	103	341
1.22.	Tritikāle, ziemas, ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	154	x	x			x								x				x	x		x		x		x	103	341
1.23.	Griķi	160	x	x			x								x			x		x		x		x		x	103	341
1.24.	Griķi ar tauriņziežu pasēju	161	x	x			x								x				x	x		x		x		x	103	341
1.25.	Graudaugu un vīķu maisījums, kurā vīķi > 50%	447	x	x											x	x		x		x		x		x		x	83	150

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesātināti kultūraugi un aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kurā tauriņzieži > 50%	EKO2: Zālāju pasēja	EKO2: Zālāju pasēja	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Biskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)	Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)		Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
1.26.	Graudaugu un zirņu maisījums, kurā zirņi >50%, ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	446	x	x	x										x				x	x		x		x		x	83	150
1.27.	Graudaugu un zirņu maisījums, kurā zirņi >50%	445	x	x	x										x			x		x		x		x		x	83	150
1.28.	Kukurūza biogāzes ieguvei	791	x	x											x			x		x		x		x		x	103	182
1.29.	Citur neminēta kukurūza	741	x	x											x			x		x		x		x		x	103	182
1.30.	Citur neminēta kukurūza ar starpkultūru	742	x	x											x			x		x		x		x		x	103	182
1.31.	Citur neminēta kukurūza ar zālāju pasēju	743	x	x											x				x	x		x		x		x	103	182
2.	Zālāji																											
2.1.	Stiebrzāļu un lopbarības zālaugu maisījumi																											
2.1.1.	Ilggadīgie zālāji ²	710	x																		x	x		x	x	x	46	116
2.1.2.	Aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu (arī proteīnaugu) maisījums	720	x	x																	x	x		x		x	46	150
2.1.3.	Aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījums, kurā tauriņzieži >50%	760	x	x											x					x		x		x		x	83	150
2.2.	Stiebrzāles tīrsēja																											
2.2.1.	Plāvas timotiņš sēklas ieguvei	731	x	x				x													x	x		x		x	103	481
2.2.2.	Plāvas auzene sēklas ieguvei	732	x	x				x													x	x		x		x	103	481
2.2.3.	Hibrīdā airene sēklas ieguvei	733	x	x				x													x	x		x		x	103	481
2.2.4.	Daudzziedu viengadīgā airene sēklas ieguvei	734	x	x				x													x	x		x		x	103	481

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs			
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kurā tauriņzieži > 50%	EKO2: Zālāju pasēja	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)	Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
2.2.5.	Sarkanā auzene sēklas ieguvei	735	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
2.2.6.	Ganību airene sēklas ieguvei	736	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
2.2.7.	Niedru auzene sēklas ieguvei	737	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
2.2.8.	Plavas skarene sēklas ieguvei	738	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
2.2.9.	Kamolzāle sēklas ieguvei	739	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
2.2.10.	Citur neminētas stiebrzāles	713	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
2.2.11.	Auzeņairene sēklas ieguvei	761	x	x				x													x	x		x		x	103	481	
3.	Tauriņzieži, t.sk. pākšaugi, tirsēja																												
3.1.	Sarkanais āboliņš	723	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.2.	Inkarnāta āboliņš	781	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.3.	Sarkanais āboliņš sēklas ieguvei	773	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.3. ¹	Inkarnāta āboliņš sēklas ieguvei	782	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.4.	Baltais āboliņš	724	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.5.	Baltais āboliņš sēklas ieguvei	774	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.6.	Bastarda āboliņš	725	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.7.	Bastarda āboliņš sēklas ieguvei	775	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.8.	Lucerna	726	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.9.	Lucerna sēklas ieguvei	776	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.10.	Austrumu galega	727	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.11.	Austrumu galega sēklas ieguvei	777	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.12.	Ragainais vanagnadziņš	728	x	x												x				x		x		x		x	83	150	
3.13.	Ragainais vanagnadziņš sēklas ieguvei	778	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481	
3.14.	Amoliņš	729	x	x												x				x		x		x		x	83	150	

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesātināti kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kurā tauriņzieži > 50%	EKO2: Zālāju pasēja	EKO2: Zālāju pasēja	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)	Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)		Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
3.15.	Amoliņš sēklas ieguvei	779	x	x												x				x		x		x		x	83	481
3.16.	Esparsēte	714	x	x												x				x		x		x		x	83	150
3.17.	Esparsēte sēklas ieguvei	784	x	x				x								x				x		x		x		x	83	481
3.18.	Lauka (sīksēklu, vidēji rupju sēklu, rupjsēklu) pupas, t. sk. cūku (dārza) pupas	410	x	x	x			x							x			x		x		x		x		x	83	562
3.19.	Zirņi	420	x	x	x			x							x			x		x		x		x		x	83	562
3.20.	Lupīna (saldā jeb dzeltenā, baltā, šaurlapu)	430	x	x				x								x				x		x		x		x	83	562
3.21.	Vīķi, vasaras	441	x	x												x		x		x		x		x		x	83	150
3.22.	Vīķi, vasaras, sēklas ieguvei	471	x	x				x								x		x		x		x		x		x	83	481
3.23.	Vīķi, ziemas	442	x	x												x		x		x		x		x		x	83	150
3.24.	Vīķi, ziemas, sēklas ieguvei	472	x	x				x								x		x		x		x		x		x	83	481
3.25.	Soja	443	x	x	x										x			x		x		x		x		x	83	150
3.26.	Soja sēklas ieguvei	473	x	x											x			x		x		x		x		x	83	481
3.27.	Zirņi ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	421	x	x	x										x				x	x		x		x		x	83	562
3.28.	Pupas ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	411	x	x	x										x				x	x		x		x		x	83	562
3.29.	Soja ar stiebrzāļu pasēju vai tauriņziežu pasēju	444	x	x	x										x				x	x		x		x		x	83	150
4.	Eļļas augi un šķiedraugi																											
4.1.	Kaņepes	170	x	x	x										x			x		x		x		x		x	103	1479
4.2.	Lini, šķiedras	310	x	x	x										x			x		x		x		x		x	103	1479
4.3.	Lini, eļļas	330	x	x	x										x			x		x		x		x		x	103	402
4.4.	Rapsis, vasaras	211	x	x				x							x			x		x		x		x		x	103	949

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesātināti kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziedu maisījums, kurā tauriņziedi > 50%	EKO2: Zāļmēslojuma augu aizņemtas papuves	EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	EKO2: Zālāji pasējā	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)		Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
4.5.	Rapsis, ziemas	212	x	x											x			x		x		x		x		x	103	949
4.6.	Ripsis, vasaras	213	x	x		x									x			x		x		x		x		x	103	949
4.7.	Ripsis, ziemas	214	x	x											x			x		x		x		x		x	103	949
5.	Dārzeņi																											
5.1.	Sēklas kartupeļi	821	x	x								x			x			x				x	x	x		x	518	2636
5.2.	Cietes kartupeļi	825	x	x							x				x			x				x	x	x		x	518	2636
5.3.	Citrusneminēti kartupeļi	820	x	x											x			x				x	x	x		x	518	2636
5.4.	Tomāti	826	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.5.	Ziedkāposti, brokoļi, Ķīnas brokoļi	842	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.6.	Citrusneminēti kāposti (baltie vai sarkanie galviņkāposti, rožu jeb Briseles kāposti, virziņkāposti jeb Savoijas kāposti, lapu kāposti, izņemot lopbarības kāpostus)	870	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.6. ¹	Kolrābis	833	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.6. ²	Ķīnas kāposti, Pekinas kāposti	832	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.7.	Burkāni	843	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.8.	Galda bietes, mangolds (lapu bietes)	844	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.9.	Gurķi un kornišoni	845	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.10.	Sīpoli, šalotes sīpoli, maurloki, lieloku sīpoli jeb batūni	846	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.11.	Ķiploki	847	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.12.	Puravi	849	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.13.	Galda rāceņi, turnepši	851	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.14.	Galda kāļi	856	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.15.	Selerijas	852	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					6. Par proteīnaugiem (SAP)	7. Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	8. Par sertificētu labības sēklu (SLS)	9. Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	10. Par dārzeņiem (SDA)	11. Par augļiem un ogām (SAU)	12. Par cietes kartupeļiem (SKC)	13. Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	14. Par miežiem (SMI)	15. Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	16. Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	17. EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziedu maisījums, kurā tauriņziedi > 50%	18. EKO2: Zalmēslojuma augu aizņemtas papuves	19. EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	20. EKO2: Zālāji pasējā	21. Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	22. Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	23. Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	24. Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	25. Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	26. Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)		27. Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	28. Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
5.16.	Redīsi	853	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.16. ¹	Melnais rutks	219	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.17.	Pētersīļi	854	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.18.	Pastinaks	855	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.19.	Dārza ķirbis (izņemot kailsēklu (eļļas) ķirbi)	857	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.19. ¹	Cukīni, kabači, patisoni	858	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.19. ²	Kailsēklu (eļļas) ķirbis	850	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.20.	Viļlapu ķirbis	888	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.21.	Lielaugļu ķirbis	886	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.22.	Muskata ķirbis	887	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.23.	Parastās jeb dārza pupiņas	859	x	x	x										x			x				x	x	x		x	518	3841
5.24.	Skābenes, viengadīgas	860	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.24. ¹	Skābenes, daudzgadīgas	866	x						x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.25.	Spināti	862	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.26.	Mārrutki	863	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.27.	Salāti	864	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.28.	Parastās dilles	874	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.29.	Topinambūri	865	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.30.	Paprika	867	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841
5.31.	Baklažāni	868	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs			
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesātināti kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziedu maisījums, kurā tauriņziedi > 50%	EKO2: Zālējuma augu aizņemtības papuves	EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	EKO2: Zālāji pasējā	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)		Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
5.32.	Sparģeļi	869	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841	
5.33.	Lopbarības bietes, cukurbietes	831	x	x											x			x				x				x	103	1479	
5.34	Dārzeņi, ja vienlaidu platībā augošas SA atbalsttiesīgās dārzeņu kultūraugu sugas katra aizņem mazāk par 0,1 ha un kopējā saimniecības aramzemes platība nav lielāka par 10 ha	871	x	x					x						x			x				x	x	x		x	518	3841	
6.	Augļi un ogas																												
6.1.	Zemenes	926	x	x						x					x							x	x	x		x	518	1357	
6.2.	Arbūzi un melones	937	x	x						x					x			x				x	x	x		x	518	1357	
7.	Ilggadīgie stādījumi																												
7.1.	Ābeles	911	x							x					x							x	x	x		x	518	1344	
7.2.	Bumbieres	912	x							x					x							x	x	x		x	518	1344	
7.3.	Saldie un skābie ķirši	932	x							x					x							x	x	x		x	518	1275	
7.4.	Plūmes	914	x							x					x							x	x	x		x	518	1275	
7.5.	Aronijas	918	x							x					x							x	x	x		x	518	1395	
7.6.	Smiltsērķšķis	919	x							x					x							x	x	x		x	518	1395	
7.7.	Avenes	921	x							x					x							x	x	x		x	518	1395	
7.8.	Upenes	922	x							x					x							x	x	x		x	518	1416	
7.9.	Sarkanās un baltās jāņogas	933	x							x					x							x	x	x		x	518	1416	
7.10.	Krūmmellenes (zilenes)	924	x							x					x							x	x	x		x	518	1416	
7.11.	Lielogu dzērvenes	934	x							x					x							x	x	x		x	518	1416	
7.12.	Ērkšķogas	927	x							x					x							x	x	x		x	518	1416	
7.13.	Krūmcidonijas	928	x							x					x							x	x	x		x	518	1395	
7.14.	Kazenes	929	x							x					x							x	x	x		x	518	1395	

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapši un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziedu maisījums, kurā tauriņziedi > 50%	EKO2: Zāļmēslojuma augu aizņemtas papuves	EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	EKO2: Zālāji pasējā	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)		Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
7.15.	Dārza pilādži	931	x							x					x							x	x	x		x	518	1395
7.16.	Vīnogas	935	x							x					x							x	x	x		x	518	1357
7.17.	Sausserdis	938	x							x					x							x	x	x		x	518	1357
7.18.	Irbene	939	x							x					x							x	x	x		x	518	1357
7.19.	Plūškoks	915	x							x					x							x	x	x		x	518	1357
7.20.	Augļu koki un ogulāji (izņemot zemenes), ja vienlaidu platībā augošas SA atbalsttiesīgās augļu koku un ogulāju sugas katra aizņem mazāk par 0,1 ha	950	x							x					x							x	x	x		x	518	1357
7.21.	Cituri neminēti ilggadīgie stādījumi ēdamo augļu un ogu ieguvei ³	952	x												x							x	x	x		x	518	1357
7.22.	Kokaugu stādaudzētavas lauksaimniecības zemē	640	x												x							x	x	x		x	518	10319
7.23.	Rabarberi	861	x						x						x							x	x	x		x	518	1357
7.24.	Lavanda	885	x												x	x						x		x		x	518	820
8.	Īscirtmeta atvasāji, enerģijas augi																											
8.1.	Apse	644	x																									296
8.2.	Kārkli	645	x																									296
8.3.	Baltalksnis	646	x																									296
8.4.	Miežabrālis	641	x																									296
8.5.	Klūdziņprosa	642	x																									296

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					6. Par proteīnaugiem (SAP)	7. Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	8. Par sertificētu labības sēklu (SLS)	9. Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	10. Par dārzeņiem (SDA)	11. Par augļiem un ogām (SAU)	12. Par cietes kartupeļiem (SKC)	13. Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	14. Par miežiem (SMI)	15. Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	16. Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	17. EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziedu maisījums, kurā tauriņziedi > 50%	18. EKO2: Zaļmēslojuma augu aizņemtās papuves	19. EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	20. EKO2: Zālāji pasējā	21. Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	22. Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	23. Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	24. Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	25. Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	26. Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)		27. Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	28. Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
9.14. ¹	Eļļas rutks sēklas ieguvei	218	x	x				x							x			x		x		x		x		x	103	820
9.14. ²	Velna auzas sēklas ieguvei	783	x	x				x							x			x		x		x		x		x	103	820
9.14. ³	Sorgo, Sudānas zāle, sorgo hibrīdi sēklas ieguvei	785	x	x				x							x			x		x		x		x		x	103	820
9.15.	Tabaka	340	x	x																				x		x	103	820
9.16.	Nektāraugi savstarpējos maisījumos vai citur neminētie nektāraugi (t.sk. zilā kāpnīte, malva, izpos, mātere, gurķumētra, salvija, citronmētra, tauksakne, raudene)	940	x	x												x				x		x		x		x	103	820
9.17.	Citi kultivēti nektāraugi (ežziēde, biškrēsliņš, pūķgalve, melisa (citronmētra, citronmelisa), daglītis, dedestīnas, kaķumētra, rudzupuķe)	930	x	x												x				x		x		x		x	103	820
9.18.	Papuve, izņemot zaļmēslojuma augu papuvi	610	x	x																		x		x		x	46	0
9.19.	Zaļmēslojuma augu papuve	612	x	x													x					x		x		x	46	0
9.20.	Saulespuķe	960	x	x																		x		x		x	103	200
9.21.	Dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā jeb vairāki kultūraugi, audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,1 ha, vai platības, ko izmanto ziedu audzēšanai	811	x	x														x				x		x		x	103	200
9.22.	Pārējie kultūraugi, sēti tīrsējā aramzemē	872	x	x																		x		x		x	103	200

Nr. p.k.	Kultūraugs	Kods ¹	ISIP / PAR/MLS	Aramzeme	SA par platībām										Ekoshēmas							LA pasākumi				Standarta izlaides rādītājs		
					Par proteīnaugiem (SAP)	Par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	Par sertificētu labības sēklu (SLS)	Par sertificētu stiebrzāļu, lopbarības augu sēklu (SSA)	Par dārzeņiem (SDA)	Par augļiem un ogām (SAU)	Par cietes kartupeļiem (SKC)	Par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	Par miežiem (SMI)	Par rudzu populācijas šķirnēm (SRP)	Vīdei un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi (EKO 1)	EKO2: Nektāraugi, slāpekli piesaistoši kultūraugi un aramzeme sētu stiebrzāļu vai tauriņziedu maisījums, kurā lauripzīži > 50%	EKO2: Zāļmēslojuma augu aizņemtas papuves	EKO2: Starpkultūras (X ir pie kultūraugiem, kuru laukos pieļaujamas starpkultūras)	EKO2: Zālāji pasējā	Saudzējoša lauksaimniecības prakse (EKO4)	Zālāju saglabāšanas veicināšana (EKO6)	Agroekoloģijas prakses bioloģiskajās saimniecībās (EKO 7)	Vīdi saudzējoša dārzkopība (VSD)	Bīskopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (BAA)	Zālāju biotopu apsaimniekošana (BDUZ)		Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA)	Bioloģiskās lauksaimniecības līkme, EUR
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
9.23.	Pārējie citur neminētie kultūraugi, sēti kā kultūraugu maisījums aramzemē	873	x	x														x				x				x	103	200
9.24.	Platība, kurā dabiski iesējušos augu īpatsvars pārsniedz 25%, dārzeņu kultūraugu skaits vienā kvadrātmetrā ir mazāks par TM MKN 2. pielikumā noteikto skaitu un nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību ⁴	792	x	x																								0
9.25.	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, par kuru kārtējā gadā nevar saņemt atbalstu ⁵	620																										0

¹ Kods – kultūraugu un lauksaimniecības zemes izmantošanas veida kods.

² Pie ilggadīgajiem zālājiem deklarē platību, kura piecus gadus pēc kārtas ir deklarēta kā aramzemē sētu stiebrzāļu un (vai) lopbarības zālaugu (āboliņa, lucernas, viķa, amoliņa, esparsetes, austrumu galegas, ragainā vanagnadziņa) maisījums vai kā stiebrzāles tīrsējā, vai kā lopbarības zālaugi tīrsējā. Pie ilggadīgiem zālājiem deklarē arī platību, kas atzīta par ES nozīmes zālāju biotopu vai putnu dzīvotni.

³ Kultūraugi, kas audzējami atbalsttiesīgajā platībā - persiki, aprikozes, korintes, kizili, aktinīdijas, citronliānas, lazdas (ēdamo augļu šķirnes) u. c.

⁴ Platības, kurās līdz kārtējā gada 25. jūnijam augošie vai iesētie kultūraugi vai kultūraugu maisījums nedominē līdz kārtējā gada 31. augustam, to īpatsvars ir mazāks par 75 % no laukā augošajiem augiem, tostarp tiem, kas iesējušies dabiski, vai dārzeņu platības, ja kultūraugu skaits vienā kvadrātmetrā ir mazāks par TM MKN [2. pielikumā](#) noteikto skaitu un ja dārzeņu platībā nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību (kad raža ir izmantojama pārtikai, lopbarībai vai tālākai pārstrādei).

⁵ Lauksaimniecības zeme, par kuru kārtējā gadā nevar saņemt atbalstu – lauksaimniecības zemes platība, kas nav apstrādāta ilgākā laikposmā (platība sākusi apaugt ar krūmiem vai krūmu atvasēm vai nav pļauta zāle, un par to liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis).

36. NORMATĪVIE AKTI

36.1. Ministru kabineta noteikumi

- Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 198 “Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem”
- Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa noteikumi Nr. 197 “Atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai platībatkarīgo un dzīvniekatkarīgo saistību īstenošanai”
- Ministru kabineta 2023. gada 31. janvāra noteikumi Nr. 50 “Kārtība, kādā administrē un uzrauga Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2023.–2027. gada plānošanas periodā”
- Ministru kabineta 2009. gada 15. septembra noteikumi Nr. 1056 “Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības un kontroles kārtība”
- Ministru kabineta 2009. gada 26. maija noteikumi Nr. 485 “Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība”
- Ministru kabineta 2015. gada 14. aprīļa noteikumi Nr. 194 “Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”
- Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 834 “Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma”

36.2. Regulas

- EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2021. gada 2. decembra REGULA (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013
- EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2021. gada 2. decembra REGULA (ES) 2021/2116 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1306/2013
- EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2025. gada 19. decembra REGULA (ES) 2025/2649, ar ko groza Regulu (ES) 2021/2115 attiecībā uz nosacījumu sistēmu, tiešo maksājumu intervenču veidiem, intervenču veidiem konkrētās nozarēs, lauku attīstības intervenču veidiem un gada snieguma ziņojumiem un Regulu (ES) 2021/2116 attiecībā uz maksājumu apturēšanu, ikgadējo snieguma noskaidrošanu, kontrolēm un sodiem
- KOMISIJAS 2022. gada 4. maija DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2022/1172, ar ko ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 papildina attiecībā uz kopējā lauksaimniecības politikā integrēto administrācijas un kontroles sistēmu un ar nosacījumu sistēmu saistīto administratīvo sodu piemērošanu un aprēķināšanu
- KOMISIJAS 2022. gada 31. maija ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2022/1173, ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 piemēro attiecībā uz kopējā lauksaimniecības politikā integrēto administrācijas un kontroles sistēmu
- KOMISIJAS 2021. gada 21. decembra ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2021/2290, ar ko nosaka noteikumus par metodēm, ar kādām aprēķina kopējos izlaides un rezultātu rādītājus, kuri izklāstīti I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013
- KOMISIJAS 2021. gada 7. decembra DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2022/126, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2115 papildina ar prasībām, kuras piemērojamas konkrētu veidu intervences pasākumiem, ko dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos 2023.–2027. gadam noteikušas atbilstīgi minētajai regulai, kā arī ar noteikumiem par īpatsvaru, ko piemēro laba lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa (LLVS) 1. standarta vajadzībām
- KOMISIJAS 2021. gada 7. decembra DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2022/127, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 papildina ar noteikumiem par maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, nodrošinājumiem un euro izmantošanu
- KOMISIJAS 2021. gada 21. decembra ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2022/128, ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 piemēro attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, pārbaudēm, nodrošinājumiem un pārredzamību